

Σχέδιο νόμου
του Υπουργείου Δικαιοσύνης
«Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες συναφείς ρυθμίσεις»

Πίνακας Περιεχομένων
ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΡΓΑΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Κεφάλαιο Α΄: Ο Θεσμός
Άρθρο 1 Φύση
Άρθρο 2 Αποστολή
Άρθρο 3 Ανεξαρτησία
Άρθρο 4 Εναρμόνιση με διεθνείς αρχές και κανόνες
Άρθρο 5 Χάρτες Δεοντολογίας
Άρθρο 6 Σεβασμός της ελευθερίας της πληροφόρησης και προστασία των προσωπικών δεδομένων
Άρθρο 7 Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Κεφάλαιο Β΄: Αρμοδιότητες
Άρθρο 8 Δικαιοδοτικές αρμοδιότητες
Άρθρο 9 Ελεγκτικές αρμοδιότητες
Άρθρο 10 Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες
Άρθρο 11 Συνεργασία με ομοειδείς δικαιοδοτικούς και ελεγκτικούς θεσμούς
Άρθρο 12 Ετήσια έκθεση ευρημάτων, πορισμάτων και συστάσεων
Κεφάλαιο Γ΄: Στελέχωση
Άρθρο 13 Οργανικές θέσεις δικαστών
Άρθρο 14 Οργανικές θέσεις δικαστικών λειτουργών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 15 Οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων
Άρθρο 16 Εξωτερικοί συνεργάτες
Κεφάλαιο Δ΄: Οργάνωση
Άρθρο 17 Δικαστικοί και ελεγκτικοί σχηματισμοί, διοικητικές μονάδες
Άρθρο 18 Συγκρότηση της Ολομέλειας
Άρθρο 19 Κατανομή αρμοδιοτήτων στους σχηματισμούς της Ολομέλειας
Άρθρο 20 Μη δικαστικές αρμοδιότητες της Ολομέλειας
Άρθρο 21 Λήψη αποφάσεων από την πλήρη Ολομέλεια
Άρθρο 22 Αριθμός Τμημάτων του Δικαστηρίου
Άρθρο 23 Συγκρότηση και σύνθεση των Τμημάτων
Άρθρο 24 Αρμοδιότητες των Τμημάτων με δικαιοδοτικές αρμοδιότητες
Άρθρο 25 Τήβεννος
Άρθρο 26 Αρμοδιότητες των Τμημάτων με ελεγκτικές αρμοδιότητες
Άρθρο 27 Αρμοδιότητες του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων
Άρθρο 28 Συγκρότηση Κλιμακίων
Άρθρο 29 Αριθμός και αρμοδιότητες Κλιμακίων
Άρθρο 30 Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Υπηρεσίες Επιτρόπων

Κεφάλαιο Ε΄ : Καθήκοντα
Άρθρο 31 Καθήκοντα Προέδρου
Άρθρο 32 Καθήκοντα Αντιπροέδρων
Άρθρο 33 Καθήκοντα Συμβούλων
Άρθρο 34 Καθήκοντα Παρέδρων
Άρθρο 35 Καθήκοντα Εισηγητών
Άρθρο 36 Καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 37 Καθήκοντα Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 38 Καθήκοντα Αντεπιτρόπων Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 39 Καθήκοντα Παρέδρων της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 40 Καθήκοντα Εισηγητών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 41 Αναπλήρωση δικαστών
Άρθρο 42 Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 43 Δικαστικές διακοπές
Άρθρο 44 Καθήκοντα Γενικών Συντονιστών
Άρθρο 45 Καθήκοντα Επιτρόπων
Άρθρο 46 Αναπλήρωση των Γενικών Συντονιστών και των Επιτρόπων
Άρθρο 47 Γραμματείς δικαστικών σχηματισμών
Άρθρο 48 Υπηρεσία της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 49 Επιθεώρηση Υπηρεσιών Επιτρόπων
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗ ΒΟΥΛΗ
Κεφάλαιο Α΄ : Παρουσίαση των ελεγκτικών εργασιών
Άρθρο 50 Παρουσίαση στη Βουλή του ετήσιου προγράμματος ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 51 Ετήσια Έκθεση Ευρημάτων, Πορισμάτων και Συστάσεων
Άρθρο 52 Διαβίβαση και παρουσίαση στη Βουλή εκθέσεων ελέγχου
Κεφάλαιο Β΄ : Έκθεση επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους
Άρθρο 53 Περιεχόμενο και διαδικασία παραγωγής
Άρθρο 54 Ενημέρωση για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα
Άρθρο 55 Συνέπειες
Κεφάλαιο Γ΄ : Γνωμοδότηση επί των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων
Άρθρο 56 Διαδικασία
Άρθρο 57 Επιστημονική υποστήριξη
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΒΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
Κεφάλαιο Α΄ : Θεμελιώδεις αρχές ελέγχου
Άρθρο 58 Ακεραιότητα
Άρθρο 59 Αποτελεσματικότητα
Άρθρο 60 Αναλογικότητα
Άρθρο 61 Επαγγελματισμός
Άρθρο 62 Δικαιότητα
Άρθρο 63 Ευθύνη

Άρθρο 64 Συνεκτικότητα
Κεφάλαιο Β΄: Θεμελιώδεις διαδικαστικοί κανόνες
Άρθρο 65 Διαχείριση των ελέγχων
Άρθρο 66 Όργανα άσκησης των ελέγχων
Άρθρο 67 Γενικές ελεγκτικές εξουσίες
Άρθρο 68 Τήρηση δικαιολογητικών διαχείρισης
Άρθρο 69 Διαλειτουργικότητα συστημάτων
Άρθρο 70 Πρόσβαση ελεγκτών σε αρχεία των ελεγχόμενων
Άρθρο 71 Έλεγχοι από άλλους ελεγκτικούς φορείς
Άρθρο 72 Πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχουν τρίτοι
Άρθρο 73 Όρια ελέγχων
Άρθρο 74 Ακρόαση ελεγχόμενων, δικαιώματα άμυνας
Άρθρο 75 Τεκμηρίωση ευρημάτων, αιτιολογία δυσμενών κρίσεων
Άρθρο 76 Ποινικές διαδικασίες
Άρθρο 77 Ανακοίνωση εκθέσεων ελέγχου και πράξεων, κοινοποιήσεις, αντίγραφα
Άρθρο 78 Καταγγελίες, αναφορές και αιτήματα ελέγχου
Άρθρο 79 Προστασία ελεγκτών
Άρθρο 80 Ποιότητα των ελέγχων
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΧΩΝ
Κεφάλαιο Α΄: Διάκριση ελέγχων ως προς τα ελεγκτικά κριτήρια
Άρθρο 81 Κριτήρια ελέγχου
Άρθρο 82 Έλεγχοι αξιοπιστίας των λογαριασμών
Άρθρο 83 Έλεγχοι συμμόρφωσης
Άρθρο 84 Έλεγχοι επιδόσεων
Κεφάλαιο Β΄: Διάκριση ελέγχων ως προς την ελεγκτική προσέγγιση
Άρθρο 85 Προσεγγίσεις ελέγχου
Άρθρο 86 Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου
Άρθρο 87 Απευθείας έλεγχος για τη διαπίστωση δημοσιονομικών πλημμελειών
Κεφάλαιο Γ΄: Διάκριση ελέγχων ως προς το αντικείμενο
Άρθρο 88 Αντικείμενα των ελέγχων
Άρθρο 89 Έλεγχοι συνολικής διαχείρισης
Άρθρο 90 Θεματικοί έλεγχοι
Άρθρο 91 Εξατομικευμένοι έλεγχοι
Κεφάλαιο Δ΄: Διάκριση ελέγχων ως προς τις έννομες συνέπειές τους
Άρθρο 92 Έννομες συνέπειες ελέγχων
Άρθρο 93 Έλεγχοι που διακωλύουν την ανάπτυξη νομικών συνεπειών
Άρθρο 94 Έλεγχοι απαλλαγής ή καταλογισμού δημοσιονομικώς υπευθύνων
Άρθρο 95 Έλεγχοι για τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης
Άρθρο 96 Έλεγχοι για τη διατύπωση συστάσεων
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
Κεφάλαιο Α΄: Διάρθρωση των ελέγχων
Άρθρο 97 Εργαλειοθήκη ελέγχων
Άρθρο 98 Συνδυασμός ελέγχων

Άρθρο 99 Υποχρεωτικοί έλεγχοι
Άρθρο 100 Προτεραιότητα ελέγχων
Κεφάλαιο Β΄: Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων
Άρθρο 101 Γενικός χαρακτήρας
Άρθρο 102 Προτεραιότητες του Ετήσιου Προγράμματος
Άρθρο 103 Προγραμματισμός θεματικών ελέγχων
Άρθρο 104 Διάθεση του υπόλοιπου ελεγκτικού χρόνου
Άρθρο 105 Προετοιμασία του Ετήσιου Προγράμματος
Άρθρο 106 Εκτέλεση του Ετήσιου Προγράμματος
ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ: ΕΙΔΙΚΩΣ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ
Κεφάλαιο Α΄: Έλεγχοι συστημάτων πληροφορικής και ψηφιακοί έλεγχοι
Άρθρο 107 Έλεγχοι αξιοπιστίας των συστημάτων πληροφορικής
Άρθρο 108 Ψηφιακοί έλεγχοι
Άρθρο 109 Έλεγχοι αυτοματοποιημένων διαδικασιών πληρωμής
Άρθρο 110 Πρόσβαση σε πληροφοριακά συστήματα, βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά αρχεία
Κεφάλαιο Β΄: Επιτήρηση δημόσιων υπολόγων
Άρθρο 111 Επιτηρούμενοι δημόσιοι υπόλογοι
Άρθρο 112 Περιεχόμενο της επιτήρησης
Άρθρο 113 Αρμόδια όργανα
Κεφάλαιο Γ΄: Λογοδοσία δημόσιων υπολόγων
Άρθρο 114 Λογοδοσία υπολόγων του Δημοσίου
Άρθρο 115 Λογοδοσία υπολόγων υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας
Άρθρο 116 Συνέπειες μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής λογαριασμού
Άρθρο 117 Δυστροπούντες υπόλογοι
Άρθρο 118 Έκτακτη λογοδοσία δημόσιων υπολόγων
Άρθρο 119 Ενσωμάτωση των λογαριασμών λογοδοσίας των δημόσιων υπολόγων στους ετήσιους λογαριασμούς του φορέα όπου υπηρετούν
Άρθρο 120 Λογαριασμοί οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
Κεφάλαιο Δ΄: Έλεγχος δημόσιων διαχειρίσεων
Άρθρο 121 Περιοδικότητα του ελέγχου
Άρθρο 122 Αντικείμενο και μεθοδολογία του ελέγχου
Άρθρο 123 Διαχειριστικά στοιχεία
Άρθρο 124 Διαδικασία διενέργειας του ελέγχου
Άρθρο 125 Έκθεση ελέγχου
Άρθρο 126 Καταστροφή ή απώλεια υποβληθέντων διαχειριστικών στοιχείων
Κεφάλαιο Ε΄: Έλεγχος Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων
Άρθρο 127 Εφαρμοζόμενες διατάξεις
Κεφάλαιο ΣΤ΄: Έλεγχοι Εσόδων
Άρθρο 128 Έλεγχος εσόδων Δημοσίου
Άρθρο 129 Έλεγχος είσπραξης εσόδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων
Άρθρο 130 Ευθύνη υπαλλήλων

Άρθρο 131 Επέκταση εξόφλησης του ελέγχου εσόδων και στα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου
Άρθρο 132 Έλεγχος χαρακτηρισμού οφειλών προς το Δημόσιο ως ανεπίδεκτων είσπραξης και διαγραφής αυτών
Κεφάλαιο Ζ΄: Έλεγχοι απόδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και λοιπών χρηματικών προκαταβολών
Άρθρο 133 Διαδικασία υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο
Άρθρο 134 Ενέργειες Επιτρόπου
Κεφάλαιο Η΄: Έλεγχοι καταστημάτων κράτησης
Άρθρο 135 Αρμοδιότητα Επιτρόπων
Άρθρο 136 Τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι
Κεφάλαιο Θ΄: Έλεγχοι επιχορηγήσεων και χρηματοδοτήσεων
Άρθρο 137 Υπαγόμενοι στον έλεγχο φορείς
Άρθρο 138 Τρόπος διενέργειας του ελέγχου
Κεφάλαιο Ι΄: Έλεγχοι στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας
Άρθρο 139 Παροχή υπηρεσιών ελέγχου
Άρθρο 140 Αμοιβή από την παροχή υπηρεσιών
ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ: ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΙ
Κεφάλαιο Α΄: Ελλείμματα στη δημόσια διαχείριση
Άρθρο 141 Ορισμός και διακρίσεις ελλειμμάτων
Άρθρο 142 Υπεύθυνα πρόσωπα
Άρθρο 143 Συνευθυνόμενοι
Άρθρο 144 Μέτρο ευθύνης
Κεφάλαιο Β΄: Καταλογισμός ελλείμματος
Άρθρο 145 Καταλογιζόμενο ποσό και καταλογιστική πράξη
Άρθρο 146 Πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται καταλογιστική πράξη
Άρθρο 147 Τόκοι
Άρθρο 148 Καταλογισμός λαβόντων
Άρθρο 149 Καταλογίζον όργανο
Άρθρο 150 Μείωση του καταλογιζόμενου ποσού
Άρθρο 151 Εκτέλεση πράξεων
Άρθρο 152 Παραγραφή αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος
Άρθρο 153 Ανάκληση πράξεων
ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Κεφάλαιο Α΄: Ειδικότερες ρυθμίσεις
Άρθρο 154 Προσωποπαγείς θέσεις δόκιμων Εισηγητών
Άρθρο 155 Προσωρινή κάλυψη θέσεων Αντεπιτρόπων
Άρθρο 156 Ειδική άδεια επιμόρφωσης
Άρθρο 157 Πλήρωση θέσεων Γενικών Συντονιστών και Επιτρόπων
Άρθρο 158 Συμμετοχή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στις δαπάνες λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου
Άρθρο 159 Ανάκληση θεωρήσεων
Άρθρο 160 Καταστροφή δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων

Άρθρο 161 Έλεγχος των δαπανών της Βουλής
Άρθρο 162 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Κεφάλαιο Β΄: Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 163 Εκκρεμείς έλεγχοι λογαριασμών
Άρθρο 164 Έλεγχος εκκρεμών διαχειρίσεων και έλεγχος νομιμότητας καταλογιστικών πράξεων
Άρθρο 165 Προσαυξήσεις
Άρθρο 166 Καταργούμενες διατάξεις
Κεφάλαιο Γ΄: Έναρξη ισχύος του Οργανικού Νόμου
Άρθρο 167 Έναρξη ισχύος του Οργανικού Νόμου
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Άρθρο 168 Άσκηση κατά προτεραιότητα προσυμβατικού ελέγχου – Αντικατάσταση άρθρου 338 ν. 4700/2020
Άρθρο 169 Διαδικαστικές ρυθμίσεις για τον προσυμβατικό έλεγχο – Αντικατάσταση άρθρου 339 ν. 4700/2020
Άρθρο 170 Επιδόσεις και κοινοποιήσεις με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 340 ν. 4700/2020
Άρθρο 171 Ειδικές περιπτώσεις εξαιρέσεων από την επίδοση και κοινοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 341 ν. 4700/2020
Άρθρο 172 Καταθέσεις και καταβολές με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 342 ν. 4700/2020
Άρθρο 173 Δικαίωμα εξ αποστάσεως πρόσβασης και εξαιρέσεις – Αντικατάσταση άρθρου 343 ν. 4700/2020
Άρθρο 174 Διαδικασίες της Γενικής Επιτροπείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 344 ν. 4700/2020
Άρθρο 175 Έναρξη ισχύος διατάξεων ηλεκτρονικών διαδικασιών – Αντικατάσταση άρθρου 345 ν. 4700/2020
Άρθρο 176 Ανάπτυξη λογισμικού – Αντικατάσταση άρθρου 346 ν. 4700/2020
Άρθρο 177 Αίτηση καταλογισμού επιχορήγησης – Αντικατάσταση άρθρου 347 ν. 4700/2020
Άρθρο 178 Ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις
Άρθρο 179 Δικαίωμα υπαλλήλων σε αποζημίωση
ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 180 Επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις από δημόσιους πόρους
Άρθρο 181 Λειτουργικές δαπάνες οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού
Άρθρο 182 Ανεξόφλητες οφειλές – Τροποποίηση παρ. 2, 4 και 5 άρθρου 82 ν.δ. 356/1974
Άρθρο 183 Διαγραφή οφειλών – Τροποποίηση παρ. 3 και 5 άρθρου 82Α ν.δ. 356/1974
Άρθρο 184 Ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών – Τροποποίηση παρ. 2 και 5 άρθρου 108 ν. 4387/2016
Άρθρο 185 Διαγραφή ασφαλιστικών οφειλών – Τροποποίηση παρ. 3 και 5 άρθρου 109 ν. 4387/2016
Άρθρο 186 Έναρξη ισχύος

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΟΡΓΑΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο Α΄
Ο Θεσμός

Άρθρο 1
Φύση

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι το ανώτατο δημοσιονομικό Δικαστήριο και συγχρόνως ο ανώτατος θεσμός δημοσιονομικού ελέγχου στη χώρα. Αποτελεί πλήρη και αυτοτελή δικαιοδοτικό κλάδο. Η αμιγώς δικαστική του φύση διατηρείται ανεξάρτητα από τις ειδικότερες αρμοδιότητες που ασκεί.

Άρθρο 2
Αποστολή

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί δικαιοδοτικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του εγγυάται την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου, της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της δίκαιης δίκης.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί επίσης την τήρηση της νομιμότητας, της κανονικότητας και των αρχών της καλής διακυβέρνησης στο σύνολο των δημόσιων φορέων, και επιτηρεί τους δημόσιους υπολόγους. Ασκεί κάθε συμβατή με τη φύση του αρμοδιότητα που του ανατίθεται με νόμο.

Άρθρο 3
Ανεξαρτησία

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο προγραμματίζει και εκτελεί τους ελέγχους του με πλήρη ανεξαρτησία από τη νομοθετική, την εκτελεστική και τη λοιπή δικαστική λειτουργία.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνεργάζεται με τη Βουλή για τον έλεγχο της δημόσιας διαχείρισης.

Άρθρο 4
Εναρμόνιση με διεθνείς αρχές και κανόνες

1. Για τον προγραμματισμό και τη διεξαγωγή των ελέγχων του, το Ελεγκτικό Συνέδριο εναρμονίζεται με τις διεθνώς αναγνωρισμένες καλές πρακτικές ποιότητας.

2. Κατά την άσκηση της δικαιοδοτικής του λειτουργίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο φροντίζει, με σεβασμό προς το Σύνταγμα, να τηρούνται οι διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, ιδίως σχετικώς με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

3. Αναφορικά με τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή τους δημόσιους φορείς που ελέγχει, καθώς και με τους διαδίκους που υπάγονται στη δικαιοδοσία του, το Ελεγκτικό Συνέδριο ερμηνεύει και εφαρμόζει τον νόμο με πνεύμα δίκαιης ισορροπίας, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 5 **Χάρτες Δεοντολογίας**

Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδίδει Χάρτες Δεοντολογίας, στους οποίους περιλαμβάνονται κατευθύνσεις για την άρση διλημάτων δεοντολογικής φύσης που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι δικαστικοί λειτουργοί και οι δικαστικοί υπάλληλοι του Συνεδρίου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 6 **Σεβασμός της ελευθερίας της πληροφόρησης και προστασία των προσωπικών δεδομένων**

Κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών, ελεγκτικών και γνωμοδοτικών του αρμοδιοτήτων το Ελεγκτικό Συνέδριο μεριμνά ώστε ο σεβασμός του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων να εναρμονίζεται με την ελευθερία της πληροφόρησης. Κατά την άσκηση της διοικητικής του λειτουργίας τηρεί τους κανόνες που ισχύουν για κάθε δημόσια υπηρεσία.

Άρθρο 7 **Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου**

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ανεξάρτητη δικαστική αρχή, η οποία δρα ενιαία και αδιαίρετα υπέρ του δημοσίου συμφέροντος. Συμμετέχει στην άσκηση της δικαιοδοτικής και γνωμοδοτικής λειτουργίας του Δικαστηρίου, συμβάλλοντας στην τήρηση των αρχών της δίκαιης δίκης, καθώς και στη διασφάλιση της ενότητας της νομολογίας του και στον σεβασμό του εύρους της δικαιοδοσίας του. Μεριμνά ιδίως για τη δίκαιη απόδοση ευθυνών στις περιπτώσεις που κινεί τη δικαστική διαδικασία καταλογισμού.

Κεφάλαιο Β΄ **Αρμοδιότητες**

Άρθρο 8 **Δικαιοδοτικές αρμοδιότητες**

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει, σύμφωνα με την περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, τα ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων που εκδίδονται κατά τον έλεγχο των δημόσιων λογαριασμών και τη λογοδοσία των δημόσιων υπολόγων ή όσων εξομοιώνονται από τον νόμο με αυτούς. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνονται:

(α) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων των οργάνων της διοίκησης, οι οποίες αφορούν στη διαχείριση υλικού ή χρημάτων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και αυτές που αφορούν στη διαχείριση των επιχορηγήσεων και κάθε είδους χρηματοδοτήσεων από τους ανωτέρω φορείς προς νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες.

(β) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων Κλιμακίου ή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδονται κατά τον έλεγχο των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων, των απολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και των επιχορηγήσεων ή χρηματοδοτήσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης προς νομικά πρόσωπα και ιδιώτες.

(γ) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων ή αποφάσεων καταλογισμού που εκδίδονται από Κλιμάκια ή από Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τον έλεγχο του Ειδικού Λογαριασμού Γεωργικών Εγγυήσεων ή που αφορούν σε υπολόγους για παράνομη ή αχρεώστητη πληρωμή σε βάρος του Λογαριασμού αυτού.

(δ) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων καταλογισμού που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί απαγόρευσης της πολυθεσίας και της υπέρβασης του ανώτατου ορίου απολαβών.

(ε) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά αποφάσεων καταλογισμού που εκδίδονται σε βάρος υπευθύνων για παρανόμως απασχολούμενο προσωπικό σε δημόσιους φορείς.

(στ) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά αποφάσεων καταλογισμού που εκδίδονται σε βάρος των δημοσιονομικών υπευθύνων και των λαβόντων για μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιονδήποτε τίτλο πληρωμής.

(ζ) Οι διαφορές από τη λογοδοσία μεταξύ δημόσιων φορέων, στους οποίους περιλαμβάνεται και το Δημόσιο, που γεννώνται λόγω της μη προσήκουσας ή για αλλότριο σκοπό διάθεσης από τον έναν του ποσού με το οποίο είχε χρηματοδοτηθεί από τον άλλον.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει επίσης:

(α) Ένδικα βοηθήματα και μέσα που έχουν ασκηθεί από όποιον έχει έννομο συμφέρον κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων, οι οποίες αφορούν στη διαχείριση υλικού, αξιών ή χρημάτων του δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, καθώς και αυτών που αφορούν στη διαχείριση επιχορηγήσεων και χρηματοδοτήσεων προς νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες, οι οποίες προέρχονται από τους πιο πάνω πόρους (παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4055/2012, Α' 51).

(β) Τις υποθέσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης των δημόσιων εν γένει λειτουργών και υπαλλήλων, καθώς και των προσώπων που υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής δήλωσης περί την περιουσιακή τους κατάσταση (άρθρο 1 του ν. 3213/2003 - Α' 309 και παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4065/2012 - Α' 77).

(γ) Ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά πράξεων καταλογισμού που εκδίδονται από τον Υπουργό Οικονομικών σε βάρος εκκαθαριστών περιουσίας ή εκτελεστών διαθήκης για

έλλειμμα ή ζημία σε περιουσία που καταλείπεται υπέρ φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, ή κοινωφελούς ιδρύματος ή σωματείου με κοινωφελή σκοπό (άρθρο 31 του ν. 4182/2013, Α' 185).

(δ) Ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών περί επιβολής προστίμου σε βάρος των υπεύθυνων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για καθυστερημένη υποβολή οικονομικών στοιχείων στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (παρ. 22 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 - Α' 137 και παρ. 1 του άρθρου 173 του ν. 4270/2014 - Α' 143).

(ε) Ένδικα βοηθήματα και μέσα κατά των αποφάσεων καταλογισμού που εκδίδονται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού για μη νόμιμη διάθεση της ληφθείσας επιχορήγησης (παρ. 5 του άρθρου 50 του ν. 2725/1999, Α' 121).

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει, κατά την περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, τις διαφορές από την απονομή σύνταξης στα άμεσα όργανα του Κράτους, σε δημόσιους εν γένει λειτουργούς και υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι στρατιωτικοί, καθώς και σε κάθε άλλο πρόσωπο, εφόσον η σύνταξή του βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνονται:

(α) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων του Κράτους ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, οι οποίες εκδίδονται ή αφορούν κανονισμό, εκτέλεση ή πληρωμή σύνταξης των ανωτέρω κατηγοριών προσώπων.

(β) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων που αφορούν σε καταλογισμό αχρεωστήτως καταβληθεισών συντάξεων των ανωτέρω κατηγοριών προσώπων.

(γ) Η εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων και μέσων κατά πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων του Κράτους ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, οι οποίες εκδίδονται ή αφορούν κανονισμό, εκτέλεση, πληρωμή ή αχρεώστητη καταβολή πολεμικών συντάξεων (π.δ. 168/2007, Α' 209), συντάξεων αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης και των αγωνιστών κατά της δικτατορίας (ν. 1543/1985, Α' 73), των αγωνιστών του Εμφυλίου Πολέμου (ν. 1863/1989, Α' 204), καθώς και των παθόντων από τρομοκρατική πράξη (ν. 1977/1991, Α' 185).

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δικάζει, σύμφωνα με την περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, τις υποθέσεις που αναφέρονται στην αστική ευθύνη των πολιτικών και στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

5. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγεται και κάθε διαφορά συναφής με αυτές που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 4, η οποία υπάγεται στη δικαιοδοσία του με βάση διάταξη νόμου.

Άρθρο 9

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει, κατά τις περ. α' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, τις δαπάνες και τους λογαριασμούς των φορέων που υπάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, στην ελεγκτική του δικαιοδοσία. Διενεργεί επίσης κάθε έλεγχο που απαιτείται για τη σύνταξη και υποβολή στη Βουλή έκθεσης για τον απολογισμό και τον

ισολογισμό του Κράτους σύμφωνα με την περ. ε΄ της ίδιας παραγράφου. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνονται:

(α) Ο διαρκής έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των φορέων που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία ως προς την ικανότητά τους να αποτρέπουν τους δημοσιονομικούς κινδύνους.

(β) Ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας ορισμένης κατηγορίας δαπανών στις εξαιρετικές περιπτώσεις που κρίνει, ύστερα από εκτίμηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα, ότι μόνον έτσι διασφαλίζεται η νόμιμη και κανονική διάθεση του δημοσίου χρήματος.

(γ) Η διενέργεια θεματικών ελέγχων συμμόρφωσης ή επιδόσεων σε τομείς υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του.

(δ) Η διενέργεια κατασταλτικού ελέγχου στους λογαριασμούς των δημοσίων υπολόγων, στους απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων των Γεωργικών Προϊόντων (παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 992/1979, Α΄ 280), καθώς και ελέγχου νομιμότητας και κανονικότητας των υποκείμενων στους ως άνω λογαριασμούς συναλλαγών.

(ε) Ο έλεγχος της τήρησης των απαγορεύσεων για την κατοχή περισσότερων θέσεων ή της επιβολής ανώτατου ορίου απολαβών στον δημόσιο τομέα (άρθρα 1, 3 και 6 του ν. 1256/1982, Α΄ 65).

(στ) Ο έλεγχος της διαχείρισης φυσικών ή νομικών προσώπων για τις χρηματοδοτήσεις ή επιχορηγήσεις που έλαβαν σε βάρος φορέα της Γενικής Κυβέρνησης.

(ζ) Η διενέργεια ελέγχου στην οικονομική διαχείριση ή σε επιμέρους διοικητικές και διαχειριστικές πράξεις των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και σε κάθε πρόγραμμα που χρηματοδοτείται είτε ολικά είτε μερικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από κράτη μέλη της Ένωσης (άρθρα 85 του ν. 1892/1990, Α΄ 101 και 16 του ν. 2145/1993, Α΄ 88).

(η) Ο έλεγχος της διαγραφής ή του χαρακτηρισμού ως ανεπίδεκτων είσπραξης οφειλών προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

2. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπάγεται επίσης ο έλεγχος της αξιοπιστίας, της πληρότητας και της ακρίβειας των λογαριασμών του Κράτους και των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2013 (L 140/11), (δεύτερο εδάφιο της περ. δ΄ του άρθρου 31 του ν. 4270/2014, Α΄ 143).

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί και αξιολογεί τα έσοδα του Κράτους, καθώς και την κανονική είσπραξη των εσόδων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επιτηρεί τους δημόσιους υπολόγους ως προς την τήρηση από αυτούς των διατάξεων του δημόσιου λογιστικού και της εν γένει δημοσιονομικής νομοθεσίας και επιβάλλει σ' αυτούς χρηματική κύρωση αν δεν υποβάλουν ή υποβάλουν εκπρόθεσμα τους λογαριασμούς τους.

5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματειακής μορφής, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από δημόσιους πόρους, για την ορθή διάθεση

αυτών, ή, εκτάκτως, αν πιθανολογείται σοβαρώς ότι συντρέχει περίπτωση αντικανονικής διαχείρισης των πόρων αυτών.

6. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από δημόσιους πόρους, για την ορθή διάθεση αυτών, ή, εκτάκτως, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις, αν συντρέχει περίπτωση καταχρηστικής διαχείρισης των πόρων αυτών.

7. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να διενεργήσει έλεγχο στην Τράπεζα της Ελλάδος ως προς τη φύλαξη και διαχείριση από αυτή των χρηματικών διαθεσίμων του Κράτους και των άλλων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και ως προς την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που της έχει ανατεθεί όταν ενεργεί αυτοτελώς και όχι σε εκτέλεση συγκεκριμένων όρων που τίθενται από όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να ελέγξει, όπως προβλέπεται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του, την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, της Εταιρείας Ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου, του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου. Μπορεί ακόμη να εντάξει τους ανωτέρω φορείς σε ευρύτερο έλεγχο που διενεργεί αν αυτό απαιτείται για την πληρότητα του ελέγχου.

9. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, διενεργεί έλεγχο συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό, όπως ειδικότερα προβλέπεται στα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α' 127), και δικάζει τις διαφορές και αμφισβητήσεις που προκύπτουν από τον έλεγχο αυτό κατά τα άρθρα 328 έως 337 του ίδιου νόμου.

10. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί επίσης να αναλάβει τον δημοσιονομικό έλεγχο διεθνούς οργανισμού στον οποίο συμμετέχει η Ελλάδα αντί αποζημίωσης που ορίζεται στην οικεία σύμβαση.

Άρθρο 10 **Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες**

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 73 και την περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, για τα νομοσχέδια που αφορούν σε συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδοτεί επίσης:

(α) σε νομοσχέδια που ρυθμίζουν μείζονος σπουδαιότητας θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, τα οποία υποβάλλονται ενώπιόν του από τον Υπουργό Οικονομικών,

(β) σε νομοσχέδια που ρυθμίζουν ζητήματα δημόσιων συμβάσεων ή άπτονται εν γένει των αρμοδιοτήτων του, τα οποία υποβάλλονται ενώπιόν του από τον αρμόδιο υπουργό,

(γ) σε δημοσιονομικής φύσης ερωτήματα που τίθενται από τους υπουργούς, εφόσον η γνώμη δεν προκαταλαμβάνει την επίλυση διαφοράς που εκκρεμεί ήδη σε δικαιοδοτικό του σχηματισμό,

(δ) σε σχέδια αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών περί συμψηφισμού δαπανών και εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού (περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4270/2014, Α΄143).

(ε) σε σχέδια αποφάσεων του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων περί μεταβολής των κριτηρίων και των προϋποθέσεων καταχώρισης στα βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αντίστοιχα, και στα βιβλία διαγραφών, καθώς και του επαναχαρακτηρισμού τους ως εισπράξιμων και περί ρυθμίσεως κάθε θέματος σχετικού με τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών της καταχώρισης (παρ. 5 του άρθρου 82 και παρ. 5 του άρθρου 82Α του ν.δ. 356/1974 – Α΄ 90, περ. β΄ της παρ. 5 του άρθρου 108 και παρ. 5 του άρθρου 109 του ν. 4387/2016 – Α΄ 85).

Άρθρο 11

Συνεργασία με ομοειδείς δικαιοδοτικούς και ελεγκτικούς θεσμούς

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο συμμετέχει σε διεθνείς ή περιφερειακές οργανώσεις δικαιοδοτικών και ελεγκτικών θεσμών με ομοειδείς προς αυτό αρμοδιότητες.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και με τους αντίστοιχους ελεγκτικούς θεσμούς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του άρθρου 287 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για την πραγματοποίηση από το τελευταίο ελέγχων σε εθνικούς φορείς που διαχειρίζονται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή λαμβάνουν πληρωμές από τον προϋπολογισμό της. Για τον σκοπό αυτό δύναται να προβαίνει σε ενέργειες προς διευκόλυνση και υποστήριξη των ελέγχων, ιδίως να διαβιβάζει έγγραφα ή πληροφορίες που απευθύνονται από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο προς τους ελεγχόμενους εθνικούς φορείς ή το αντίστροφο. Διατηρώντας την ανεξαρτησία του και σε πνεύμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης, δύναται να παρακολουθεί με εκπροσώπους του τους επιτόπιους ελέγχους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Ελλάδα.
4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατόπιν συμφωνίας συνεργασίας, δύναται να συμμετέχει σε κοινούς ελέγχους με ομοειδείς ελεγκτικούς θεσμούς ή να διενεργεί παράλληλους ελέγχους με όμοιο αντικείμενο ελέγχου.
5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτελεί διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα παροχής ελεγκτικής τεχνογνωσίας σε ομοειδείς προς αυτό ελεγκτικούς θεσμούς σύμφωνα με το άρθρο 139.
6. Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου συμμετέχει στις διεθνείς και ευρωπαϊκές οργανώσεις αντίστοιχων προς αυτή δικαστικών αρχών, αναπτύσσοντας με τις αρχές αυτές και διμερείς σχέσεις. Συνεργάζεται με αντίστοιχους θεσμούς σε ευρωπαϊκό

και διεθνές επίπεδο, καθώς και με ευρωπαϊκές και διεθνείς υπηρεσίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Άρθρο 12

Ετήσια έκθεση ευρημάτων, πορισμάτων και συστάσεων

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 51, παραθέτει σε ετήσια έκθεση που εκδίδεται στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, τα σημαντικότερα ευρήματα, πορίσματα και συστάσεις που απορρέουν από την άσκηση του συνόλου των αρμοδιοτήτων του.

Κεφάλαιο Γ΄

Στελέχωση

Άρθρο 13

Οργανικές θέσεις δικαστών

Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από:

- (α) τον Πρόεδρο,
- (β) δέκα (10) Αντιπροέδρους,
- (γ) σαράντα (40) Συμβούλους,
- (δ) πενήντα (50) Παρέδρους και
- (ε) πενήντα (50) Εισηγητές στους οποίους περιλαμβάνονται και οι δόκιμοι Εισηγητές.

Άρθρο 14

Οργανικές θέσεις δικαστικών λειτουργιών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελείται από:

- (α) τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας,
- (β) τον Επίτροπο Επικρατείας,
- (γ) πέντε (5) Αντεπιτρόπους Επικρατείας,
- (δ) τέσσερις (4) Παρέδρους της Γενικής Επικρατείας και
- (ε) οκτώ (8) Εισηγητές της Γενικής Επικρατείας.

Άρθρο 15

Οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων

1. Οι οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανέρχονται σε οκτακόσιες ενενήντα (890), εκ των οποίων οι οκτακόσιες ογδόντα εννέα (889) είναι οι θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων και μία (1) θέση ιατρού με θητεία.

2. Ανά κατηγορία οι ανωτέρω θέσεις διακρίνονται ως εξής:

- (α) εξακόσιες είκοσι πέντε (625) θέσεις πανεπιστημιακής εκπαίδευσης,
- (β) πενήντα (50) θέσεις τεχνολογικής εκπαίδευσης,
- (γ) εκατόν ογδόντα (180) θέσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

(δ) τριάντα πέντε (35) θέσεις υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

3. Οι θέσεις Γενικών Συντονιστών ανέρχονται σε δεκατέσσερις (14), των Επιτρόπων σε εκατόν έντεκα (111) και των Τμηματάρχων σε εκατόν τριάντα μία (131).

4. Εκτός από τους κλάδους που προβλέπονται στον Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων, στο Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνεται και κλάδος Μαθηματικών - Αναλογιστών.

5. Η κατανομή των θέσεων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης σε κλάδους γίνεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα ειδικότερα προσόντα ανά κλάδο καθορίζονται με την πράξη προκήρυξης των θέσεων.

6. Οι πιο πάνω θέσεις κατανέμονται μεταξύ των κεντρικών και των περιφερειακών υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 16 **Εξωτερικοί συνεργάτες**

1. Υπάλληλοι ή συνεργάτες δημόσιων υπηρεσιών ή φορέων με εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία διατίθενται από την υπηρεσία ή τον φορέα όπου απασχολούνται στο Ελεγκτικό Συνέδριο αποκλειστικά ή με παράλληλη άσκηση καθηκόντων για τη διεξαγωγή ελέγχου που απαιτεί ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις ή εμπειρία. Για τη διάθεση εκδίδεται απόφαση του αρμόδιου οργάνου του οικείου Υπουργείου ύστερα από αίτημα του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατιθέμενοι εξακολουθούν, κατά την απασχόλησή τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο, να υπάγονται οργανικά και για τις αποδοχές τους στην υπηρεσία ή τον φορέα από τους οποίους προέρχονται.

2. Με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις περί ανάθεσης υπηρεσιών ή έργου μπορεί να ανατίθεται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος η διενέργεια εξειδικευμένων ελέγχων σε συστήματα πληροφορικής ή μέσω λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης σε εξωτερικούς συνεργάτες. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να επιλέγονται αναλογιστές, οικονομέτρες και ειδικευμένοι στη μακροοικονομική ή τη χρηματοοικονομική ανάλυση επιστήμονες.

Κεφάλαιο Δ΄ **Οργάνωση**

Άρθρο 17 **Δικαστικοί και ελεγκτικοί σχηματισμοί, διοικητικές μονάδες**

Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος, ασκούνται από την Ολομέλεια, τα Τμήματα, τα Κλιμάκια, τις Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών και τις Υπηρεσίες Επιτρόπων.

Άρθρο 18

Συγκρότηση της Ολομέλειας

1. Η πλήρης Ολομέλεια αποτελείται από τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τους Συμβούλους.
2. Η Ολομέλεια λειτουργεί σε μείζονα και σε τρεις (3) ελάσσονες σχηματισμούς.
3. Η μείζων Ολομέλεια αποτελείται από τριάντα ένα (31) μέλη και συγκροτείται από τον Πρόεδρο, όλους τους Αντιπροέδρους και από Συμβούλους που προκύπτουν από κλήρωση. Οι κληρωθέντες Σύμβουλοι συμμετέχουν στη μείζονα Ολομέλεια κατά τη διάρκεια ενός (1) δικαστικού έτους. Αν Σύμβουλος δεν κληρωθεί επί δύο (2) συναπτά έτη, αυτός συμμετέχει υποχρεωτικά στη σύνθεση της Ολομέλειας του τρίτου έτους. Σε περίπτωση αποχώρησης από την υπηρεσία, για οποιοδήποτε λόγο, μέλους της μείζονος Ολομέλειας, διενεργείται συμπληρωματική κλήρωση μεταξύ των μη μετεχόντων σε αυτή μελών, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο.
4. Η ελάσσων Ολομέλεια λειτουργεί σε τρεις (3) σχηματισμούς και αποτελείται από δεκαπέντε (15) μέλη. Συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, Αντιπροέδρους και Συμβούλους. Όλοι οι Αντιπρόεδροι κατανέμονται με σειρά αρχαιότητας σε καθένα από τους τρεις (3) σχηματισμούς της ελάσσονος Ολομέλειας μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός τους. Οι Σύμβουλοι προκύπτουν από κλήρωση που διενεργείται κάθε τρία (3) έτη. Αν για τη συγκρότηση των τριών (3) σχηματισμών της ελάσσονος Ολομέλειας απαιτείται Σύμβουλος να συμμετέχει σε δύο από αυτούς, επιλέγεται ο νεότερος Σύμβουλος. Τυχόν πλεονάζοντες Σύμβουλοι κατανέμονται ως αναπληρωματικοί με σειρά αρχαιότητας σε έκαστο από τους τρεις (3) σχηματισμούς. Σε περίπτωση αποχώρησης από την υπηρεσία, για οποιοδήποτε λόγο, μέλους της ελάσσονος Ολομέλειας διενεργείται συμπληρωματική κλήρωση μεταξύ όλων των μελών που δεν μετέχουν ως τακτικά μέλη σε ελάσσονα σχηματισμό. Στην ελάσσονα Ολομέλεια μπορεί να προβλέπεται, από τον κανονισμό λειτουργίας του Δικαστηρίου και με τις προϋποθέσεις που τάσσονται σε αυτόν, η συμμετοχή μέχρι δύο (2) Παρέδρων με συμβουλευτική γνώμη.
5. Για την ύπαρξη απαρτίας στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 απαιτείται να παρίστανται οι μισοί συν ένας από τον συνολικό αριθμό των μελών της Ολομέλειας, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτή του. Ο αριθμός των μελών διατηρείται περιττός με την αποχώρηση του νεότερου Συμβούλου ή, αν αυτός είναι εισηγητής στην κρινόμενη υπόθεση, με την αποχώρηση του αμέσως αρχαιότερου του.
6. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών η Ολομέλεια συγκροτείται από επτά (7) μέλη.
7. Σε έκτακτες περιπτώσεις, δημοσίευση αποφάσεων της Ολομέλειας μπορεί να γίνει από κλιμάκιο πέντε (5) μελών αυτής, που συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου.

8. Με απόφαση της πλήρους Ολομέλειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μειώνεται ή αυξάνεται ο αριθμός των σχηματισμών της ελάσσονος Ολομέλειας και ρυθμίζονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 19

Κατανομή αρμοδιοτήτων στους σχηματισμούς της Ολομέλειας

1. Οι ελάσσονες σχηματισμοί μπορούν να παραπέμψουν υπόθεση στη μείζονα Ολομέλεια. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να εισάγει υποθέσεις απευθείας στη μείζονα Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητας.

2. Με απόφαση της πλήρους Ολομέλειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι αρμοδιότητες των σχηματισμών της Ολομέλειας, και ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση ορίζονται τα μη δικαιοδοτικά θέματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα της πλήρους Ολομέλειας.

Άρθρο 20

Μη δικαστικές αρμοδιότητες της Ολομέλειας

1. Ο Πρόεδρος δύναται να συγκαλεί την πλήρη Ολομέλεια, προκειμένου αυτή να αποφανθεί και επί κάθε άλλου ζητήματος, πέραν των όσων αναφέρονται ρητά στον παρόντα, εφόσον κρίνει τούτο αναγκαίο, λόγω της σοβαρότητας και του χαρακτήρα του ζητήματος ως γενικότερου ενδιαφέροντος.

2. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο τη σύγκληση της πλήρους Ολομέλειας για ζητήματα όμοιας φύσης με εκείνα της παρ. 1.

3. Η σύγκληση της πλήρους Ολομέλειας για τα ζητήματα της παρ. 1 είναι υποχρεωτική, εφόσον αυτή ζητηθεί εγγράφως από το ένα τρίτο ($\frac{1}{3}$) των μελών της. Αν δεν συγκαληθεί εντός πέντε (5) ημερών, εκείνοι που ζήτησαν τη σύγκλησή της μπορούν να τη συγκαλέσουν με αίτησή τους, η οποία γνωστοποιείται σε όλα τα μέλη της.

Άρθρο 21

Λήψη αποφάσεων από την πλήρη Ολομέλεια

1. Η πλήρης Ολομέλεια αποφαινεται για τα ζητήματα της παρ. 1 του άρθρου 20 κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών της.

2. Αν κατά την ψηφοφορία σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες και δεν σχηματίζεται πλειοψηφία, όσοι έχουν μεμονωμένη γνώμη ή τάχθηκαν υπέρ της ασθενέστερης οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες. Ο προεδρεύων στη διάσκεψη μπορεί να παρατείνει τη διάσκεψη ή να την επαναλάβει, αν διαπιστώσει ότι οι γνώμες που έχουν σχηματισθεί είναι περισσότερες από δύο με μικρή αριθμητική διαφορά μεταξύ τους. Αν περισσότερες από τις ασθενέστερες γνώμες συγκεντρώσουν ίσο αριθμό ψήφων, καθορίζεται με ψηφοφορία ο αποκλεισμός της μίας από αυτές και εκείνοι που την

ακολουθήσαν, οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις άλλες γνώμες, μέχρι να σχηματισθεί πλειοψηφία.

Άρθρο 22

Αριθμός Τμημάτων του Δικαστηρίου

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο λειτουργούν δέκα (10) Τμήματα. Από αυτά, επτά (7) ασκούν δικαιοδοτικές αρμοδιότητες, δύο (2) είναι Τμήματα με ελεγκτικές αρμοδιότητες και ένα (1) Τμήμα είναι αρμόδιο για την εκπόνηση των μελετών και γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου.

Άρθρο 23

Συγκρότηση και σύνθεση των Τμημάτων

1. Κάθε Τμήμα αποτελείται από έναν (1) Αντιπρόεδρο ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, δύο (2) Συμβούλους και δύο (2) Παρέδρους. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να προεδρεύει και σε οποιοδήποτε Τμήμα. Οι Πάρεδροι μετέχουν στα Τμήματα με γνώμη συμβουλευτική. Όταν το Τμήμα λειτουργεί με επταμελή σύνθεση, προστίθενται στη σύνθεσή του δύο (2) Σύμβουλοι.

2. Η σύνθεση των Τμημάτων καθορίζεται κάθε έτος με απόφαση της Ολομέλειας, η οποία δημοσιεύεται όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Λειτουργίας του Δικαστηρίου.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθορίζονται ο αριθμός και η σύνθεση των Τμημάτων κατά τις δικαστικές διακοπές.

Άρθρο 24

Αρμοδιότητες των Τμημάτων με δικαιοδοτικές αρμοδιότητες

1. Η κατανομή των υποθέσεων δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου στα επτά (7) Τμήματα του Δικαστηρίου με δικαστικές αρμοδιότητες γίνεται ως εξής:

(α) Πρώτο Τμήμα: Οι καταλογιστικές διαφορές Δημοσίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο Δημόσιο, καθώς και οι διαφορές από επιχορηγήσεις και κάθε είδους χρηματοδοτήσεις του Δημοσίου προς νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες.

(β) Δεύτερο Τμήμα: Οι καταλογιστικές διαφορές οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν σε αυτά, καθώς και οι διαφορές από επιχορηγήσεις και κάθε είδους χρηματοδοτήσεις των ανωτέρω προς νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες.

(γ) Τρίτο Τμήμα: Εφέσεις και εφέσεις-αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις πολιτικών συνταξιούχων.

(δ) Τέταρτο Τμήμα: Αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις πολιτικών συνταξιούχων.

(ε) Πέμπτο Τμήμα: Εφέσεις και εφέσεις-αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις στρατιωτικών συνταξιούχων.

(στ) Έκτο Τμήμα: Αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις στρατιωτικών συνταξιούχων.

(ζ) Έβδομο Τμήμα: Οι διαφορές από την άσκηση του προσυμβατικού ελέγχου και οι καταλογιστικές διαφορές από δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις σε βάρος υπόχρεων δημόσιας λογοδοσίας.

2. Το τεκμήριο της αρμοδιότητας για τις καταλογιστικές διαφορές ορίζεται υπέρ του Πρώτου Τμήματος και για τις συνταξιοδοτικές διαφορές υπέρ του Τρίτου. Το γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας ορίζεται υπέρ του Έβδομου Τμήματος.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί, με κριτήρια τη λειτουργικότητα και την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης, να ανακατανέμονται στα επτά (7) Τμήματα οι κατηγορίες διαφορών που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία των Τμημάτων.

Άρθρο 25 **Τήβεννος**

Κατά τις δημόσιες συνεδριάσεις της Ολομέλειας και των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι δικαστικοί λειτουργοί και οι γραμματείς φορούν τήβεννο, η οποία καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης και σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 26 **Αρμοδιότητες των Τμημάτων με ελεγκτικές αρμοδιότητες**

1. Η κατανομή αρμοδιοτήτων στα δύο (2) Τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου με ελεγκτικές αρμοδιότητες γίνεται ως εξής:

(α) Τμήμα Ελέγχων Ι: Ο καθορισμός της στρατηγικής ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο σχεδιασμός και η παρακολούθηση του ετήσιου και πολυετούς προγράμματος ελέγχων. Ο προγραμματισμός και η παρακολούθηση των θεματικών ελέγχων. Η έκδοση των εκθέσεων ελέγχου στους ελέγχους που διεξάγονται υπό την επιμέλειά του, εφόσον δεν παραπέμπονται στην Ολομέλεια για έγκριση. Η υιοθέτηση εγχειριδίων ελέγχου για τις κατηγορίες ελέγχων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του.

(β) Τμήμα Ελέγχων ΙΙ: Η προετοιμασία της Έκθεσης επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους με την έγκριση του σχετικού εγχειριδίου ελέγχου, καθώς και με τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των ελεγκτικών εργασιών για την υποστήριξή της. Η επιτήρηση των δημόσιων υπολόγων και η έκδοση οδηγιών προς αυτούς. Η παρακολούθηση της είσπραξης των δημόσιων εσόδων. Η επίλυση διαφωνιών ή αμφισβητήσεων μεταξύ Υπηρεσιών Επιτρόπων και ελεγχόμενων από αυτούς φορέων ως προς τη νομιμότητα δαπανών. Η απόφαση για τη θέση στο αρχείο καταγγελιών ή η κρίση ότι αυτές εμφανίζουν συστημικό ενδιαφέρον ή σημασία ικανή να δικαιολογήσει την περαιτέρω εξέτασή τους από το Τμήμα Ελέγχων Ι.

2. Στο Τμήμα Ελέγχων Ι προεδρεύει ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου με αναπληρωτή του έναν (1) Αντιπρόεδρο που ορίζεται από την Ολομέλεια κατά την έναρξη του δικαστικού έτους.

3. Το Τμήμα Ελέγχων Ι έχει το γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας για κάθε θέμα που σχετίζεται με τους ελέγχους που διεξάγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 27

Αρμοδιότητες του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων

1. Το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων είναι αρμόδιο για:

- α) την προετοιμασία της Ετήσιας Έκθεσης Ευρημάτων, Πορισμάτων και Συστάσεων,
- β) την προετοιμασία των συνταξιοδοτικών γνωμοδοτήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και κάθε άλλης γνωμοδότησης που ζητείται από αυτό,
- γ) την εκπόνηση κάθε φύσης προπαρασκευαστικών εργασιών που ζητούνται από αυτό από τον Πρόεδρο, προκειμένου στη συνέχεια να υποβληθούν στην Ολομέλεια,
- δ) την παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης όλων των προγραμμάτων επιδόσεων και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης,
- ε) την παρακολούθηση της πορείας των μακροοικονομικών μεγεθών, της εξέλιξης των υποχρεώσεων αποπληρωμής του δημόσιου χρέους και της έκθεσης των συστημικών τραπεζών στη συγκυρία,
- στ) την παρακολούθηση της εναρμόνισης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4270/2014, της εφαρμογής της δημοσιονομικής πολιτικής με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας,
- ζ) τη διάγνωση των επιπτώσεων που συνεπάγονται στη δημοσιονομική βιωσιμότητα η δημόσια ασφάλιση και εν γένει οι δαπάνες του κοινωνικού κράτους, καθώς και
- η) την ενημέρωση, με τεκμηριωμένη πληροφόρηση, των Τμημάτων Ελέγχων με κάθε κρίσιμο δεδομένο που είναι χρήσιμο για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των ελέγχων.

2. Στη γραμματεία του Τμήματος λειτουργούν δύο (2) επιστημονικά συμβούλια που τροφοδοτούν με εξειδικευμένη γνώση τα μέλη του Τμήματος στις εργασίες τους. Το πρώτο είναι γενικών καθηκόντων, ενώ στο δεύτερο ανήκει η παρακολούθηση, εκπόνηση μελετών και εν γένει ενημέρωση για την πορεία εξέλιξης του δημόσιου χρέους και της συνταξιοδοτικής δαπάνης.

Άρθρο 28

Συγκρότηση Κλιμακίων

1. Κάθε Κλιμάκιο αποτελείται από έναν (1) Σύμβουλο ως πρόεδρο, και δύο (2) Παρέδρους. Τον έναν από τους Παρέδρους μπορεί να αναπληρώνει Εισηγητής ή δόκιμος Εισηγητής.

2. Στα Κλιμάκια Προσυμβατικού Ελέγχου, τον Πάρεδρο μπορεί να αναπληρώνει Εισηγητής με διετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία του ως δόκιμου Εισηγητή.

3. Οι Πάρεδροι, οι Εισηγητές και οι δόκιμοι Εισηγητές μετέχουν στα Κλιμάκια με γνώμη αποφασιστική.

4. Αν διαπιστωθεί αδυναμία λήψης απόφασης από την τριμελή σύνθεση, το Κλιμάκιο συνεδριάζει με πενταμελή σύνθεση στην οποία συμμετέχουν επιπλέον δύο (2) Πάρεδροι.

Άρθρο 29

Αριθμός και αρμοδιότητες Κλιμακίων

1. Ο αριθμός και οι αρμοδιότητες κάθε Κλιμακίου καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία αναρτάται στον ιστότοπο του Δικαστηρίου, ορίζονται στην αρχή κάθε δικαστικού έτους οι πρόεδροι με τους αναπληρωτές τους και τα μέλη των Κλιμακίων. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η σύνθεση των Κλιμακίων κατά τις δικαστικές διακοπές. Δεν επιτρέπεται να υπηρετήσουν πέραν των τριών (3) συναπτων δικαστικών ετών οι ίδιοι δικαστές στο αυτό Κλιμάκιο προσυμβατικού ελέγχου. Επιτρέπεται όμως να υπηρετήσει δικαστής σε Κλιμάκιο προσυμβατικού ελέγχου για ένα (1) μόνο δικαστικό έτος.

Άρθρο 30

Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Υπηρεσίες Επιτρόπων

1. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο, για την προεργασία και διεκπεραίωση του έργου του, λειτουργούν Υπηρεσίες Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και Υπηρεσίες Επιτρόπων.

2. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να καθορίζονται και να μεταβάλλονται η αρμοδιότητα, ο τίτλος και η δύναμη των παραπάνω υπηρεσιών, να καθορίζονται η διαίρεσή τους σε τμήματα και γραφεία, καθώς και η αρμοδιότητα αυτών, και να συστήνονται Υπηρεσίες Επιτρόπων, ανεξάρτητες υπηρεσίες, τμήματα και γραφεία, με τον περιορισμό ότι ο συνολικός αριθμός των Υπηρεσιών Επιτρόπων και τμημάτων δεν μπορεί να υπερβαίνει ούτε να υπολείπεται του εκάστοτε υφιστάμενου αριθμού των οργανικών θέσεων των Επιτρόπων ή των προϊσταμένων τμήματος αντίστοιχα.

3. Με όμοια απόφαση κατανέμεται η ελεγκτέα ύλη μεταξύ των Υπηρεσιών Επιτρόπων.

4. Η κατανομή του αναγκαίου προσωπικού για τη στελέχωση των υπηρεσιών του παρόντος γίνεται με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κεφάλαιο Ε΄

Καθήκοντα

Άρθρο 31

Καθήκοντα Προέδρου

Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

(α) ασκεί γενική εποπτεία στις δικαιοδοτικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

(β) διευθύνει τις συνεδριάσεις και τις διασκέψεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου,

(γ) συγκροτεί ομάδες εργασίας από δικαστικούς λειτουργούς για την επεξεργασία μείζονος σημασίας θεμάτων οργανωτικού χαρακτήρα,

(δ) αναθέτει ειδικά καθήκοντα σε υπαλλήλους ή μετακινεί υπαλλήλους, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Γενικού Συντονιστή, αν κρίνει ότι οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιβάλλουν,

(στ) μπορεί να απευθύνει συστάσεις και οδηγίες στους υπαλλήλους για την αποτελεσματική άσκηση της ελεγκτικής λειτουργίας του Συνεδρίου και των διοικητικών αρμοδιοτήτων αυτού,

(ζ) μπορεί να παραγγείλει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά των υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να ζητεί για την άσκηση των καθηκόντων του την επικουρία Εισηγητών ή Παρέδρων.

Άρθρο 32 **Καθήκοντα Αντιπροέδρων**

Οι Αντιπρόεδροι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διευθύνουν τις εργασίες των Τμημάτων στα οποία προεδρεύουν, ενώ συγχρόνως επιτρέπεται να ασκούν και καθήκοντα Συμβούλου. Μπορούν να ζητούν για την άσκηση των καθηκόντων τους την επικουρία Εισηγητών ή Παρέδρων που υπηρετούν στο Τμήμα τους.

Άρθρο 33 **Καθήκοντα Συμβούλων**

Οι Σύμβουλοι μετέχουν ως μέλη στην Ολομέλεια και τα Τμήματα και εισηγούνται επί όλων των δικαστικών και μη υποθέσεων που παραπέμπονται σε αυτούς. Ασκούν επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 28.

Άρθρο 34 **Καθήκοντα Παρέδρων**

1. Οι Πάρεδροι μετέχουν ως μέλη στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Στις συνεδριάσεις των Τμημάτων οι Πάρεδροι ασκούν καθήκοντα εισηγητή της υπόθεσης και μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη. Με αποφασιστική ψήφο μετέχουν στους μονομελείς σχηματισμούς και στη διαδικασία σε συμβούλιο του άρθρου 91 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

Άρθρο 35 **Καθήκοντα Εισηγητών**

Οι Εισηγητές επικουρούν τους Αντιπροέδρους, τους Συμβούλους και τους Παρέδρους στην προπαρασκευή και διάγνωση των υποθέσεων. Μετέχουν επίσης ως μέλη στα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 36

Καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας:

(α) λαμβάνει γνώση, παρακολουθεί την πορεία και δίνει οδηγίες στις υπηρεσίες που ασκούν έλεγχο διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και στις υπηρεσίες που ασκούν έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών και εισάγει σχετικά ζητήματα στην Ολομέλεια της Γενικής Επιτροπείας (περ. Α της παρ. 1 του άρθρου 32 Γ του ν. 1756/1988, Α' 35),

(β) εισάγει στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου ζητήματα για τα οποία ζητείται η συγκατάθεση, η γνώμη ή η απόφασή της και ανακοινώνει το αποτέλεσμα στις αρμόδιες αρχές,

(γ) θέτει στο αρχείο αναφορές, αιτήσεις ή καταγγελίες για τις οποίες κρίνει ότι είναι απαράδεκτες ή νόμω ή ουσία αβάσιμες (περ. Γ της παρ. 1 του άρθρου 32 Γ του ν. 1756/1988),

(δ) παρακολουθεί τις εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναφέρει γι' αυτές στον Υπουργό Δικαιοσύνης,

(ε) διευθύνει τις συνεδριάσεις και τις διασκέψεις της Ολομέλειας της Γενικής Επιτροπείας,

(στ) ασκεί εποπτεία στους δικαστικούς λειτουργούς και τους δικαστικούς υπαλλήλους που υπηρετούν στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας,

(ζ) απευθύνει συστάσεις και οδηγίες στους δικαστικούς υπαλλήλους της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας για την εύρυθμη λειτουργία της.

Άρθρο 37

Καθήκοντα Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο Επίτροπος Επικρατείας αναπληρώνει τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας και ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου ύστερα από απόφαση της Ολομέλειας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας και σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου.

Άρθρο 38

Καθήκοντα Αντεπιτρόπων Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Οι Αντεπίτροποι Επικρατείας αναπληρώνουν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας και τον Επίτροπο Επικρατείας και μετέχουν σε υπηρεσιακά συμβούλια και επιτροπές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 39

Καθήκοντα Παρέδρων της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Οι Πάρεδροι της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας αναπληρώνουν τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας και επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας και τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας στο έργο τους.

Άρθρο 40

**Καθήκοντα Εισηγητών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας
του Ελεγκτικού Συνεδρίου**

Οι δόκιμοι Εισηγητές και οι Εισηγητές της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας επικουρούν τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, τον Επίτροπο Επικρατείας, τους Αντεπιτρόπους Επικρατείας και τους Παρέδρους της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο έργο τους.

**Άρθρο 41
Αναπλήρωση δικαστών**

Σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνονται ως εξής:

- (α) Ο Πρόεδρος από Αντιπρόεδρο κατά σειρά αρχαιότητας και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των Αντιπροέδρων, από Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- (β) Οι Αντιπρόεδροι από άλλον Αντιπρόεδρο ή Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- (γ) Οι Σύμβουλοι από άλλον Σύμβουλο κατά σειρά αρχαιότητας.
- (δ) Οι Πάρεδροι από άλλον Πάρεδρο κατά σειρά αρχαιότητας.

**Άρθρο 42
Αναπλήρωση δικαστικών λειτουργών της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του
Ελεγκτικού Συνεδρίου**

1. Σε περίπτωση έλλειψης ή κωλύματος:

- (α) Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας αναπληρώνεται από Επίτροπο ή Αντεπίτροπο της Επικρατείας.
- (β) Ο Επίτροπος της Επικρατείας αναπληρώνεται από Αντεπίτροπο της Επικρατείας.
- (γ) Ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας αναπληρώνεται από άλλον Αντεπίτροπο ή Πάρεδρο της Επικρατείας.
- (δ) Ο Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας αναπληρώνεται από άλλον Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας.

2. Ο Γενικός Επίτροπος, ο Επίτροπος και οι Αντεπίτροποι της Επικρατείας δύνανται να αναπληρώνονται και από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

**Άρθρο 43
Δικαστικές διακοπές**

1. Από την 1η Ιουλίου μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου κάθε έτους οι δικαστικοί λειτουργοί δικαιούνται διακοπών. Η περίοδος απασχόλησης των δικαστών κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην απόφαση της Ολομέλειας ενσωματώνεται και η απόφαση της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας για την περίοδο απασχόλησης των δικαστικών λειτουργών που υπηρετούν σε αυτήν.

2. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή ο προεδρεύων στο τμήμα διακοπών δύναται, αν υπάρχει επείγουσα υπηρεσιακή ανάγκη, να ανακαλεί τους Συμβούλους, Παρέδρους και Εισηγητές που βρίσκονται σε διακοπές, για όσο χρόνο διαρκεί η ανάγκη.

3. Κατά τη διάρκεια των διακοπών ο δικαστικός λειτουργός δεν στερείται του δικαιώματος να ασκεί, εφόσον το θελήσει, τα καθήκοντά του.

Άρθρο 44

Καθήκοντα Γενικών Συντονιστών

1. Ο Γενικός Συντονιστής Διοίκησης είναι ο αποκλειστικός αρμόδιος εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου για ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια των κτιρίων και εγκαταστάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την πυρασφάλεια, την υγειονομική προστασία, καθώς και για την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ως προς τις διοικητικής φύσης εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ασκεί επίσης τις αρμοδιότητες γενικού διευθυντή οικονομικών υπηρεσιών. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να του απευθύνει συστάσεις χωρίς να υποκαθίσταται στις ευθύνες του.

2. Τα καθήκοντα των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων συνίστανται στον συντονισμό και την εποπτεία του ελεγκτικού έργου των Υπηρεσιών Επιτρόπων. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες και η κατανομή τους μεταξύ των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Οι Γενικοί Συντονιστές ασκούν την πειθαρχική δίωξη κατά των υπαλλήλων που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους.

Άρθρο 45

Καθήκοντα Επιτρόπων

1. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν ελεγκτικά ή διοικητικά καθήκοντα.

2. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκούν τα ελεγκτικά καθήκοντα που ορίζονται στον παρόντα.

3. Ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και οι προϊστάμενοι των τμημάτων της παρίστανται στις δημόσιες συνεδριάσεις και συντάσσουν τα πρακτικά τους, επιμελούνται για την έγκαιρη και ακριβή διεξαγωγή των εργασιών της υπηρεσίας αυτής και επικυρώνουν τα αντίγραφα των πράξεων και των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και των εγγράφων αλληλογραφίας.

4. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου με διοικητικές αρμοδιότητες ασκούν τα καθήκοντα διοίκησης που προβλέπονται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας των Υπηρεσιών Διοίκησης και Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 46

Αναπλήρωση των Γενικών Συντονιστών και των Επιτρόπων

Οι Γενικοί Συντονιστές και οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνονται, σε περίπτωση ελλείψεως, κωλύματος ή απουσίας τους, με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 47

Γραμματείς δικαστικών σχηματισμών

Καθήκοντα Γραμματέα Τμήματος ή Κλιμακίου ασκεί ο προϊστάμενος της αντίστοιχης γραμματείας ή, αν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται, ο ανώτερος κατά βαθμό από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στην ίδια γραμματεία και, μεταξύ ομοιοβάθμων, εκείνος που έχει τον μεγαλύτερο χρόνο υπηρεσίας στον βαθμό.

Άρθρο 48

Υπηρεσία της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, για τη διεξαγωγή του έργου του, επικουρείται από προσωπικό της Υπηρεσίας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Για την κάλυψη των αναγκών ή των κενών θέσεων της Υπηρεσίας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να τοποθετείται προσωπικό του Ελεγκτικού Συνεδρίου με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που λαμβάνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Άρθρο 49

Επιθεώρηση Υπηρεσιών Επιτρόπων

Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζονται τα όργανα, ο χρόνος και ο τρόπος άσκησης επιθεώρησης στις Υπηρεσίες Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

Κεφάλαιο Α΄

Παρουσίαση των ελεγκτικών εργασιών

Άρθρο 50

Παρουσίαση στη Βουλή του ετήσιου προγράμματος ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου παρουσιάζει κάθε έτος στη Βουλή το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Κανονισμό της. Δέκα (10) μέρες πριν από την παρουσίαση του ετήσιου προγράμματος ελέγχων του Δικαστηρίου κατά το πρώτο εδάφιο ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κοινοποιεί το πρόγραμμα στον Πρόεδρο της Βουλής. Κατά την ακρόαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Βουλή, όπως ορίζεται στον Κανονισμό της, μπορεί να προτείνει να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένους από τους ελέγχους που έχουν προγραμματισθεί. Μπορεί ακόμη να εκφράσει ενδιαφέρον για τη διενέργεια και άλλων ελέγχων, πέραν των προγραμματισμένων, έως τριών κατ' έτος, ιδίως με αντικείμενο αδυναμίες στα συστήματα δημόσιας διαχείρισης.

Άρθρο 51

Ετήσια Έκθεση Ευρημάτων, Πορισμάτων και Συστάσεων

1. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδίδει, κάθε έτος, την έκθεση του άρθρου 12, η οποία εγχειρίζεται στον Πρόεδρο της Βουλής από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην έκθεση περιλαμβάνεται το αποτέλεσμα των εργασιών του με κατηγοριοποιημένα τα ευρήματα και τα πορίσματα από την άσκηση του ελεγκτικού και του δικαιοδοτικού του έργου, αντιστοίχως, και ενσωματώνονται τα συμπεράσματα των θεματικών ελέγχων του. Η έκθεση περιλαμβάνει, επίσης, συστάσεις για μεταρρυθμίσεις που καθίστανται αναγκαίες για τη θεραπεία των παθογενειών που διαπιστώθηκαν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

2. Οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους, που περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση Ευρημάτων, Πορισμάτων και Συστάσεων της παρ. 1, γνωστοποιούνται πριν από την εγχείριση της έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής και στους αρμόδιους διατάκτες των υπουργείων μέσω του Υπουργού Οικονομικών. Οι απαντήσεις των Υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον Πρόεδρο της Βουλής. Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των αρμόδιων διατακτών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ετήσια έκθεση προς τη Βουλή προετοιμάζεται από το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται σε αυτό από τα λοιπά Τμήματα και τις Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, αφού την επεξεργασθεί, την υποβάλλει στην Ολομέλεια, η οποία αποφασίζει για την έκδοσή της.

Άρθρο 52

Διαβίβαση και παρουσίαση στη Βουλή εκθέσεων ελέγχου

1. Κάθε έκθεση θεματικού ελέγχου που έχει περιληφθεί στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαβιβάζεται στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής πριν να ανακοινωθεί το περιεχόμενό της στον τύπο. Στην ίδια Επιτροπή διαβιβάζονται και μελέτες του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων που εμφανίζουν ευρύτερο ενδιαφέρον.

2. Οι εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να παρουσιάζονται από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου στη Βουλή, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό της.

Κεφάλαιο Β΄

Έκθεση επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους

Άρθρο 53

Περιεχόμενο και διαδικασία παραγωγής

1. Ο έλεγχος της δημόσιας διαχείρισης ολοκληρώνεται με τον έλεγχο του Απολογισμού, του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους που προβλέπονται στα άρθρα 163 έως 166 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143).

2. Ο έλεγχος των λογαριασμών της παρ. 1 διενεργείται, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Θεσμών, από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου, στην οποία συγκεντρώνονται για τον σκοπό αυτό οι εκθέσεις με τα αποτελέσματα των ελέγχων της παρ. 2 του άρθρου 121. Οι παρατηρήσεις που προκύπτουν από τον έλεγχο (Διαδηλώσεις) περιλαμβάνονται σε έκθεση, την οποία επεξεργάζεται το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων και, ακολούθως, εισάγεται στην Ολομέλεια για την οριστική έγκρισή της.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επιστρέφει τους ελεγχθέντες λογαριασμούς της παρ. 1 στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, μαζί με την έκθεσή του, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014.

4. Κατά τα λοιπά, ο έλεγχος της παρ. 1 διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια απόφαση, καθορίζονται η διαδικασία, το αντικείμενο, η μεθοδολογία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τον έλεγχο των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών αναφορών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που προβλέπονται στο άρθρο 10 του π.δ. 54/2018 (Α΄ 103).

Άρθρο 54

Ενημέρωση για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα

Με την έκθεση του άρθρου 53, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενημερώνει, επίσης, τη Βουλή για ζητήματα σχετικά, ιδίως, με την πορεία των μακροοικονομικών μεγεθών, την εξέλιξη των υποχρεώσεων αποπληρωμής του δημόσιου χρέους, την εναρμόνιση, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), της εφαρμογής της δημοσιονομικής πολιτικής με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας, τις επιπτώσεις που συνεπάγονται στη δημοσιονομική βιωσιμότητα η δημόσια ασφάλιση και εν γένει οι δαπάνες του κοινωνικού κράτους, την επιβάρυνση από μακροπρόθεσμα εξοπλιστικά προγράμματα και την έκθεση των συστημικών τραπεζών στη συγκυρία.

Άρθρο 55

Συνέπειες

Μετά την αποστολή της Έκθεσης του άρθρου 53 στη Βουλή και μέχρι τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής σύμφωνα με το άρθρο 152, ο έλεγχος των λογαριασμών του Δημοσίου και των υποκείμενων σε αυτούς συναλλαγών και πράξεων επιτρέπεται μόνον αν αυτό προβλεφθεί θεματικά και δειγματοληπτικά σε επόμενο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων ή αν διαταχθεί έκτακτος έλεγχος.

Κεφάλαιο Γ΄ Γνωμοδότηση επί των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων

Άρθρο 56 Διαδικασία

1. Τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια που αποστέλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για γνωμοδότηση, πριν κατατεθούν στη Βουλή, εισάγονται στο Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων και ανατίθενται άμεσα από τον Πρόεδρο του Τμήματος σε Σύμβουλο που υπηρετεί σ' αυτό για να προετοιμάσει την εισήγησή του για την Ολομέλεια. Ο εισηγητής Σύμβουλος καλεί σε ακρόαση τους υπηρεσιακούς παράγοντες που συμμετείχαν στη διαδικασία προετοιμασίας του νομοσχεδίου. Το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων επεξεργάζεται το σχέδιο γνωμοδότησης πριν από τη διαβίβασή του στην Ολομέλεια.

2. Το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων μπορεί να επιληφθεί συνταξιοδοτικού νομοσχεδίου ακόμη και αν αυτό δεν υπόκειται εν όλω ή εν μέρει στην υποχρεωτική, κατά το Σύνταγμα, γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν αυτό ζητηθεί από τον αρμόδιο Υπουργό ή τη Βουλή.

Άρθρο 57 Επιστημονική υποστήριξη

Για την προετοιμασία των σχεδίων γνωμοδοτήσεων επί των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων, το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων επικουρείται από τα επιστημονικά συμβούλια που λειτουργούν στη γραμματεία του. Το Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων ενημερώνεται από τα συμβούλια για κάθε ζήτημα σχετικό με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία και νομολογία, τη βιωσιμότητα του συστήματος δημόσιας ασφάλισης, καθώς και τις εναλλακτικές λύσεις που προτείνονται ή δοκιμάζονται διεθνώς.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΒΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Κεφάλαιο Α΄ Θεμελιώδεις αρχές ελέγχου

Άρθρο 58 Ακεραιότητα

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν δέχεται συστάσεις για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των ελεγκτικών του εργασιών. Αιτήματα ή προσκλήσεις φορέων της εκτελεστικής εξουσίας για τη διενέργεια ελέγχων αντιμετωπίζονται ως προτάσεις ελέγχου που θα μπορούσαν να ενταχθούν στα προγράμματα ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διενεργούνται χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δεν έχουν άμεσο και ατομικό συμφέρον που να δικαιολογεί την ανάμειξή τους σε έλεγχο που διεξάγεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, έστω και αν ο έλεγχος αυτός διενεργείται σε συνάρτηση με καταγγελία ή αναφορά των εν λόγω προσώπων.

3. Οι ελεγκτές συνεργάζονται με την ποινική δικαιοσύνη στο μέτρο που δεν παρεμποδίζεται το έργο τους. Η ποινική δικαιοσύνη σέβεται την αυτοτέλεια των ελέγχων που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 59 **Αποτελεσματικότητα**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο προγραμματίζει και διενεργεί τους ελέγχους του με γνώμονα την επίτευξη της μεγαλύτερης κατά το δυνατόν αποτελεσματικότητας. Προς τον σκοπό αυτό σε κάθε του ενέργεια επιζητεί την επίτευξη με τον οικονομικότερο και αποδοτικότερο τρόπο του ελεγκτικού αποτελέσματος που έχει προγραμματίσει.

Άρθρο 60 **Αναλογικότητα**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τον προγραμματισμό και τη διενέργεια των ελέγχων του μεριμνά ώστε η ελεγχόμενη υπηρεσία να διαθέσει τον λιγότερο κατά το δυνατόν χρόνο προς διευκόλυνση των ελεγκτών. Μεριμνά, επίσης, ώστε οι ελεγχόμενες υπηρεσίες να μην υποβάλλονται σε άσκοπες ενέργειες προς διευκόλυνση των ελέγχων. Κάθε ελεγχόμενος αντιμετωπίζεται με τον δέοντα σεβασμό της επαγγελματικής του αξιοπρέπειας, χωρίς όμως αυτό να αποκλείει την εμβάθυνση, όπου χρειάζεται, των ελεγκτικών εργασιών.

Άρθρο 61 **Επαγγελματισμός**

1. Κατά τους ελέγχους του, το Ελεγκτικό Συνέδριο ευθυγραμμίζεται με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Θεσμών, που ακολουθούν οι ομοειδείς ελεγκτικοί θεσμοί, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

2. Η διενέργεια κάθε συγκεκριμένου ελεγκτικού έργου ανατίθεται σε κατάλληλους για την εκτέλεσή του ελεγκτές. Οι ασκούντες ελεγκτικά καθήκοντα οφείλουν να συμμορφώνονται με τις θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας, όπως ειδικότερα προσδιορίζονται στον Χάρτη Δεοντολογίας, και ιδίως της προσωπικής ακεραιότητας, της ουδετερότητας και αντικειμενικότητας, καθώς και την αρχή της εχεμύθειας.

Άρθρο 62 **Δικαιότητα**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο αναλύει και σταθμίζει με τα δέοντα κάθε φορά κριτήρια το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων, πριν λάβει απόφαση που θα έχει συνέπειες στην υπόληψη και την παρουσία των ελεγχόμενων από αυτό φυσικών προσώπων. Μεριμνά ώστε κατά την άσκηση των εξουσιών του να αντιμετωπίζει τα ελεγχόμενα φυσικά πρόσωπα με πνεύμα ισότητας. Δεν επιτρέπεται να επιβληθούν περισσότερα μέτρα της ίδιας φύσης για την ίδια δημοσιονομική παράβαση κατά του ίδιου προσώπου.

Άρθρο 63 **Ευθύνη**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο προγραμματίζει και διενεργεί τους ελέγχους του με πνεύμα ευθύνης για τη διασφάλιση των αρχών της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, του κράτους δικαίου, της λογοδοσίας, της υπευθυνότητας και της διαφάνειας προς καλλιέργεια και εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης των πολιτών στη χρησιμότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης και την αποτελεσματική χρήση των δημόσιων πόρων. Χωρίς να αναμειγνύεται σε ζητήματα σκοπιμότητας των δημόσιων πολιτικών, σέβεται, στους τομείς που ανήκουν στην ελεγκτική του δικαιοδοσία, τη διακριτική ευχέρεια των διοικητικών αρχών. Δεν δεσμεύεται όμως από την απαίτηση αυτοπεριορισμού του, όταν διαπιστώνει μη ορθολογικούς μηχανισμούς διάθεσης των δημόσιων πόρων ή πρόδηλη αντιφατικότητα στους επιδιωκόμενους στόχους.

Άρθρο 64 **Συνεκτικότητα**

Όλοι οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντάσσονται σε μια συνεκτική στρατηγική ελέγχων. Η στρατηγική αυτή απορρέει από τη μελέτη της προοπτικής εξέλιξης του περιβάλλοντος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των συναφών αναγκών που αναμένεται να προκύψουν για το Ελεγκτικό Συνέδριο σε προσωπικό, υλικά ή ψηφιακά μέσα και σε ανάπτυξη νέων ελεγκτικών μεθόδων και τρόπων επίδρασης στη δημοσιονομική διαχείριση. Με τη στρατηγική εναρμονίζονται σε συνεκτικό σύνολο στη βάση ενός θεματικού χάρτη οι γενικότεροι στόχοι των ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου όπως ορίζονται στο άρθρο 63, και προδιαγράφονται τα μέσα για την επίτευξή τους.

Κεφάλαιο Β΄ **Θεμελιώδεις διαδικαστικοί κανόνες**

Άρθρο 65 **Διαχείριση των ελέγχων**

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο εγκαθίσταται και λειτουργεί πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης ελέγχων, το οποίο αποβλέπει στην ενσωμάτωση όλων των ελεγκτικών διαδικασιών και

ενεργειών του Δικαστηρίου. Μέσω του συστήματος αυτού παρακολουθούνται το σύνολο των στοιχείων στα προγράμματα ελέγχων και τα υπομνήματα προγραμματισμού αυτών, η ροή εργασίας, η τεκμηρίωση και η αλληλογραφία κάθε ελέγχου, τα ευρήματα και κάθε άλλο ενδιαφέρον, από ελεγκτικής άποψης, στοιχείο, και αντλείται πληροφόρηση από τα παραγόμενα αρχεία τεκμηρίωσης, ώστε να είναι εφικτή η επισκόπηση και εποπτεία του ελεγκτικού έργου. Παρακολουθούνται, επίσης, το μητρώο των ελεγχόμενων φορέων και υπολόγων και οι οικονομικές καταστάσεις τους.

Άρθρο 66

Όργανα άσκησης των ελέγχων

1. Οι έλεγχοι διενεργούνται από τις Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τον συντονισμό των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων και την εποπτεία του αρμόδιου Τμήματος Ελέγχων.

2. Αν κριθεί αναγκαίο, μπορεί με απόφαση της Ολομέλειας, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Τμήματος Ελέγχων, να επιτραπεί να διενεργηθούν έλεγχοι από ειδικό κλιμάκιο που αποτελείται από δικαστικούς λειτουργούς ή ελεγκτές δικαστικούς υπαλλήλους ή δικαστικούς λειτουργούς, επικουρούμενους από ελεγκτές του Δικαστηρίου. Τα μέλη του ειδικού κλιμακίου ορίζονται από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων. Εφόσον στο ειδικό κλιμάκιο συμμετέχουν δικαστικοί λειτουργοί, ορίζονται κατά προτεραιότητα μεταξύ των υπηρετούντων στο αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων. Όταν οι δικαστικοί λειτουργοί που συμμετέχουν στους ανωτέρω ελέγχους επικουρούνται από ελεγκτές δικαστικούς υπαλλήλους, στο υπόμνημα σχεδιασμού ελέγχου, με βάση το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος, οριοθετούνται με ακρίβεια οι ελεγκτικές ενέργειες που ανατίθενται στους δικαστικούς λειτουργούς. Ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο και τη δυσχέρεια που ενδέχεται να παρουσιάζουν οι εν λόγω έλεγχοι, η Ολομέλεια μπορεί να αποφασίσει την απαλλαγή των δικαστικών λειτουργών και υπαλλήλων που συμμετέχουν σε αυτούς από κάθε άλλη απασχόληση.

3. Αν κατά τον έλεγχο που διενεργείται από ειδικό κλιμάκιο στο οποίο συμμετέχουν δικαστικοί λειτουργοί διαπιστωθεί έλλειμμα, αρμόδιο για τον καταλογισμό είναι Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 149.

Άρθρο 67

Γενικές ελεγκτικές εξουσίες

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί από τα Υπουργεία ή από οποιαδήποτε άλλη αρχή κάθε πληροφορία ή στοιχείο χρήσιμο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Κάθε δημόσια υπηρεσία υποχρεούται οίκοθεν να ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο τη σύσταση ή κατάργηση κάθε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή άλλου φορέα που τελεί υπό την εποπτεία της.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τις ανακριτικές εξουσίες που προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπου οι ανάγκες του ελέγχου το επιβάλλουν. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών εκδίδεται ειδική έγκριση από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων, με την οποία

ορίζονται τα πρόσωπα που θα τις ασκήσουν, ο σκοπός και το περιεχόμενό τους και δίδονται ειδικές κατευθύνσεις για τη σύννομη άσκηση αυτών. Το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων ελέγχει την ορθή άσκηση των ανακριτικών καθηκόντων που επιτρέπεται να ασκηθούν και επιλύει τις σχετικές αμφισβητήσεις.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού των φορέων που υπόκεινται στον έλεγχό του. Ανακοινώνει στους Υπουργούς κάθε παράβαση νόμου ή άλλης διάταξης που διαπιστώθηκε από αυτό κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Ενημερώνεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που δεν συμμορφώνονται με τους δημοσιονομικούς κανόνες και αρχές.

Άρθρο 68

Τήρηση δικαιολογητικών διαχείρισης

1. Τα δικαιολογητικά διαχείρισης φυλάσσονται στην ελεγχόμενη μονάδα που τα παρήγαγε και τίθενται υπόψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αμέσως μόλις ζητηθούν από αυτό. Η αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου εποπτεύει την ασφαλή τήρηση των δικαιολογητικών αυτών.

2. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζονται ειδικότερες υποχρεώσεις των ελεγχόμενων μονάδων προς διασφάλιση των δικαιολογητικών της παρ. 1 και διευκόλυνση της απρόσκοπτης πρόσβασης των οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε αυτά.

Άρθρο 69

Διαλειτουργικότητα συστημάτων

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο εγκαθίσταται και λειτουργεί πληροφοριακό σύστημα που διαλειτουργεί με τα πληροφοριακά συστήματα των ελεγχόμενων φορέων και με κάθε πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται αναγκαίο για την ηλεκτρονική συλλογή ή ανταλλαγή δεδομένων. Αποτελεί την πλατφόρμα για τη συγκέντρωση δεδομένων ελέγχου, όπως ιδίως:

- (α) την υποδοχή στο Ελεγκτικό Συνέδριο των ελεγκτικών στοιχείων και κάθε άλλου κρίσιμου για τον έλεγχο εγγράφου ή έκθεσης,
- (β) τη συστηματοποίηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο των ελέγχων που πραγματοποιούνται από κάθε εθνική ή ενωσιακή ελεγκτική αρχή και των πληροφοριών, διαπιστώσεων και ευρημάτων που προκύπτουν από τους ελέγχους αυτούς,
- (γ) την ενημέρωση του μητρώου ελεγχόμενων φορέων, και
- (δ) την ενημέρωση του μητρώου υπολόγων.

Άρθρο 70

Πρόσβαση ελεγκτών σε αρχεία των ελεγχόμενων

Στους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά την άσκηση των ελεγκτικών τους καθηκόντων, δεν επιτρέπεται να προβάλλονται από τους ελεγχόμενους φορείς περιορισμοί πρόσβασης στα αρχεία τους από λόγους προστασίας του επαγγελματικού

απορρήτου και απορρήτου των στοιχείων. Οι υπάλληλοι υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης των διατάξεων περί εχεμύθειας του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, «ΓΚΠΔ», L 119) και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 71

Έλεγχοι από άλλους ελεγκτικούς φορείς

1. Οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες, οι Οικονομικές Επιθεωρήσεις ή άλλες υπηρεσίες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ασκούν τακτικό διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και κάθε άλλη αρχή που διενεργεί ελέγχους στη δημόσια διαχείριση, ενημερώνουν το Ελεγκτικό Συνέδριο για το πρόγραμμα ελέγχου τους και την έναρξη των ελεγκτικών εργασιών τους και υποβάλλουν σ' αυτό το πόρισμά τους, εντός δύο (2) μηνών από την έκδοσή του καθώς και αναλυτικό πίνακα των διαχειριστικών στοιχείων επί των οποίων αυτό βασίστηκε. Η αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από αξιολόγηση των εργασιών και των αποτελεσμάτων του ελέγχου, μπορεί, αν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση, να επαναλάβει από την αρχή τον έλεγχο.

2. Κάθε υπηρεσία, στην οποία υποβάλλεται έκθεση ελέγχου διαχείρισης δημοσίου υπολόγου ή υπολόγου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, υποχρεούται χωρίς καθυστέρηση να διαβιβάσει αντίγραφο της έκθεσης αυτής στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Οι εκθέσεις ελέγχου των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης κοινοποιούνται αμελλητί στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 72

Πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχουν τρίτοι

Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν στοιχεία σχετιζόμενα με οποιονδήποτε τρόπο με τα αντικείμενα του ελέγχου ή με λογαριασμούς ή δραστηριότητες φορέα που τελεί υπό έλεγχο οφείλουν, αν τους ζητηθεί, να τα θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν τα στοιχεία έχουν χαρακτηριστεί ως απόρρητα ή εμπιστευτικά, ή αναφέρονται σε προσωπικά δεδομένα ή κάθε είδους ευαίσθητη πληροφορία και ο φορέας αρνείται να τα επιδείξει στους ελεγκτές για έναν από τους λόγους αυτούς, το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων, ύστερα από έρευνα του θέματος, μπορεί να εκδώσει διαταγή προς τον φορέα να επιδείξει στον αρμόδιο ελεγκτή τα κρίσιμα για τον έλεγχο στοιχεία, λαμβάνοντας συγχρόνως και τα αναγκαία μέτρα προς διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας αυτών.

Άρθρο 73

Όρια ελέγχων

1. Κατά τον έλεγχο που ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο επιτρέπεται η εξέταση των ζητημάτων που αναφύονται παρεμπιπτόντως, με την επιφύλαξη των διατάξεων για το δεδικασμένο.

2. Τα ελεγκτικά όργανα δεσμεύονται από τις αποφάσεις των δικαστηρίων, οι οποίες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ισχύουν έναντι όλων, καθώς και από τις αποφάσεις ή τους τίτλους που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης για τον ελεγχόμενο φορέα. Δεσμεύονται επίσης από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς τις διαπιστώσεις συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, στα οποία θεμελιώνεται η κρίση επί της ενοχής του κατηγορουμένου, από τις αμετάκλητες αθωωτικές αποφάσεις, καθώς και από τα αμετάκλητα απαλλακτικά βουλεύματα, εκτός αν η αθώωση ή η απαλλαγή στηρίχθηκε σε έλλειψη αντικειμενικών ή υποκειμενικών στοιχείων που δεν αποτελούν προϋπόθεση εφαρμογής του νόμου κατά τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

3. Με την επιφύλαξη των ελέγχων χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (οικονομικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας), ο έλεγχος της σκοπιμότητας των πράξεων των ελεγχόμενων φορέων εκφεύγει της αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Κατά τον έλεγχο και τη διατύπωση των ελεγκτικών κρίσεων αναγνωρίζεται στα αρμόδια όργανα των ελεγχόμενων φορέων ένα εύλογο περιθώριο εκτίμησης κατά την ερμηνεία των εφαρμοστέων κανόνων, ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται, τον βαθμό σαφήνειάς τους και την προηγούμενη ή μη ερμηνεία τους από τα αρμόδια δικαστήρια.

Άρθρο 74

Ακρόαση ελεγχόμενων, δικαιώματα άμυνας

Τα ελεγκτικά όργανα παρέχουν την αναγκαία πληροφόρηση για τα ευρήματά τους σε όσους υπέχουν δημοσιονομική ευθύνη και σέβονται τα δικαιώματα άμυνας αυτών πριν από την επιβολή μέτρων και κυρώσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 75

Τεκμηρίωση ευρημάτων, αιτιολογία δυσμενών κρίσεων

Οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι πλήρως τεκμηριωμένοι. Οι πράξεις με τις οποίες επιβάλλονται δυσμενή μέτρα σε πρόσωπα πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένες.

Άρθρο 76

Ποινικές διαδικασίες

1. Οι έλεγχοι καθώς και τα μέτρα και οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος όσων υπέχουν δημοσιονομική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος είναι ανεξάρτητοι από τις ποινικές διαδικασίες και τις ποινές που επιβάλλονται σε βάρος των ίδιων προσώπων.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν διενεργεί ελέγχους αποκλειστικά και μόνο για τον εντοπισμό ποινικώς κολάσιμων πράξεων. Οι πράξεις ή οι εκθέσεις ελέγχου που εκδίδει δεν περιλαμβάνουν διαβεβαίωση σχετικά με την τέλεση ή μη ποινικώς κολάσιμων πράξεων.

3. Αν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών διαπιστωθεί ποινικώς κολάσιμη πράξη, ανακοινώνεται στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον αρμόδιο εισαγγελέα, στον Υπουργό ή άλλο αρμόδιο όργανο στο οποίο υπάγεται ο υπόλογος.

Άρθρο 77

Ανακοίνωση εκθέσεων ελέγχου και πράξεων, κοινοποιήσεις, αντίγραφα

1. Οι εκθέσεις ελέγχου και οι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανακοινώνονται στον ελεγχόμενο φορέα και κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους.

2. Αντίγραφα των εκθέσεων και των πράξεων διαβιβάζονται στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή.

3. Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τα πρόσωπα που υπέχουν δημοσιονομική ευθύνη έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση όλων των στοιχείων του φακέλου.

4. Τα πρόσωπα που υπέχουν δημοσιονομική ευθύνη δικαιούνται να λαμβάνουν, με δαπάνη τους:

(α) απλά ή επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων που έχουν συνταχθεί επ' ευκαιρία του ελέγχου και βρίσκονται στον φάκελο, και

(β) κατόπιν έγκρισης του επικεφαλής του ελέγχου, απλά αντίγραφα των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από όργανα δημόσιου φορέα και βρίσκονται επίσης στον φάκελο.

Ανάλογα δικαιώματα έχουν και οι τρίτοι, που έχουν έννομο συμφέρον να λάβουν γνώση των στοιχείων του φακέλου, εφόσον αποδεικνύουν τούτο.

5. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων των παρ. 3 και 4, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) και τηρείται η νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Άρθρο 78

Καταγγελίες, αναφορές και αιτήματα ελέγχου

1. Το Τμήμα Ελέγχων ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας Επιτρόπου αποφασίζει αν θα διενεργηθεί έλεγχος κατόπιν ανώνυμων ή επώνυμων καταγγελιών ή αιτημάτων ελέγχου με κριτήρια τον αριθμό και τον συστηματικό χαρακτήρα των καταγγελιών και αιτημάτων, τη σοβαρότητα και την αξιοπιστία των στοιχείων που τις συνοδεύουν, καθώς και τον βαθμό δημοσιονομικού κινδύνου ή κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου που εμφανίζει η διαχείριση την οποία αφορούν.

2. Αν, κατόπιν καταγγελίας ή σχετικού αιτήματος, διενεργηθεί έλεγχος, το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται να ενημερώνει όσους υπέβαλαν την καταγγελία ή το σχετικό αίτημα για τα πορίσματα του ελέγχου του.

Άρθρο 79 **Προστασία ελεγκτών**

Οι ελεγκτές του Ελεγκτικού Συνεδρίου τυγχάνουν κατά την άσκηση των ελεγκτικών τους καθηκόντων της υψηλότερης προστασίας σε ελεγκτικά όργανα που προβλέπεται κάθε φορά στην κείμενη νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, υπάγονται στο άρθρο 101 του ν. 4622/2019 (Α' 133) που εφαρμόζεται αναλόγως και για το Ελεγκτικό Συνέδριο ως προς την άσκηση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του προσωπικού του.

Άρθρο 80 **Ποιότητα των ελέγχων**

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο εγκαθίσταται και λειτουργεί πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης δεδομένων ποιότητας ελέγχων, με σκοπό τη διευκόλυνση και απλοποίηση της διαδικασίας συλλογής των δεδομένων ελέγχου και της αξιολόγησης. Το σύστημα καλύπτει όλες τις πτυχές των ελεγκτικών δραστηριοτήτων του, ενοποιεί όλα τα επιμέρους υποσυστήματα μέσω της εφαρμογής κοινών αρχών και προτύπων και δημιουργεί τις συνθήκες επίτευξης υψηλής ποιότητας εργασιών.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ **ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΧΩΝ**

Κεφάλαιο Α' **Διάκριση ελέγχων ως προς τα ελεγκτικά κριτήρια**

Άρθρο 81 **Κριτήρια ελέγχου**

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται, ανάλογα με τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιούνται, σε ελέγχους αξιοπιστίας των λογαριασμών, σε ελέγχους συμμόρφωσης και σε ελέγχους επιδόσεων.

Άρθρο 82 **Έλεγχοι αξιοπιστίας των λογαριασμών**

1. Με την κρίση περί την αξιοπιστία του λογαριασμού διαπιστώνονται η πληρότητα, η ακρίβεια και η αλήθεια των εγγραφών που περιέχει ο λογαριασμός, καθώς και η συνοχή των εγγραφών του μεταξύ τους και με τους υποκείμενους ή υπερκείμενους αυτού λογαριασμούς ή με αντίστοιχους λογαριασμούς παρελθουσών χρήσεων.

2. Στο πλαίσιο των ελέγχων αξιοπιστίας λογαριασμού ελέγχεται, επίσης, αν τηρήθηκαν οι λογιστικές αρχές που διέπουν την τήρηση των λογαριασμών, αν ο λογαριασμός είναι επαρκώς κατανοητός και αν παρέχει ικανοποιητική συνολική αντίληψη της εν γένει οικονομικής κατάστασης που αποτυπώνεται σε αυτόν.

Άρθρο 83 **Έλεγχοι συμμόρφωσης**

1. Στους ελέγχους συμμόρφωσης ελέγχονται η νομιμότητα και η κανονικότητα των πράξεων δέσμευσης πίστωσης από τον προϋπολογισμό, ανάληψης νομικής υποχρέωσης από τον ελεγχόμενο φορέα, εκκαθάρισης, εντολής πληρωμής, πληρωμής και λογιστικής αποτύπωσης των σχετικών συναλλαγών.

2. Ως έλεγχος συμμόρφωσης νοείται επίσης και η έρευνα για τη διαπίστωση αν ο ελεγχόμενος φορέας εφαρμόζει τη νομοθεσία με δημοσιονομικές συνέπειες που διέπει τη λειτουργία του ή που οφείλει να εφαρμόζει λόγω της αποστολής του, όπως προδιαγράφεται στον νόμο.

Άρθρο 84 **Έλεγχοι επιδόσεων**

1. Κατά τους ελέγχους επιδόσεων που διεξάγει το Ελεγκτικό Συνέδριο ερευνάται αν τα συστήματα διαχείρισης, οι λειτουργίες, τα προγράμματα, οι δραστηριότητες ή οι φορείς λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της οικονομικότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

2. Κατά τον έλεγχο αυτό, χωρίς να ελέγχεται η σκοπιμότητα των ενεργειών του ελεγχόμενου φορέα, διερευνάται αν οι στόχοι δημοσιονομικής διαχείρισης που έχουν τεθεί από αυτόν εμφανίζουν πρόδηλη αντίφαση, αν τα μέσα που επελέγησαν για την επίτευξη των στόχων είναι αναγκαία και επαρκή, και αν η εκτέλεση των ενεργειών προς επίτευξη των στόχων ανταποκρίνεται στον αρχικό σχεδιασμό ή αν αυτός υπέστη εγκαίρως τις δέουσες τροποποιήσεις για την επίτευξη των στόχων. Με τον έλεγχο επιδόσεων εντοπίζονται επίσης συστημικές παθογένειες και αναλύονται τα αίτια αυτών.

3. Ο έλεγχος επιδόσεων οδηγεί στη διατύπωση τεκμηριωμένων συστάσεων που στηρίζονται στην επαρκή και κατανοητή επεξήγηση της λογικής σύνδεσης των κριτηρίων ελέγχου και των επιμέρους ευρημάτων με τη συναγωγή συμπερασμάτων ικανών να στηρίξουν τις συστάσεις που διατυπώνονται.

Κεφάλαιο Β΄ **Διάκριση ελέγχων ως προς την ελεγκτική προσέγγιση**

Άρθρο 85 **Προσεγγίσεις ελέγχου**

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται, ανάλογα με την προσέγγιση που υιοθετείται για τον έλεγχο, σε ελέγχους αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου ως προς τη δυνατότητά του να ελαχιστοποιήσει τους δημοσιονομικούς κινδύνους και σε ελέγχους ευθείας διαπίστωσης της μη τήρησης από τον ελεγχόμενο φορέα των κανόνων που οφείλει να τηρεί.

Άρθρο 86

Έλεγχος αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

1. Κατά τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα, το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει αν το σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά, προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους αυθαίρετης υλικής αφαίρεσης ή καταστροφής της περιουσίας του, απεμπόλησης από αυτόν δημόσιων αξιώσεων σε βάρος τρίτων, ανάληψης από αυτόν δημόσιων υποχρεώσεων χωρίς δυνατότητα εκπλήρωσης, μη σύννομης χορήγησης από τον φορέα δικαιωμάτων υπέρ τρίτων, μη σύννομης εκταμίευσης από τον φορέα δημοσίου χρήματος ή διάθεσης δημόσιας περιουσίας χωρίς εγγύηση επίτευξης του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

2. Ο έλεγχος διεξάγεται μέσω είτε της διαπίστωσης κινδύνου, οπότε ερευνάται αν αυτός επαληθεύεται με τη διάγνωση περιπτώσεων όπου επήλθε είτε του εντοπισμού συγκεκριμένης πλημμελίας, οπότε διερευνώνται οι αδυναμίες του εσωτερικού ελέγχου που οδήγησαν στην παραγωγή της.

Άρθρο 87

Απευθείας έλεγχος για τη διαπίστωση δημοσιονομικών πλημμελειών

1. Στον απευθείας έλεγχο για τη διαπίστωση πλημμελειών, το Ελεγκτικό Συνέδριο επιλαμβάνεται του ελέγχου, χωρίς να έχει διερευνήσει προηγουμένως την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

2. Ο έλεγχος μπορεί να διεξαχθεί πριν ακόμη η ελεγχόμενη πράξη παραγάγει δημοσιονομικές συνέπειες (εκ των προτέρων έλεγχος ή προληπτικός έλεγχος) ή μετά την παραγωγή των συνεπειών αυτών (εκ των υστέρων έλεγχος ή κατασταλτικός έλεγχος).

3. Αν κατά τον έλεγχο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου διαγνωσθεί έντονος κίνδυνος παραγωγής παράνομων πράξεων ή αν ο εσωτερικός έλεγχος βρίσκεται σε κατάσταση εμπλοκής, μη δυνάμενος να χαρακτηρίσει με βεβαιότητα πράξη ή ενέργεια ως νόμιμη και κανονική, επιτρέπεται, εξαιρετικώς, ο απευθείας έλεγχος των πράξεων ή ενεργειών αυτών από το Ελεγκτικό Συνέδριο, πριν από την παραγωγή των δημοσιονομικών συνεπειών που αυτές επιφέρουν σύμφωνα με τον νόμο.

Κεφάλαιο Γ'

Διάκριση ελέγχων ως προς το αντικείμενο

Άρθρο 88

Αντικείμενα των ελέγχων

Οι έλεγχοι που διεξάγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται ως προς το αντικείμενό τους, σε ελέγχους συνολικής διαχείρισης (ετήσιοι έλεγχοι) και σε ελέγχους θεματικούς ή εξατομικευμένους (ειδικοί έλεγχοι).

Άρθρο 89

Έλεγχοι συνολικής διαχείρισης

1. Στους ελέγχους συνολικής διαχείρισης το Ελεγκτικό Συνέδριο διερευνά, ανάλογα με τα κριτήρια ελέγχου και την ελεγκτική προσέγγιση που χρησιμοποιεί, την ποιότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης του ελεγχόμενου φορέα για τη χρονική περίοδο για την οποία, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που τον διέπουν, οφείλει να λογοδοτήσει. Αν δεν ορίζεται άλλως, η χρονική αυτή περίοδος είναι ετήσια.
2. Στους ελέγχους αυτούς συνδυάζονται ελεγκτικές προσεγγίσεις και διαδικασίες, ώστε με τις λιγότερες κατά το δυνατόν ελεγκτικές δυνάμεις να επιτευχθεί το ασφαλέστερο κατά το δυνατόν ελεγκτικό αποτέλεσμα. Για τον σκοπό αυτόν συνδυάζεται ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, με τις διαδικασίες ανάλυσης και σύγκρισης δεδομένων, καθώς και επαρκείς δοκιμασίες σε συγκεκριμένες εγγραφές, συναλλαγές, ενέργειες ή δράσεις, προκειμένου να διαπιστωθούν, ανάλογα με το είδος και τα κριτήρια του ελέγχου, η ακρίβεια, η ορθότητα ή η αποτελεσματικότητα αυτών.
3. Για την ταχύτερη ανάλυση δεδομένων και την επίτευξη καθολικότητας του ελέγχου της διαχείρισης μπορεί να αναπτυχθούν ή να χρησιμοποιηθούν λογισμικά τεχνητής νοημοσύνης.

Άρθρο 90

Θεματικοί έλεγχοι

Οι θεματικοί έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διεξάγονται σε ένα από τα ειδικότερα θέματα του Χάρτη Θεματολογίας Ελέγχων του Συνεδρίου. Εκτείνονται σε περισσότερους του ενός φορείς (οριζόντιοι θεματικοί έλεγχοι), εκτός αν εξαιρετικώς αφορούν μόνον έναν φορέα λόγω των ειδικών αρμοδιοτήτων του (κάθετος θεματικός έλεγχος).

Άρθρο 91

Εξατομικευμένοι έλεγχοι

Οι εξατομικευμένοι έλεγχοι αφορούν συγκεκριμένους λογαριασμούς ή κατηγορίες εγγραφών σ' αυτούς ή συγκεκριμένες πράξεις ή ενέργειες δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι έλεγχοι μπορεί να αφορούν, επίσης, την αξιοπιστία συγκεκριμένου συστήματος πληροφορικής ή λογισμικού που χρησιμοποιείται από ελεγχόμενο φορέα. Οι εξατομικευμένοι έλεγχοι μπορεί να αφορούν, ως έκτακτοι διαχειριστικοί έλεγχοι, και έναν μόνο φορέα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα διαχείρισης.

Κεφάλαιο Δ΄

Διάκριση ελέγχων ως προς τις έννομες συνέπειές τους

Άρθρο 92

Έννομες συνέπειες ελέγχων

Οι έλεγχοι που διεξάγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο διακρίνονται, ως προς τις έννομες συνέπειες που επιφέρουν, σε α) ελέγχους που διακωλύουν την ανάπτυξη των συνεπειών της ελεγχόμενης πράξης, β) ελέγχους που μπορεί να καταλήξουν στην απαλλαγή ή τον καταλογοισμό των δημοσιονομικώς υπευθύνων, γ) ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης επί ελεγχθείσας διαχείρισης και δ) ελέγχους που ολοκληρώνονται με τη διατύπωση συστάσεων και την ενημέρωση της Βουλής και της εκτελεστικής λειτουργίας για τα οικεία ευρήματα και τις συστάσεις.

Άρθρο 93

Έλεγχοι που διακωλύουν την ανάπτυξη νομικών συνεπειών

Οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου διακωλύουν την ανάπτυξη συνεπειών στις ελεγχόμενες πράξεις μόνον όπου αυτό ρητώς προβλέπεται στον νόμο.

Άρθρο 94

Έλεγχοι απαλλαγής ή καταλογοισμού δημοσιονομικώς υπευθύνων

Δημοσιονομικώς υπεύθυνοι είναι όσοι εμπλέκονται στη δημοσιονομική διαδικασία για την παραγωγή πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες. Αν από τις πράξεις ή παραλείψεις τους προκύψει έλλειμμα που διαπιστώνεται σε έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το έλλειμμα καταλογίζεται, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 145 έως 150, σε βάρος της περιουσίας τους, άλλως απαλλάσσονται από την ευθύνη.

Άρθρο 95

Έλεγχοι για τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης

Οι έλεγχοι για τη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης διεξάγονται, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Θεσμών, επί του συνόλου μιας διαχείρισης ή ενός λογαριασμού και καταλήγουν στη διατύπωση συμπεράσματος ως προς την ορθότητα της διαχείρισης ή του λογαριασμού.

Άρθρο 96

Έλεγχοι για τη διατύπωση συστάσεων

Στους ελέγχους του Ελεγκτικού Συνεδρίου όπου διαπιστώνονται συστημικές παθογένειες ή προβλήματα αναφορικά με την εκτέλεση προγραμμάτων επιδόσεων ή εν γένει προβλήματα οργανωτικής ή λειτουργικής φύσης, το Ελεγκτικό Συνέδριο διατυπώνει συστάσεις, τις οποίες γνωστοποιεί στη Βουλή και την εκτελεστική λειτουργία, παρακολουθώντας στη συνέχεια τη συμμόρφωση των ενδιαφερόμενων φορέων με τις συστάσεις αυτές.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Κεφάλαιο Α΄
Διάρθρωση των ελέγχων

Άρθρο 97
Εργαλειοθήκη ελέγχων

Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο άρθρο 99, τα διάφορα είδη ελέγχων που αναφέρθηκαν στο Μέρος Τέταρτο χρησιμοποιούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο ως εργαλεία για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος στη δημόσια διαχείριση χωρίς να δίδεται εκ προοιμίου προτεραιότητα σε κανέναν από αυτούς.

Άρθρο 98
Συνδυασμός ελέγχων

1. Οι έλεγχοι ανά κριτήρια ελέγχου, ελεγκτική προσέγγιση, αντικείμενο ελέγχου και συνέπειες των ελεγκτικών ενεργειών μπορεί να συνδυάζονται μεταξύ τους προς επίτευξη του οικονομικότερου και αποδοτικότερου ελεγκτικού αποτελέσματος.
2. Αν κατά τη διάρκεια των ελέγχων διαπιστωθεί έλλειμμα, αυτό καταλογίζεται σε βάρος όσων υπέχουν δημοσιονομική ευθύνη για την αποκατάστασή του.
3. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης δεν αποκλείουν τη διενέργεια ελέγχων με άλλο σκοπό επί του ίδιου αντικειμένου.

Άρθρο 99
Υποχρεωτικοί έλεγχοι

1. Ο έλεγχος επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους για την προετοιμασία της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 53 είναι υποχρεωτικός για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ετήσιος και καταλήγει στη διατύπωση ελεγκτικής γνώμης. Ο έλεγχος αυτός είναι, ως προς τον Απολογισμό, έλεγχος αξιοπιστίας λογαριασμού και νομιμότητας και κανονικότητας των υποκείμενων στον λογαριασμό πράξεων και, ως προς τον Ισολογισμό, έλεγχος αξιοπιστίας του λογαριασμού. Ο έλεγχος μπορεί να διεξάγεται με συνδυασμό των προσεγγίσεων ελέγχου που αναφέρονται στο άρθρο 85.
2. Οι προσυμβατικοί έλεγχοι είναι υποχρεωτικοί έλεγχοι νομιμότητας εξατομικευμένων πράξεων, όπως ειδικότερα ορίζεται στα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α΄127).
3. Οι έλεγχοι επί του απολογισμού και του ισολογισμού των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διεξάγονται τουλάχιστον μια φορά ανά τετραετία και δεν καταλήγουν υποχρεωτικώς σε διατύπωση ελεγκτικής γνώμης, όπως επί του ελέγχου του Απολογισμού και του Ισολογισμού του

Κράτους. Είναι έλεγχοι αξιοπιστίας λογαριασμών και νομιμότητας ή κανονικότητας υποκείμενων πράξεων, που, ανάλογα με τις ελεγκτικές δυνάμεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να περιορίζονται σε ορισμένες μόνον εγγραφές των λογαριασμών ή υποκείμενες αυτών πράξεις.

4. Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του ελεγχόμενου φορέα είναι υποχρεωτικός έλεγχος. Διεξάγεται κατά τη διάρκεια του έτους συγχρόνως ως θεματικός έλεγχος στα ιδιαίτερα θέματα ελέγχου που έχουν επιλεγεί στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων και επί των λογαριασμών, συστημάτων πληροφορικής, συναλλαγών ή πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, καθώς και στα συστήματα διαχείρισης που επιλέγονται ειδικώς εν όψει εντοπισμένων δημοσιονομικών κινδύνων.

Άρθρο 100

Προτεραιότητα ελέγχων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 99, οι έλεγχοι επιλέγονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και συνδυάζονται μεταξύ τους με βάση τις προτεραιότητες που το Συνέδριο έχει θέσει στη στρατηγική των ελέγχων του, το πολυετές πρόγραμμα θεματικών ελέγχων που έχει καταστρώσει και τις επιτακτικές ανάγκες ελέγχου όπως διαμορφώνονται κάθε έτος.

Κεφάλαιο Β΄

Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων

Άρθρο 101

Γενικός χαρακτήρας

1. Στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων περιλαμβάνονται όλες οι ελεγκτικές εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Δεν επιτρέπεται η διενέργεια ελεγκτικών εργασιών πέραν από αυτές που έχουν ειδικώς προγραμματισθεί ή που έχουν επιτραπεί από το Πρόγραμμα.

2. Στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων οι ειδικώς προγραμματιζόμενοι έλεγχοι και οι λοιπές επιτρεπόμενες ελεγκτικές εργασίες κατανέμονται στις ελεγκτικές δυνάμεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την αναγκαία από τη φύση του ελεγκτικού έργου ευελιξία.

3. Έκτακτοι έλεγχοι μπορεί να διενεργούνται είτε σε βάρος του αποθέματος ελεγκτικού χρόνου που έχει προβλεφθεί στο Πρόγραμμα Ελέγχων είτε ύστερα από τροποποίηση του Προγράμματος.

Άρθρο 102

Προτεραιότητες του Ετήσιου Προγράμματος

Στο Ετήσιο Πρόγραμμα υπολογίζονται κατά προτεραιότητα ο ελεγκτικός χρόνος και οι ελεγκτικές εργασίες που απαιτούνται:

(α) για τη διενέργεια των ελέγχων πάνω στους οποίους στηρίζεται η ελεγκτική γνώμη που διατυπώνεται στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους,

(β) για τη διενέργεια των προσυμβατικών ελέγχων από τις Υπηρεσίες Επιτρόπου,

(γ) για τον ανά τετραετία έλεγχο του απολογισμού και του ισολογισμού των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου,

(δ) για τον έλεγχο των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των ελεγχόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένου και του προληπτικού ελέγχου στις πράξεις δημοσιονομικής διαχείρισης αυτών, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 87,

(ε) για τη διενέργεια των ελέγχων ως προς τους οποίους η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφάσισε να δοθεί προτεραιότητα ύστερα από τη συζήτηση του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων στη Βουλή.

Άρθρο 103

Προγραμματισμός θεματικών ελέγχων

1. Οι θεματικοί έλεγχοι προγραμματίζονται με βάση τα θέματα ελέγχων που έχουν καταγραφεί στον Θεματικό Χάρτη Ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σύμφωνα με το πολυετές πρόγραμμα θεματικών ελέγχων, τα θέματα ελέγχου που επιλέγονται για το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων εκτείνονται σε βάθος τετραετίας σε όλα κατά το δυνατόν τα αντικείμενα του Θεματικού Χάρτη.

2. Για τη διενέργεια των θεματικών ελέγχων δεν αφιερώνεται, εκτός εξαιρέσεως, από τις Υπηρεσίες Επιτρόπου περισσότερο από το ήμισυ του συνολικού χρόνου που διαθέτουν.

Άρθρο 104

Διάθεση του υπόλοιπου ελεγκτικού χρόνου

Οι Υπηρεσίες Επιτρόπου διαθέτουν τον ελεγκτικό χρόνο που απομένει, μετά τη διενέργεια από αυτές των ελέγχων που προβλέπονται στα άρθρα 102 και 103, για τη διενέργεια των αναγκαίων ελεγκτικών εργασιών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που λαμβάνουν σχετικώς από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων.

Άρθρο 105

Προετοιμασία του Ετήσιου Προγράμματος

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων προετοιμάζεται από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων σε συνεργασία με όλες τις Υπηρεσίες Επιτρόπου που διενεργούν ελέγχους. Παρουσιάζεται σε πρώτη ανάγνωση στην Ολομέλεια ένα μήνα πριν από την έγκρισή του από αυτήν εν όψει της παρουσίας του στη Βουλή. Μετά την παρουσίαση στη Βουλή μπορεί να επέλθουν στο Πρόγραμμα οι τροποποιήσεις που κρίνεται ότι απαιτούνται για να προσαρμοσθεί το πρόγραμμα στις προτάσεις της Βουλής.

Άρθρο 106

Εκτέλεση του Ετήσιου Προγράμματος

Η εκτέλεση του Προγράμματος Ελέγχων διασφαλίζεται μέσω των εργασιών του αρμόδιου Τμήματος Ελέγχων. Τροποποιήσεις στο Πρόγραμμα που κατέστησαν αναγκαίες λόγω μεταβολής των συνθηκών, εν γένει, δεν απαιτείται να εγκρίνονται από την Ολομέλεια αν δεν μεταβάλλεται ουσιωδώς το Πρόγραμμα ως προς τους θεματικούς ελέγχους που περιλαμβάνει.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ **ΕΙΔΙΚΩΣ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ**

Κεφάλαιο Α΄ **Έλεγχοι συστημάτων πληροφορικής και ψηφιακοί έλεγχοι**

Άρθρο 107 **Έλεγχοι αξιοπιστίας των συστημάτων πληροφορικής**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να διενεργεί ελέγχους ασφάλειας, επάρκειας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων πληροφορικής των ελεγχόμενων φορέων, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλα είδη ελέγχων.

Άρθρο 108 **Ψηφιακοί έλεγχοι**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί ψηφιακούς ελέγχους στους υπαγόμενους στον έλεγχο του φορείς, οι οποίοι συνίστανται: (α) στην αυτοματοποιημένη ή μη συλλογή και προετοιμασία των δεδομένων που είναι υποκείμενα ή σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου, και (β) στην εφαρμογή προηγμένων τεχνικών ανάλυσης δεδομένων. Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται σε ολόκληρο τον πληθυσμό καθορισμένης κατηγορίας συναλλαγών του ελεγχόμενου φορέα.

Άρθρο 109 **Έλεγχοι αυτοματοποιημένων διαδικασιών πληρωμής**

Πληρωμές σταθερών δαπανών που διεξάγονται αυτοματοποιημένα μέσω συστημάτων πληροφορικής ή επιλογές δικαιούχων πληρωμής που διενεργούνται μέσω λογισμικών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο με ειδικές ελεγκτικές μεθόδους από εξειδικευμένο για τον σκοπό αυτό προσωπικό του.

Άρθρο 110 **Πρόσβαση σε πληροφοριακά συστήματα, βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά αρχεία**

1. Οι ελεγχόμενοι φορείς και οι τυχόν ανάδοχοι των πληροφοριακών συστημάτων τους οφείλουν να παρέχουν μέσα σε εύλογο χρόνο στους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση των ελεγκτικών τους καθηκόντων: (α) απρόσκοπτη πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα και στις βάσεις δεδομένων τους με δυνατότητα κτήσης δεδομένων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας του κάθε συστήματος, (β)

ηλεκτρονικά αρχεία με δεδομένα σε επεξεργάσιμη μορφή, και (γ) στοιχεία για την τεχνική τεκμηρίωση των πληροφοριακών συστημάτων και των βάσεων δεδομένων τους.

2. Τρίτοι φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που διαθέτουν δεδομένα τα οποία σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου οφείλουν να τα παρέχουν ηλεκτρονικά σε επεξεργάσιμη μορφή στους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου που διενεργούν τον έλεγχο, μέσα σε εύλογο χρόνο από τότε που ζητούνται.

Κεφάλαιο Β΄

Επιτήρηση δημοσίων υπολόγων

Άρθρο 111

Επιτηρούμενοι δημόσιοι υπόλογοι

1. Δημόσιοι υπόλογοι που πραγματοποιούν εισπράξεις ή πληρωμές για το Δημόσιο ή για νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τελούν υπό την επιτήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και λογοδοτούν σ' αυτό για τα χρήματα που διαχειρίζονται.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος, κάθε δημόσια υπηρεσία υποχρεούται να ανακοινώσει χωρίς καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα και το αντικείμενο της διαχείρισης όλων των δημοσίων υπολόγων κατά την έννοια της παρ. 1, που ασκούν καθήκοντα εντός αυτής, καθώς και κάθε εν γένει μεταβολή σχετική με τις αρμοδιότητες των υπολόγων ή το πρόσωπο αυτών.

3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και για τα πρόσωπα στα οποία το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν εμπιστευθεί τη φύλαξη και διαχείριση αξιών ή υλικού.

Άρθρο 112

Περιεχόμενο της επιτήρησης

1. Η επιτήρηση που ασκεί το Ελεγκτικό Συνέδριο αφορά στην τήρηση από τους υπολόγους του άρθρου 111 των κανόνων δημοσίου λογιστικού που τους διέπουν και, ιδίως, των υποχρεώσεών τους από το άρθρο 153 και την παρ. 1 του άρθρου 154 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

2. Οι υπαγόμενοι στην επιτήρηση υπόλογοι υποχρεούνται, οποτεδήποτε τους ζητηθεί, να παρέχουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο κάθε πληροφορία και έγγραφο που κρίνονται από αυτό αναγκαία.

3. Στην επιτήρηση περιλαμβάνεται και η διενέργεια, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 113, επιθεώρησης επί των υπολόγων, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί, κατά την κρίση του, να παρέχει οδηγίες στους υπολόγους που υπάγονται στην επιτήρησή του.

Άρθρο 113

Αρμόδια όργανα

1. Η επιτήρηση που προβλέπεται στο άρθρο 112 ασκείται από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
2. Το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων μπορεί να διατάξει την καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου να διενεργήσει επιθεώρηση επί των υπολόγων που υπάγονται σε επιτήρηση ή να προκαλέσει την επιθεώρησή τους από τους αρμόδιους οικονομικούς επιθεωρητές.

Κεφάλαιο Γ' **Λογοδοσία δημόσιων υπολόγων**

Άρθρο 114 **Λογοδοσία υπολόγων του Δημοσίου**

1. Εντός δύο (2) μηνών το αργότερο από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους ή από τη με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχείρισής τους, οι υπόλογοι και οι δευτερεύοντες διατάκτες του Δημοσίου οφείλουν να λογοδοτούν γι' αυτήν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, υποβάλλοντας απευθείας σε αυτό τους λογαριασμούς τους.
2. Ο Υπόλογος Συμψηφισμών του Δημοσίου, εκτός από ετήσιους, συντάσσει και μηνιαίους λογαριασμούς, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 162 του ν. 4270/2014 (Α' 143), τους οποίους υποβάλλει στο Ελεγκτικό Συνέδριο μέχρι την εικοστή ημέρα του επόμενου μήνα.
3. Οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 μπορεί, για εξαιρετικούς λόγους, να παρατείνονται κατά την κρίση της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου για εύλογο χρονικό διάστημα, ύστερα από αίτηση του υπολόγου.
4. Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας του υπολόγου, οι λογαριασμοί αποδίδονται με επιμέλεια της υπηρεσίας του, παρουσία είτε των κληρονόμων ή των νόμιμων αντιπροσώπων, αντιστοίχως, του υπολόγου, είτε των εξουσιοδοτημένων από αυτούς προσώπων.
5. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται ο τύπος των λογαριασμών, καθώς και τα έγγραφα και δικαιολογητικά που πρέπει να υποστηρίζουν τις εγγραφές σε αυτούς και να υποβληθούν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, αν αυτό ζητηθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 123. Με όμοια απόφαση, μπορεί να ορίζεται ότι ορισμένες κατηγορίες υπολόγων υποβάλλουν τους λογαριασμούς της διαχείρισής τους σε χρονικά διαστήματα συντομότερα του έτους.

Άρθρο 115 **Λογοδοσία υπολόγων υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας**

Οι διαχειριστές υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας υποβάλλουν για έλεγχο τους λογαριασμούς της διαχείρισής τους, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 116 **Συνέπειες μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής λογαριασμού**

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί την εμπρόθεσμη υποβολή των λογαριασμών των υπολόγων του Δημοσίου που λογοδοτούν σε αυτό και, για τον σκοπό αυτό, τηρείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γενικό Μητρώο Υπολόγων.

2. Αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 114, ο αρμόδιος Επίτροπος μπορεί να επιβάλει στον υπόλογο χρηματική κύρωση μέχρι το ποσό των μηνιαίων αποδοχών του, καλώντας τον συγχρόνως να υποβάλει τους λογαριασμούς μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης.

3. Αν ο υπόλογος είναι άμισθος, μπορεί να επιβληθεί σε αυτόν χρηματική κύρωση μέχρι του ποσού των οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξάνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Οι χρηματικές κυρώσεις των παρ. 2 και 3 επιβάλλονται αφού προηγουμένως ο Επίτροπος απευθύνει στον υπόλογο πρόσκληση, με την οποία του τάσσει προθεσμία για την παροχή εξηγήσεων που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της πρόσκλησης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που τάχθηκε με την πρόσκληση, οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται και χωρίς την από μέρους του υπολόγου παροχή εξηγήσεων.

5. Κατά των πράξεων του Επιτρόπου με τις οποίες επιβάλλονται οι χρηματικές κυρώσεις των παρ. 2 και 3 επιτρέπεται η άσκηση έφεσης σύμφωνα με τα άρθρα 111 έως 117 του ν. 4700/2020 (Α'127).

6. Αν ο υπόλογος εμμένει στη μη υποβολή των λογαριασμών, μπορεί να διαταχθεί από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων η σύνταξη των λογαριασμών από υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας Επιτρόπου, με δαπάνη του υπολόγου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί επίσης να ζητηθεί από τον αρμόδιο Επίτροπο η πειθαρχική δίωξη του υπολόγου.

7. Οι δαπάνες της παρ. 6 εκκαθαρίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου, προκαταβάλλονται από το Δημόσιο, βεβαιώνονται σε βάρος του υπολόγου και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

8. Σε κάθε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής των λογαριασμών, μπορεί επίσης να διενεργηθεί έκτακτος έλεγχος της οικείας διαχείρισης.

9. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εμποδίζουν τη λήψη από την αρμόδια δημόσια υπηρεσία κάθε νόμιμου μέτρου προς εξασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

Άρθρο 117 **Δυστροπούντες υπόλογοι**

Οι χρηματικές κυρώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 116 μπορεί να επιβληθούν σε βάρος και κάθε λογοδοτούντος στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπολόγου, σε περίπτωση σοβαρής παράβασης των υποχρεώσεών του ή μη συμμόρφωσής του με τις εντολές και οδηγίες των

αρμόδιων οργάνων του Συνεδρίου. Για τις πράξεις επιβολής των κυρώσεων αυτών εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 116.

Άρθρο 118

Έκτακτη λογοδοσία δημόσιων υπολόγων

1. Κάθε έκθεση ελέγχου διαχείρισης δημόσιου υπολόγου κοινοποιείται στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας καθ' ύλην Υπηρεσίας Επιτρόπου, μπορεί να διατάξει την Υπηρεσία αυτή να επιβεβαιώσει τα ευρήματα που διαλαμβάνονται στην έκθεση ή και να διευρύνει τον έλεγχο.
2. Το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων αποφαινεται, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας για την επεξεργασία των καταγγελιών Υπηρεσίας Επιτρόπου, αν θα δοθεί συνέχεια σε καταγγελία που διατυπώθηκε σε βάρος υπολόγου που υπάγεται στην επιτήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
3. Το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων μπορεί, εφόσον συντρέχει σοβαρός κατά την κρίση του λόγος, να διατάξει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου της διαχείρισης δημόσιου υπολόγου που υπάγεται στην επιτήρησή του. Ο έκτακτος έλεγχος διεξάγεται από τα όργανα που προβλέπονται στο άρθρο 66.
4. Σε περίπτωση υπόνοιας διαχειριστικών ανωμαλιών, ο υπόλογος μπορεί να υποχρεωθεί από τον αρμόδιο Επίτροπο στην υποβολή λογαριασμών, μέσα σε τακτή προθεσμία και πριν από τη λήξη του οικονομικού έτους ή της διαχείρισης αυτού.

Άρθρο 119

Ενσωμάτωση των λογαριασμών λογοδοσίας των δημόσιων υπολόγων στους ετήσιους λογαριασμούς του φορέα όπου υπηρετούν

Οι ετήσιοι λογαριασμοί των υπολόγων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενσωματώνονται ως υποκείμενοι λογαριασμοί στους ετήσιους συγκεντρωτικούς λογαριασμούς του φορέα όπου υπηρετούν. Οι λογαριασμοί αυτοί μπορεί να ελεγχθούν από το Ελεγκτικό Συνέδριο αυτοτελώς ή ως μέρος του συνολικού ετήσιου λογαριασμού διαχείρισης του φορέα.

Άρθρο 120

Λογαριασμοί οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

1. Ως ετήσιοι λογαριασμοί των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου νοούνται οι απολογισμοί, οι ισολογισμοί και οι άλλες οικονομικές καταστάσεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που τους διέπουν.

2. Οι λογαριασμοί της παρ. 1, αρμοδίως εγκεκριμένοι και με τις τυχόν εκθέσεις ορκωτών λογιστών - ελεγκτών επ' αυτών, υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο το επόμενο έτος από αυτό της διαχειριστικής περιόδου, , όσον αφορά στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών μέχρι το τέλος του μηνός Οκτωβρίου, και όσον αφορά στα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου μέχρι το τέλος του μηνός Δεκεμβρίου.

3. Κατά τα λοιπά για τους λογαριασμούς της παρ. 1 εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 114, 116, 117 και 118.

Κεφάλαιο Δ΄ **Έλεγχος δημόσιων διαχειρίσεων**

Άρθρο 121 **Περιοδικότητα του ελέγχου**

1. Ο έλεγχος των δημόσιων διαχειρίσεων μπορεί να είναι είτε ετήσιος τακτικός και δειγματοληπτικός ή καθολικός, εάν ειδικοί λόγοι επιβάλλουν τη γενίκευσή του και διενεργείται μετά το τέλος κάθε οικονομικής χρήσης, είτε έκτακτος γενικός ή ειδικός ή θεματικός.

2. Οι έλεγχοι των λογαριασμών των διαχειρίσεων του Δημοσίου προγραμματίζονται ώστε τα αποτελέσματά τους να συμπεριληφθούν στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του Απολογισμού, του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους σύμφωνα με το άρθρο 53.

3. Ο έλεγχος των λοιπών, εκτός εκείνων του Δημοσίου, δημόσιων διαχειρίσεων που δεν ελέγχθηκαν εντός της προβλεπόμενης στην παρ. 3 του άρθρου 99 τετραετίας επιτρέπεται, με την επιφύλαξη της συμπλήρωσης του χρόνου παραγραφής σύμφωνα με το άρθρο 152, μόνον αν αυτό προβλεφθεί θεματικά και δειγματοληπτικά σε επόμενο πρόγραμμα ελέγχων ή αν διαταχθεί έκτακτος έλεγχος.

Άρθρο 122 **Αντικείμενο και μεθοδολογία του ελέγχου**

1. Κατά τον έλεγχο των δημόσιων διαχειρίσεων ελέγχεται η αξιοπιστία των λογαριασμών, όπου αποτυπώνονται και εξετάζονται η νομιμότητα και κανονικότητα των συναλλαγών που διενεργήθηκαν κατά την ελεγχόμενη χρήση.

2. Ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Θεσμών.

3. Αν ο Επίτροπος κρίνει ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του φορέα που υπάγεται στην ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου λειτούργησε αποτελεσματικά κατά το κρίσιμο οικονομικό έτος, περιορίζοντας στο ελάχιστο τον δημοσιονομικό κίνδυνο, μπορεί,

ύστερα από έγκριση του αρμόδιου Τμήματος Ελέγχων, να μην ασκήσει έλεγχο στις συναλλαγές που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκειά του.

Άρθρο 123

Διαχειριστικά στοιχεία

1. Για τις ανάγκες των ελέγχων, τα διαχειριστικά στοιχεία φυλάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 68, με ευθύνη των υπολόγων, στα καταστήματα των υποκείμενων σε έλεγχο υπηρεσιών ή φορέων.
2. Αν ζητηθεί από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου, τα ανωτέρω στοιχεία πρέπει, ανάλογα με το αίτημα, είτε να διαβιβασθούν αμελλητί σε αυτήν, είτε να παρασχεθεί απρόσκοπτη πρόσβαση σε αυτά στους ελεγκτές που έχουν ορισθεί προς τούτο.
3. Κατά όσων, παρά την υποχρέωση της παρ. 2, παρακρατούν τα αναγκαία για τη διενέργεια των ελέγχων διαχειριστικά στοιχεία, μπορεί να επιβληθούν οι χρηματικές κυρώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 116, εφαρμοζομένου κατά τα λοιπά αναλόγως του ιδίου άρθρου. Μπορεί επίσης να ζητηθεί από τον αρμόδιο Επίτροπο η πειθαρχική δίωξή τους.
4. Αν οι ανωτέρω εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται με την υποχρέωση της παρ. 2, μπορεί, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να καταλογισθούν από το αρμόδιο κατά το άρθρο 149 όργανο με ποσό μέχρι του συνολικού ύψους της διαχείρισης ή των συναλλαγών για τις οποίες δεν τέθηκαν υπόψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου τα διαχειριστικά στοιχεία που είχαν ζητηθεί.

Άρθρο 124

Διαδικασία διενέργειας του ελέγχου

1. Ο έλεγχος επιτρέπεται να διενεργείται στο κατάστημα της ελεγχόμενης υπηρεσίας ή φορέα και δεν αποκλείεται να περιλαμβάνει και άλλες επιτόπιες επιθεωρήσεις και έρευνες, εφαρμοζομένου κατά τα λοιπά του άρθρου 72.
2. Για τις ελλείψεις που διαπιστώνονται ή τις αμφιβολίες που δημιουργούνται κατά τον έλεγχο, συντάσσεται φύλλο μεταβολών και ελλείψεων που αποστέλλεται αρμοδίως για την αναπλήρωση των διαπιστούμενων ελλείψεων και την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών εντός προθεσμίας όχι μεγαλύτερης των δεκαπέντε (15) ημερών, η οποία μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρόνο.

Άρθρο 125

Έκθεση ελέγχου

1. Με βάση τις διαπιστώσεις του ελέγχου σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που παρέχονται από τα δημοσιονομικώς υπεύθυνα πρόσωπα επί των φύλλων μεταβολών και ελλείψεων της παρ. 2 του άρθρου 124, ο Επίτροπος συντάσσει έκθεση για τα αντικείμενα που ελέγχθηκαν και, αν συντρέχει περίπτωση, διατυπώνει ελεγκτική γνώμη για την ορθότητα και αξιοπιστία

των λογαριασμών της διαχείρισης. Η έκθεση υπόκειται σε έλεγχο ποιότητας όπως προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των υπηρεσιών διοίκησης και ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Αν από την επαλήθευση του υπολοίπου της διαχείρισης ή τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των συναλλαγών διαπιστωθεί έλλειμμα κατά την έννοια του άρθρου 141, ο Επίτροπος προβαίνει στις ενέργειες του άρθρου 149.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ορίζεται ότι διαφορές που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαχειρίσεων σε πίστωση ή χρέωση των οικείων λογαριασμών και είναι κατώτερες ορισμένου ποσού διαγράφονται και οι λογαριασμοί αυτοί εξισώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ίδια απόφαση.

Άρθρο 126

Καταστροφή ή απώλεια υποβληθέντων διαχειριστικών στοιχείων

1. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων των οποίων τα στοιχεία καταστράφηκαν ή απωλέσθηκαν ολικά ή μερικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο από ανώτερη βία ή τυχαίο γεγονός και των οποίων η απώλεια ή καταστροφή διαπιστώνεται με πράξη του αρμόδιου Επιτρόπου, ενεργείται κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται τα στοιχεία που θα υποβληθούν σε αναπλήρωση εκείνων που απωλέσθηκαν ή καταστράφηκαν, οι υπόχρεοι και η προθεσμία για την υποβολή τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Κεφάλαιο Ε΄

Έλεγχος Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων

Άρθρο 127

Εφαρμοζόμενες διατάξεις

Για τον έλεγχο των λογαριασμών του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων ισχύει το άρθρο 27 του ν. 992/1979 (Α΄ 280).

Κεφάλαιο ΣΤ΄

Έλεγχοι εσόδων

Άρθρο 128

Έλεγχος εσόδων Δημοσίου

Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και ελέγχει τους σχετικούς λογαριασμούς των δημόσιων ταμείων για την προετοιμασία της έκθεσης επί του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους.

Άρθρο 129

Έλεγχος είσπραξης εσόδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων

1. Ο αρμόδιος Επίτροπος, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, μπορεί να παρακολουθεί την κανονική είσπραξη των εσόδων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων και να ασκεί τον έλεγχο για την είσπραξη των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών ή προστίμων σε βάρος τρίτων.
2. Σε περίπτωση που διαπιστώσει αδράνεια είσπραξης τους από τα αρμόδια όργανα διοίκησης ή τις οικονομικές υπηρεσίες, καλεί τούτους, με έγγραφό του που κοινοποιείται στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Επόπτη Ο.Τ.Α., να ενεργήσουν μέσα σε τασσόμενη εύλογη προθεσμία για την είσπραξη τούτων.

Άρθρο 130

Ευθύνη υπαλλήλων

Αν από δόλο ή βαρεία αμέλεια των υπαλλήλων των οικονομικών υπηρεσιών η αδράνεια συνεχίζεται, με συνέπεια να προκληθεί ζημία στην περιουσία των ανωτέρω οργανισμών και νομικών προσώπων, οι υπάλληλοι αυτοί παραπέμπονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για τον καταλογισμό τους, σύμφωνα με το άρθρο 118 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

Άρθρο 131

Επέκταση εξόφλησης του ελέγχου εσόδων και στα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση εποπτεύοντος Υπουργού μπορεί να υπαχθούν στον έλεγχο του παρόντος και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 132

Έλεγχος χαρακτηρισμού οφειλών προς το Δημόσιο ως ανεπίδεκτων είσπραξης και διαγραφής αυτών

1. Ο έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο της διαγραφής ή του χαρακτηρισμού ως ανεπίδεκτων είσπραξης των κάθε είδους ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο διενεργείται από την Υπηρεσία Επιτρόπου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο των δημόσιων εσόδων.
2. Αντίστοιχη διαδικασία ελέγχου τηρείται και για τη διαγραφή ή τον χαρακτηρισμό ως ανεπίδεκτων είσπραξης των κάθε είδους ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Η διαδικασία διενεργείται από την αρμόδια για τον έλεγχο του φορέα Υπηρεσία Επιτρόπου.
3. Αμφισβητήσεις που εγείρονται κατά τον έλεγχο από τον αρμόδιο Επίτροπο ή που ανακύπτουν μεταξύ του Επιτρόπου και των ελεγχομένων επιλύονται από το αρμόδιο Τμήμα

Ελέγχων, όπως προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των υπηρεσιών διοίκησης και ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κεφάλαιο Ζ΄

Έλεγχοι απόδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και λοιπών χρηματικών προκαταβολών

Άρθρο 133

Διαδικασία υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Εντός έξι (6) μηνών το αργότερο από τη λήξη του οικονομικού έτους, ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών κάθε φορέα που προέβη στην έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, διαβιβάζει στην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου κατάσταση με τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους αυτού. Η ανωτέρω κατάσταση περιλαμβάνει, για κάθε χρηματικό ένταλμα προπληρωμής, κατ' ελάχιστο, τον αριθμό, την ημεροχρονολογία έκδοσης, το ποσό, το ονοματεπώνυμο και τα λοιπά στοιχεία ταυτοποίησης του υπολόγου, την προθεσμία απόδοσης λογαριασμού, την ημεροχρονολογία υποβολής από τον υπόλογο των δικαιολογητικών για την τακτοποίηση του εντάλματος και το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης από τον φορέα των δαπανών που διενεργήθηκαν από το προϊόν του εντάλματος. Για τις περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας απόδοσης λογαριασμού, στην κατάσταση αυτή επισυνάπτεται επίσης η πορισματική έκθεση της παρ. 3 του άρθρου 103 του ν. 4270/2014 (Α΄143).

Άρθρο 134

Ενέργειες Επιτρόπου

1. Ύστερα από την επαλήθευση των στοιχείων της κατάστασης και την αξιολόγηση των πορισματικών εκθέσεων που, σύμφωνα με το άρθρο 133, έχουν επισυναφθεί σε αυτήν, ο Επίτροπος εκδίδει, για όσα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής έχουν συμπληρωθεί τρεις (3) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας απόδοσης λογαριασμού, χωρίς να έχουν υποβληθεί από τον υπόλογο τα δικαιολογητικά τακτοποίησής τους, φύλλο μεταβολών και ελλείψεων, που κοινοποιείται στον υπόλογο και με το οποίο του τάσσεται προθεσμία για την υποβολή των δικαιολογητικών αυτών. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του υπολόγου, για εύλογο κατά την κρίση του Επιτρόπου χρόνο, δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την κοινοποίηση στον υπόλογο του φύλλου μεταβολών και ελλείψεων. Αν η προθεσμία που τάχθηκε παρέλθει άπρακτη, ο Επίτροπος προβαίνει στις ενέργειες του άρθρου 149.

2. Για όσα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής αποδόθηκε λογαριασμός, επιλέγεται από τον Επίτροπο δείγμα των ενταλμάτων και των δικαιολογητικών τακτοποίησής τους που θα ελεγχθούν από αυτόν. Στο ανωτέρω δείγμα περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής για τα οποία τα δικαιολογητικά τακτοποίησης υποβλήθηκαν μετά τη λήξη της προθεσμίας απόδοσης λογαριασμού, καθώς και εκείνα για τα οποία οι δαπάνες απορρίφθηκαν από τα αρμόδια για την αναγνώριση και εκκαθάρισή τους όργανα του φορέα.

Ο έλεγχος του δείγματος περατώνεται με τη σύνταξη έκθεσης εντός έξι (6) μηνών από τη διαβίβαση στην Υπηρεσία Επιτρόπου των αναγκαίων για τη διενέργειά του στοιχείων.

3. Αν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειμμα, το αρμόδιο κατά το άρθρο 149 όργανο εκδίδει καταλογιστική πράξη, ύστερα από τήρηση της προδικασίας της παρ. 2 του άρθρου 124.

4. Κατά των πράξεων των παρ. 1 και 3 επιτρέπεται η άσκηση έφεσης σύμφωνα με τα άρθρα 111 έως 117 του ν. 4700/2020 (Α'127).

5. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, η περάτωση του ελέγχου του δείγματος συνεπάγεται την απαλλαγή των υπολόγων όλων των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής για τα οποία, σύμφωνα με την κατάσταση του άρθρου 133, αποδόθηκε λογαριασμός.

6. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως 5 εφαρμόζονται αναλόγως και για όσους διαχειρίζονται με οποιονδήποτε τρόπο δημόσια χρήματα, που προκαταβάλλονται με την υποχρέωση απόδοσης λογαριασμού, έστω και χωρίς έκδοση χρηματικού εντάλματος προπληρωμής.

Κεφάλαιο Η'

Έλεγχοι καταστημάτων κράτησης

Άρθρο 135

Αρμοδιότητα Επιτρόπων

Οι Επίτροποι που ελέγχουν τα καταστήματα κράτησης είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων, τον εντοπισμό φαινομένων κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή διαφθοράς και για την εν γένει διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των καταστημάτων κράτησης.

Άρθρο 136

Τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι

1. Οι Επίτροποι που ελέγχουν τα καταστήματα κράτησης ασκούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους στη δημοσιονομική διαχείριση και τις πάγιες προκαταβολές κάθε καταστήματος κράτησης και ελέγχουν αν τα ποσά που δαπανώνται χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς για τους οποίους εγκρίθηκαν ή χορηγήθηκαν. Δικαιούνται άμεσης πρόσβασης σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο στην άσκηση του έργου τους.

2. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων εφαρμόζονται αναλόγως οι περί ελέγχου διατάξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το τυχόν διαπιστωθέν έλλειμμα καταλογίζεται από τα όργανα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 149.

Κεφάλαιο Θ'

Έλεγχοι επιχορηγήσεων και χρηματοδοτήσεων

Άρθρο 137

Υπαγόμενοι στον έλεγχο φορείς

Κάθε έτος οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης υποβάλλουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο πίνακα των επιχορηγούμενων ή χρηματοδοτούμενων από αυτούς φορέων και του ύψους της επιχορήγησης ή χρηματοδότησής τους.

Άρθρο 138

Τρόπος διενέργειας του ελέγχου

Ο έλεγχος των επιχορηγούμενων και χρηματοδοτούμενων φορέων διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κεφάλαιο Γ'

Έλεγχοι στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας

Άρθρο 139

Παροχή υπηρεσιών ελέγχου

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται να παρέχει υπηρεσίες ελέγχου διαχείρισης διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η Ελλάδα και να εκτελεί διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα παροχής ελεγκτικής τεχνογνωσίας σε ελεγκτικούς θεσμούς αντίστοιχους προς το Ελεγκτικό Συνέδριο.
2. Για την ανάληψη της άσκησης των έργων που αναφέρονται στην παρ. 1 εκδίδεται πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην οποία προσδιορίζονται κάθε φορά το ειδικότερο αντικείμενο του έργου και οι δικαστικοί λειτουργοί ή υπάλληλοι που αναλαμβάνουν καθήκοντα για την άσκησή του. Οι απασχολούμενοι σε προγράμματα της παρ. 1 λαμβάνουν αποζημιώσεις ή αμοιβές, εφόσον τα προγράμματα αυτά περιέχουν σχετικές προβλέψεις.

Άρθρο 140

Αμοιβή από την παροχή υπηρεσιών

1. Εάν δεν ορίζεται άλλως στα σχετικά προγράμματα, αποζημιώσεις ή αμοιβές που καταβάλλονται από διεθνείς οργανισμούς ή τρίτες χώρες προς την Ελλάδα για την άσκηση των έργων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 139, κατατίθενται σε έντοκο λογαριασμό και περιέρχονται σε κοινό ταμείο που τηρείται από τριμελή Επιτροπή, η οποία συγκροτείται με πράξη του Προέδρου από δικαστές. Ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) από τις αποζημιώσεις ή τις αμοιβές αυτές αποδίδεται, ως ειδική αποζημίωση, στους δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους που αναλαμβάνουν και εκτελούν τα σχετικά καθήκοντα. Εάν στα εκτελούμενα προγράμματα προβλέπεται η καταβολή αποζημιώσεων ή αμοιβών στους ίδιους τους απασχολούμενους δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους, αυτοί οφείλουν να καταθέσουν το σαράντα τοις εκατό (40%) των εν λόγω αμοιβών ή αποζημιώσεων στον προαναφερόμενο έντοκο λογαριασμό. Από τον

λογαριασμό αυτό μπορεί, με πράξη του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να πληρώνονται δαπάνες διεθνών σχέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τον λογαριασμό διαχειρίζεται η ανωτέρω Επιτροπή. Από τους πόρους του λογαριασμού αυτού ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) περιέρχεται στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού.

2. Αν διατίθενται ποσά από τον κρατικό προϋπολογισμό στο Ελεγκτικό Συνέδριο για σχέσεις εθιμοτυπίας και οργάνωση διεθνών συνεδρίων, τα χρήματα αυτά κατατίθενται σε κοινό λογαριασμό. Η Επιτροπή της παρ. 1 διαχειρίζεται τα χρήματα του πρώτου εδαφίου και αποδίδει λογαριασμό κατ' έτος.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΙ

Κεφάλαιο Α΄

Ελλείμματα στη δημόσια διαχείριση

Άρθρο 141

Ορισμός και διακρίσεις ελλειμμάτων

1. Έλλειμμα στη δημόσια διαχείριση είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση θεωρείται έλλειμμα από τον νόμο.

2. Τα ελλείμματα στη δημόσια διαχείριση διακρίνονται:

(α) σε υλικά ελλείμματα ταμείου, χαρτοφυλακίου ή αποθήκης,

(β) σε ελλείμματα λόγω παράτυπης πληρωμής ή διάθεσης αξιών ή εξόδου υλικού από την αποθήκη,

(γ) σε ελλείμματα λόγω μη νόμιμης διαχείρισης που δεν εντάσσονται στις περ. α΄ και β΄.

Άρθρο 142

Υπεύθυνα πρόσωπα

1. Για τα υλικά ελλείμματα ταμείου, χαρτοφυλακίου ή αποθήκης ευθύνονται οι υπόλογοι οι οποίοι είχαν αναλάβει τη φύλαξη, αντιστοίχως, των χρημάτων, αξιών ή του υλικού που ελλείπουν.

2. Για ελλείμματα λόγω παράτυπης πληρωμής χρημάτων ή διάθεσης αξιών ή εξόδου υλικού από την αποθήκη ευθύνονται:

(α) ο ταμίας που πραγματοποίησε την παράτυπη πληρωμή, αν όφειλε, λόγω των καθηκόντων του, όπως ορίζεται ειδικώς στον νόμο, να διαπιστώσει το παράτυπο της πληρωμής,

(β) ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου ή υλικού, υπόλογος για τη φύλαξη αυτών, αν τα διέθεσε χωρίς την τήρηση των ειδικών καθηκόντων του,

(γ) ο εκκαθαριστής και ο εντολέας της πληρωμής και οι αντίστοιχοι προς αυτούς επί διαχείρισης αξιών ή υλικού λόγω σφαλμάτων κατά την εκκαθάριση ή την εντολή που υπάγονταν στη σφαίρα της δικής τους ευθύνης.

3. Ευθύνη κατά τις παρ.1 και 2 υπέχει και όποιος διενήργησε τις πράξεις αυτές χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση.

4. Για τα ελλείμματα λόγω μη νόμιμης διαχείρισης που δεν εντάσσονται στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2, ευθύνονται τα πρόσωπα που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης η οποία στη συνέχεια οδήγησε σε εκταμίευση δημόσιου χρήματος ή σε διάθεση αξιών ή υλικού.

Άρθρο 143 **Συνευθυνόμενοι**

Συνευθυνόμενοι στην πρόκληση του ελλείμματος θεωρούνται τα πρόσωπα που, λόγω των αρμοδιοτήτων τους ή της ανάμειξής τους με οποιονδήποτε τρόπο στη διαχειριστική διαδικασία, συντέλεσαν αποφασιστικά στην πρόκληση του ελλείμματος.

Άρθρο 144 **Μέτρο ευθύνης**

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 4, τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 142 και 143 ευθύνονται, αν προκάλεσαν το έλλειμμα από δόλο, βαρεία ή ελαφρά αμέλεια. Δεν θεωρείται ότι ενήργησε υπαιτίως το πρόσωπο που τήρησε τους κανόνες προστασίας του δημόσιου αγαθού, τους οποίους όφειλε να τηρήσει ή απέκλινε από την τήρησή τους δικαιολογημένα.

2. Η υπαιτιότητα τεκμαίρεται μαχητά στις περιπτώσεις έλλειψης ή απώλειας χρημάτων, αξιών ή υλικού ή επί εσφαλμένης καταμέτρησης αυτών που οδήγησε σε δημιουργία ελλείμματος.

3. Οι εκκαθαριστές και οι εντολείς πληρωμής ευθύνονται αν προέβησαν σε εκκαθάριση δαπάνης και σε εντολή πληρωμής που στηρίζεται σε δέσμευση πίστωσης που δεν είναι διαθέσιμη στον προϋπολογισμό του φορέα ή σε νομική δέσμευση προδήλως εκτός των αρμοδιοτήτων του οργάνου που έλαβε την απόφαση. Δεν ευθύνονται αν στήριξαν την εκκαθάριση ή την εντολή πληρωμής σε νομοτύπως εκδοθείσες βεβαιώσεις αρμόδιων κατά τον νόμο οργάνων, στις οποίες διαπιστώνεται η συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων διενέργειας της δαπάνης.

4. Τα πρόσωπα που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης, η οποία εκτελέστηκε, ευθύνονται μόνο αν ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια. Δεν συντρέχει βαρεία αμέλεια όταν η απόφαση αυτή στηρίζεται α) σε υποστηρίξιμη ερμηνεία του νόμου ή β) σε πλάνη περί τα πράγματα που δεν είναι πρόδηλη ή γ) σε νομικό χαρακτηρισμό που δεν είναι προφανώς εσφαλμένος.

Κεφάλαιο Β΄ **Καταλογισμός ελλείμματος**

Άρθρο 145

Καταλογιζόμενο ποσό και καταλογιστική πράξη

1. Το ποσό που καταλογίζεται είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 150, το σύνολο του ελλείμματος που διαπιστώθηκε.
2. Το έλλειμμα αξιών καταλογίζεται σε χρήμα και στην τιμή διάθεσης, όπως ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις. Έλλειμμα κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά τον χρόνο του καταλογισμού. Για την τιμή αυτή γνωμοδοτεί ο οικείος διατάκτης.

Άρθρο 146

Πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται καταλογιστική πράξη

Τα πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται η καταλογιστική πράξη είναι αυτά που συνδέονται αιτιωδώς και κατά τρόπο άμεσο με την πρόκληση του ελλείμματος. Με τα ως άνω πρόσωπα συγκαταλογίζονται και οι συνευθυνόμενοι κατά την έννοια του άρθρου 143. Αν περισσότεροι συνέβαλαν από κοινού στην πρόκληση του ελλείμματος, ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 147

Τόκοι

1. Σε βάρος των προσώπων που ευθύνονται για το έλλειμμα καταλογίζονται οι τόκοι που καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Οι τόκοι υπολογίζονται από την ημέρα κατά την οποία εξακριβώθηκε ότι έλαβε χώρα το έλλειμμα και, εφόσον η εξακρίβωση αυτή καθίσταται αδύνατη, από τότε που ανακαλύφθηκε. Αν η εξακρίβωση του ελλείμματος γίνεται μετά τη λήξη του οικονομικού έτους στη διαχείριση του οποίου αναφέρεται το έλλειμμα και είναι αδύνατος ο προσδιορισμός της ημέρας ή του μήνα που έλαβε χώρα τούτο, οι τόκοι υπολογίζονται από τη λήξη του οικονομικού έτους της διαχείρισης. Εφόσον το έλλειμμα συνίσταται στην παράλειψη εισαγωγής των εισπράξεων, οι τόκοι υπολογίζονται από τότε που ο υπεύθυνος όφειλε να εισαγάγει τα εισπραχθέντα στο ταμείο.
2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 απαλλάσσονται των τόκων, εφόσον αποδείξουν ότι το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλειά τους.

Άρθρο 148

Καταλογισμός λαβόντων

Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιοδήποτε τίτλο πληρωμής καταλογίζονται στον λαβόντα (α) εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή, και (β) ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτού σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής.

Άρθρο 149

Καταλογίζον όργανο

1. Η Υπηρεσία Επιτρόπου που διενήργησε τον έλεγχο εκδίδει την πράξη καταλογισμού ύστερα από τήρηση διαδικασίας που διασφαλίζει πλήρως τα δικαιώματα άμυνας του καταλογιζομένου.

2. Για ελλείμματα άνω των εκατό χιλιάδων (100.000,00) ευρώ, αρμόδιο για τον καταλογισμό είναι Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην περίπτωση αυτή, ο Επίτροπος, αφού τηρήσει τη νόμιμη προδικασία, διαβιβάζει στο Κλιμάκιο αίτηση καταλογισμού, η οποία συνοδεύεται από έκθεση ελέγχου και το σχετικό υποστηρικτικό υλικό. Το Κλιμάκιο, χωρίς να επαναλάβει τον έλεγχο, εφόσον κρίνει ότι η αίτηση θεμελιώνεται επαρκώς στα στοιχεία του φακέλου, καλεί τους υπευθύνους σε ακρόαση και στη συνέχεια αποφαινεται επί της αίτησης καταλογισμού. Αν το Κλιμάκιο κρίνει ότι η αίτηση δεν θεμελιώνεται επαρκώς, αναπέμπει την υπόθεση στον Επίτροπο για τις δικές του περαιτέρω ενέργειες.

3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το χρηματικό όριο της παρ. 2, ύστερα από εκτίμηση της αποτελεσματικότερης κατανομής του ελεγκτικού έργου.

Άρθρο 150

Μείωση του καταλογιζόμενου ποσού

1. Το καταλογίζον όργανο προβαίνει σε σταθμίσεις που επιβάλλονται από την αρχή της δίκαιης ισορροπίας και, αν συντρέχει λόγος, μειώνει ανάλογα το ποσό του καταλογισμού. Κατά τις σταθμίσεις συνεκτιμώνται ιδίως η βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, ο βαθμός υπαιτιότητας, η σαφήνεια του νομικού πλαισίου και το επελθόν δημοσιονομικό αποτέλεσμα.

2. Το καταλογίζον όργανο, όταν αποφασίζει για τη μείωση του καταλογιζόμενου ποσού, συνεκτιμά υποχρεωτικά τα τυχόν οργανωτικά σφάλματα ή αδυναμίες της υπηρεσίας εντός της οποίας ενήργησε ο καταλογιζόμενος.

3. Στις περιπτώσεις όπου το έλλειμμα οφείλεται σε κακή φύλαξη, εσφαλμένη καταμέτρηση, εσφαλμένο αριθμητικό υπολογισμό ή ανακρίβεια στην εγγραφή ή μεταφορά αριθμών από λογαριασμό σε λογαριασμό, το ποσό του καταλογιζόμενου ελλείμματος μπορεί να μειωθεί από το καταλογίζον όργανο, αν αυτό δεχθεί ότι το σφάλμα είναι σύνθητες λόγω πολυπλοκότητας των ενεργειών εντός των οποίων παρεισέφρησε.

4. Αν το έλλειμμα οφείλεται σε ενέργειες του δημοσιονομικώς υπευθύνου για τις οποίες καταδικάστηκε αμετάκλητα από την ποινική δικαιοσύνη, δεν διενεργείται καμία μείωση.

5. Επιτρέπεται σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις εξαιρετικώς η λελογισμένη μείωση του καταλογιζόμενου ποσού και από λόγους επιείκειας, όταν ο καταλογισμός του υπευθύνου θα επιφέρει συνέπειες στον ίδιο ή τους οικείους του που δεν μπορεί να γίνουν ανεκτές σε μια δημοκρατική κοινωνία.

6. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζονται αριθμητικά συντελεστές βαρύτητας και ποσοστώσεις για τη μείωση του καταλογιζόμενου ποσού, βάσει των αρχών και κριτηρίων των παρ. 1 έως 5.

7. Μείωση του ποσού μπορεί να γίνει και στις περιπτώσεις του άρθρου 148 με ανάλογη εφαρμογή των κριτηρίων της παρ. 1 για τους παρανόμως λαβόντες και με βάση την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την αρχή της χρηστής διοίκησης για τους αχρεωστήτως λαβόντες.

Άρθρο 151 **Εκτέλεση πράξεων**

1. Οι πράξεις της Υπηρεσίας Επιτρόπου ή του Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 149 είναι εκτελεστές. Κατά των πράξεων αυτών δεν επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στα άλλα δικαστήρια και τα ποσά που καταλογίζονται με τις πράξεις αυτές εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Η κοινοποίηση των πράξεων της παρ. 1 στους αποδέκτες διενεργείται με μέριμνα της Υπηρεσίας Επιτρόπου ή της Γραμματείας του Κλιμακίου, αντίστοιχα. Αντίγραφα των πράξεων διαβιβάζονται στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τυχόν άσκηση ένδικων μέσων απ' αυτόν.

Άρθρο 152 **Παραγραφή αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος**

1. Η αξίωση αναπλήρωσης διαχειριστικού ελλείμματος με την έκδοση καταλογιστικής πράξης από κάθε αρμόδιο όργανο παραγράφεται μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου δημιουργήθηκε το έλλειμμα.

2. Η κοινοποίηση του φύλλου μεταβολών και ελλείψεων δεν διακόπτει την παραγραφή. Αν εντός του τελευταίου εξαμήνου του χρόνου παραγραφής κοινοποιηθεί στον υπόχρεο φύλλο μεταβολών και ελλείψεων, η αξίωση παραγράφεται με την πάροδο έξι (6) μηνών από τη συμπλήρωση της δεκαετίας.

3. Αν αίτηση καταλογισμού εισαχθεί στο αρμόδιο για τον καταλογισμό Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής των παρ. 1 και 2, η αξίωση σε καμία περίπτωση δεν παραγράφεται πριν από την παρέλευση έτους από την εισαγωγή της αίτησης στο Κλιμάκιο.

4. Η παραγραφή αναστέλλεται για όσο χρόνο ο δικαιούχος εμποδίστηκε από λόγο ανωτέρας βίας να ασκήσει την αξίωσή του μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής της παρ. 1. Το χρονικό διάστημα της αναστολής δεν υπολογίζεται στον χρόνο της παραγραφής.

Όταν πάψει η αναστολή, η παραγραφή συνεχίζεται, σε καμία όμως περίπτωση δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι (6) μήνες.

5. Αν το διαχειριστικό έλλειμμα προήλθε από αξιόποινη πράξη για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, η παραγραφή αναστέλλεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του ποινικού δικαστηρίου επί της ασκηθείσας ποινικής δίωξης.

Άρθρο 153 **Ανάκληση πράξεων**

1. Το αρμόδιο σύμφωνα με το άρθρο 149 όργανο δύναται, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, να ανακαλεί ή τροποποιεί οποτεδήποτε τις πράξεις του εφόσον εμφιλοχώρησε πλάνη περί τα πραγματικά γεγονότα ή λογιστικό λάθος ή τέθηκαν υπόψη του νεότερα στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι η έκδοσή τους στηρίχθηκε σε προϋποθέσεις που δεν υπήρχαν.

2. Εφόσον έχει ασκηθεί έφεση, η ανάκληση ή τροποποίηση της πράξης επιτρέπεται μέχρι τη συζήτηση στο ακροατήριο.

3. Κατά των πράξεων που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 1 χωρεί έφεση από όποιον έχει έννομο συμφέρον ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας.

4. Οι πράξεις επιβολής χρηματικών κυρώσεων των άρθρων 116, 117 και της παρ. 3 του άρθρου 123, καθώς και οι καταλογιστικές πράξεις του άρθρου 134 μπορεί να ανακληθούν σύμφωνα με τις παρ. 1, 2 και 3.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ **ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Κεφάλαιο Α΄ **Ειδικότερες ρυθμίσεις**

Άρθρο 154 **Προσωποπαγείς θέσεις δόκιμων Εισηγητών**

Οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, όταν οι κενές οργανικές θέσεις εισηγητών στο Ελεγκτικό Συνέδριο δεν επαρκούν, διορίζονται σε προσωποπαγείς θέσεις. Οι θέσεις αυτές συστήνονται με την απόφαση διορισμού και καταργούνται μόλις κενωθούν αντίστοιχες οργανικές.

Άρθρο 155 **Προσωρινή κάλυψη θέσεων Αντεπιτρόπων**

Αν το σύνολο των κενών θέσεων των Αντεπιτρόπων δεν πληρωθεί με διορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 71Α του ν. 1756/1988 (Α΄ 35), μπορεί, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού

Συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να ανατίθεται προσωρινά και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη η άσκηση καθηκόντων Αντεπιτρόπου σε Σύμβουλο.

Άρθρο 156 **Ειδική άδεια επιμόρφωσης**

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι (6) κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε (5) μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.

Άρθρο 157 **Πλήρωση θέσεων Γενικών Συντονιστών και Επιτρόπων**

1. Οι θέσεις των Γενικών Συντονιστών Επιτρόπων πληρούνται με προαγωγή από τους υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο Επιτρόπους, που έχουν εικοσιπενταετή τουλάχιστον συνολική υπηρεσία σε αυτό, από την οποία τριετή τουλάχιστον στον βαθμό του Επιτρόπου.

2. Οι θέσεις των Επιτρόπων πληρούνται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, με μετάταξη, κατόπιν αιτήσεως από τους υπηρετούντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο προϊσταμένους τμήματος, που ανήκουν στην κατηγορία ΠΕ4 (Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών) και έχουν άνω των δεκαπέντε (15) ετών υπηρεσία σε αυτό. Οι μεταταχθέντες στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπάλληλοι απαιτείται, για να καταλάβουν θέση Προϊσταμένου Τμήματος, να υπηρετήσουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο πέντε (5) έτη και, για να καταλάβουν θέση Επιτρόπου, τρία (3) έτη σε θέση Προϊσταμένου Τμήματος και συνολική δημόσια υπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) ετών.

3. Οι επιλεγόμενοι, κατά την ανωτέρω διαδικασία, Επίτροποι τοποθετούνται εκ περιτροπής, σε κενές θέσεις Υπηρεσιών Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, όπου υπηρετούν επί ένα (1) έτος, μη συνυπολογιζόμενου του χρόνου αναρρωτικής άδειας. Σε περίπτωση υποβολής αιτήσεως για μετάθεση σε θέσεις Υπηρεσιών Επιτρόπων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, συνεκτιμάται ο χρόνος υπηρεσίας τους σε παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές της χώρας.

4. Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου που υπηρετούν σε Υπηρεσίες αυτού, εκτός της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, μετατίθενται υποχρεωτικά και χωρίς αίτησή τους από το αρμόδιο Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ύστερα από τη συμπλήρωση επτά (7) ετών υπηρεσίας από της εμφανίσεώς τους στην Υπηρεσία στην οποία υπηρετούν. Η μετάθεση αυτή γίνεται κατά προτίμηση σε Υπηρεσία Επιτρόπου Περιφερειακής Ενότητας, η οποία υπάγεται στην ίδια

διοικητική περιφέρεια στην οποία ανήκει η Περιφερειακή Ενότητα από την οποία μετατίθεται, αν υπάρχει κενή θέση Επιτρόπου, άλλως σε κενή θέση Επιτρόπου Υπηρεσίας Περιφερειακής Ενότητας της πλησιέστερης Διοικητικής Περιφέρειας ή στην Κεντρική Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αίτηση προτίμησης του Επιτρόπου, ο οποίος μετατίθεται υποχρεωτικά, συνεκτιμάται από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που λαμβάνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο αποφαινεται ύστερα από αίτηση σε αυτό του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Επίτροπος μπορεί να απαλλαγεί από την άσκηση των καθηκόντων του για σοβαρό λόγο αναγόμενο σε πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, που διαπιστώνεται με έκθεση του αρμόδιου για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης οργάνου, ή σε αδυναμία ασκήσεως των καθηκόντων του για λόγους υγείας. Στην περίπτωση αυτή, ο Επίτροπος μετατάσσεται σε θέση προϊσταμένου Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας, εκτός αν το υπηρεσιακό συμβούλιο με αιτιολογημένη απόφασή του κρίνει διαφορετικά.

Άρθρο 158

Συμμετοχή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στις δαπάνες λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του αρμόδιου υπουργού και του Υπουργού Δικαιοσύνης, δύναται να καθορίζεται η συμμετοχή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στις δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου είτε σε ποσοστό επί των ελεγχόμενων δαπανών είτε με άλλο τρόπο.

Άρθρο 159

Ανάκληση θεωρήσεων

1. Η ανάκληση θεωρήσεων χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής δαπανών, που έχουν θεωρηθεί από Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο πλαίσιο προληπτικού ελέγχου των δαπανών του Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, επιτρέπεται, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 153.

2. Η ανάκληση των θεωρήσεων της παρ. 1 μπορεί να ζητηθεί και με αίτηση του Υπουργού Οικονομικών ή των κατά νόμο εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος ανάκλησης προβάλλεται ο εντοπισμός, κατά τη διενέργεια επιγενόμενων διοικητικών ελέγχων, νέων κρίσιμων στοιχείων που στοιχειοθετούν εξ αντικειμένου την απόρριψη της εντελλόμενης με το θεωρηθέν ένταλμα δαπάνης.

3. Αρμόδιος για την ανάκληση σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 είναι ο Επίτροπος της Υπηρεσίας Επιτρόπου στην οποία είχε υποβληθεί για έλεγχο το θεωρηθέν χρηματικό ένταλμα. Αν το ένταλμα θεωρήθηκε ύστερα από πράξη Κλιμακίου ή Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία επιλύθηκε διαφωνία υπέρ της θεώρησής του, για την ανάκληση αποφαινεται το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων.

Άρθρο 160

Καταστροφή δικαιολογητικών και λουπών εγγράφων

1. Τα διαχειριστικά στοιχεία φυλάσσονται μέχρι τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής σύμφωνα με το άρθρο 152 και τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 163. Αν έχει εκδοθεί πράξη καταλογισμού, η φύλαξή τους παρατείνεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης για τη δημοσιονομική διαφορά.
2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται, και πριν από την παρέλευση των προθεσμιών της παρ. 1, η καταστροφή των παραπάνω δικαιολογητικών που έχουν ελεγχθεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
3. Με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στον τρόπο χαρακτηρισμού των σχετικών φακέλων ή εγγράφων του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως διατηρητέων στο διηνεκές ή για ορισμένο χρονικό διάστημα ή δυνάμενων να καταστραφούν αμέσως ή ύστερα από ορισμένο χρόνο. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται επίσης θέματα που αφορούν στον χρόνο διατήρησης των εγγράφων και των δικαιολογητικών και τον καθορισμό του χρόνου λήξης της υπηρεσιακής τους χρησιμότητας, την απολύμανση ορισμένων φακέλων και τη δαπάνη που απαιτείται για τον σκοπό αυτό, τη σύσταση επιτροπών από υπαλλήλους με σκοπό την παραπάνω εκκαθάριση, καθώς και συνεργείων από υπαλλήλους βοηθητικών των επιτροπών αυτών, τη σύνθεση των επιτροπών και των συνεργείων τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
4. Τα έγγραφα τα οποία κρίνονται με τις αποφάσεις της παρ. 3 μη διατηρητέα και δυνάμενα να καταστραφούν εκποιούνται με δημοπρασία ως άχρηστο χαρτί με σκοπό την πολτοποίησή τους. Οποιαδήποτε άλλη χρήση τους απαγορεύεται. Στην έννοια των εγγράφων του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να περιλαμβάνονται και ηλεκτρονικά κατ' άρθρο 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184), έγγραφα. Για τον τρόπο εκκαθάρισης και απόσβεσης των ηλεκτρονικών ιχνών αυτών ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 11 του π.δ. 25/2014 (Α' 44).
5. Ο τρόπος προκήρυξης και διεξαγωγής της δημοπρασίας της παρ. 4, οι εγγυήσεις που απαιτούνται για τη συμμετοχή σε αυτήν και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια μπορεί να καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.
6. Μετά τον χαρακτηρισμό των εγγράφων ως δυνάμενων να καταστραφούν και πριν από την εκποίησή τους για πολτοποίηση, καλείται υποχρεωτικά με έγγραφη απόδειξη η Υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, προκειμένου να επιλέξει τα έγγραφα που τυχόν παρουσιάζουν ιστορικό ενδιαφέρον, να εκδώσει τη σχετική άδεια καταστροφής για το υπό εκκαθάριση αρχειακό υλικό και να μεταφέρει τα επιλεγέντα έγγραφα με μέριμνα και δαπάνη της στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.
7. Η εκποίηση εγγράφων για πολτοποίηση ή η απόσβεση ηλεκτρονικών ιχνών μπορεί να γίνει και χωρίς την τήρηση των οριζόμενων στην παρ. 6 αν η Υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους, που έχει ειδοποιηθεί αρμοδίως, δεν ολοκληρώσει την επιλογή τους μέσα στην προθεσμία που τάσσεται στο άρθρο 2 του π.δ. 87/1981 (Α' 27).

Άρθρο 161
Έλεγχος των δαπανών της Βουλής

Με τον παρόντα δεν μεταβάλλεται το καθεστώς ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο των δαπανών της Βουλής σύμφωνα με τον Κανονισμό της.

Άρθρο 162
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εγκρίνεται ο εσωτερικός κανονισμός του Δικαστηρίου.

2. Με όμοια απόφαση, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν (α) την εσωτερική λειτουργία των υπηρεσιών διοίκησης και ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, (β) τη διαδικασία εκπόνησης και εκτέλεσης του ετήσιου προγράμματος ελέγχων, (γ) τις ελεγκτικές διαδικασίες, (δ) τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας του ελέγχου, (ε) την υπηρεσιακή επιμόρφωση και ενημέρωση των ελεγκτών, (ζ) τον ορισμό συστήματος εσωτερικού ελέγχου εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου, (η) τη διαδικασία άσκησης ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου των ελεγχόμενων φορέων με την πρόβλεψη του τρόπου άσκησης απευθείας ελέγχου όταν διαπιστώνεται υψηλός δημοσιονομικός κίνδυνος, (θ) τον χειρισμό των καταγγελιών, αναφορών και κάθε φύσης αιτημάτων ελέγχου που απευθύνονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, (ι) την προστασία προσωπικών δεδομένων στις διαδικασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, (ια) τη διαδικασία λήψης και έκδοσης πράξεων των Κλιμακίων, καθώς και το περιεχόμενο αυτών, (ιβ) το περιεχόμενο της αίτησης καταλογισμού που απευθύνεται από Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς το αρμόδιο Κλιμάκιο και τη διαδικασία εξέτασης από το Κλιμάκιο της αίτησης, (ιγ) τα θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών διοίκησης, τον αριθμό των θέσεων του διοικητικού προσωπικού και την κατανομή του σε κατηγορίες και κλάδους καθώς και τους κλάδους των υπαλλήλων που δύναται να προΐστανται των διοικητικών υπηρεσιών και (ιδ) την άσκηση ελέγχου στην οικονομική διαχείριση της Βουλής.

3. Πριν από την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 ζητείται η γνώμη της ένωσης δικαστικών λειτουργών και του συλλόγου των υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται ο εσωτερικός κανονισμός της.

Κεφάλαιο Β΄
Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 163
Εκκρεμείς έλεγχοι λογαριασμών

1. Το άρθρο 152 καταλαμβάνει και παρελθούσες χρήσεις εφόσον δεν έχει εκδοθεί καταλογιστική πράξη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 39 του ν. 4509/2017 (Α' 201), η δεκαετής παραγραφή εκκρεμών στο αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου αιτήσεων καταλογισμού δεν ολοκληρώνεται σε καμία περίπτωση πριν από τη συμπλήρωση ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 39 του ν. 4509/2017 και όσων ορίζονται στην παρ. 4, η δεκαετής παραγραφή εκκρεμών στο αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ελέγχου λογαριασμών και υποκειμένων σε αυτούς πράξεων δεν ολοκληρώνεται πριν από τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Έλεγχοι λογαριασμών ή έκτακτοι διαχειριστικοί έλεγχοι που παραμένουν σε αδράνεια για χρονικό διάστημα πέραν των πέντε (5) ετών τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου για τον έλεγχο οργάνου.

5. Υπό την επιφύλαξη της παρ. 4, το αρμόδιο Κλιμάκιο ζητεί από τον Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας να μεριμνήσει ώστε να εκτελεστούν τα πρακτικά του με τα οποία ζητεί στοιχεία από ελεγχόμενες αρχές χωρίς αυτές να έχουν απαντήσει εντός τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση σε αυτές των πρακτικών. Ο Διοικητής αναζητεί με τα αρμόδια όργανα της Αρχής τα σχετικά στοιχεία και τα αποστέλλει στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή το ενημερώνει για την απώλειά τους.

6. Ύστερα από αίτημα του Προέδρου του Β' Κλιμακίου, ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να συγκροτεί ομάδες εργασίας ελεγκτών για τη διευκόλυνση του Κλιμακίου στην ταχεία επεξεργασία των υποθέσεων που παραμένουν εκκρεμείς σε αυτό.

Άρθρο 164

Έλεγχος εκκρεμών διαχειρίσεων και έλεγχος νομιμότητας καταλογιστικών πράξεων

1. Τα άρθρα 142, 143, 144, 145, 149 και 150 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς διαδικασίες καταλογισμού για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί καταλογιστική πράξη, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Τα άρθρα 144 και 150 εφαρμόζονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 165

Προσαυξήσεις

Για το χρονικό διάστημα μέχρι 31.12.2013, σε βάρος των προσώπων που ευθύνονται για το έλλειμμα καταλογίζονται, αντί των τόκων του άρθρου 147, οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 6 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με την παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4224/2013 (Α' 288).

Άρθρο 166
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

(α) ο ν. 4129/2013 (Α' 52),

(β) τα άρθρα 124 έως και 168 του π.δ. 1225/1981 (Α' 304),

(γ) η παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3801/2009 (Α' 163), με εξαίρεση τις εκκρεμείς δίκες,

(δ) η παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 3848/2010 (Α' 71), με εξαίρεση τις εκκρεμείς δίκες.

Επίσης καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αναφέρεται σε θέμα ρυθμιζόμενο από τον Οργανικό Νόμο.

Κεφάλαιο Γ'
Έναρξη ισχύος του Οργανικού Νόμου

Άρθρο 167
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του Οργανικού Νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη των άρθρων 18, 22, 26, 27, 29, 51 παρ. 3, 56 και 57, των οποίων η ισχύς αρχίζει από το επόμενο δικαστικό έτος της έναρξης ισχύος του παρόντος, καθώς και του άρθρου 14, του οποίου η ισχύς αρχίζει από το δικαστικό έτος 2023-2024.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Άρθρο 168
Άσκηση κατά προτεραιότητα προσυμβατικού ελέγχου - Αντικατάσταση άρθρου 338 ν. 4700/2020

1. Οι τίτλοι του Τμήματος Τρίτου και του Κεφαλαίου 55 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίστανται ως εξής:

«ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 55
ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ»

2. Το άρθρο 338 του ν. 4700/2020 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 338
Σύσταση Κλιμακίων

Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου συστήνονται τα Κλιμάκια προσυμβατικού ελέγχου που απαιτούνται και κατανέμεται σε αυτά η ελεγκτέα ύλη ώστε να επιτυγχάνεται η άσκηση κατά προτεραιότητα του προσυμβατικού ελέγχου του Δικαστηρίου

σε σχέδια συμβάσεων που αφορούν στην εθνική άμυνα, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, καθώς και την απορρόφηση πόρων από προγράμματα της Ένωσης.»

Άρθρο 169

Διαδικαστικές ρυθμίσεις για τον προσυμβατικό έλεγχο - Αντικατάσταση άρθρου 339 ν. 4700/2020

Το άρθρο 339 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 339 Διαδικαστικές ρυθμίσεις

1. Ο προσυμβατικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Επιτρέπεται η διεξαγωγή του ελέγχου με βάση ειδικά ερωτηματολόγια ελέγχου, στα οποία καταγράφονται υποχρεωτικά όλες οι ουσιώδεις πλημμέλειες τις οποίες οφείλει να ελέγξει το ελεγκτικό όργανο.
3. Ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου παρακολουθεί την πορεία των εργασιών των Κλιμακίων προσυμβατικού ελέγχου και φροντίζει, όπου επιβάλλεται κατά την κρίση του για την επιτάχυνση των εργασιών, να ενισχύει το Κλιμάκιο αυτό για ορισμένο χρόνο με Παρέδρους ή Εισηγητές που έχουν τοποθετηθεί σε Τμήματα ή άλλα Κλιμάκια του Δικαστηρίου.
4. Η παρ. 3 εφαρμόζεται ανάλογα και για την ενίσχυση του Τμήματος που δικάζει τις προσφυγές ανάκλησης, μετά από αίτημα του Προέδρου του Τμήματος.»

Άρθρο 170

Επιδόσεις και κοινοποιήσεις με μέσα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) - Αντικατάσταση άρθρου 340 ν. 4700/2020

1. Ο τίτλος του Κεφαλαίου 56 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 56 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ»

2. Το άρθρο 340 του ν. 4700/2020 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 340 Υποχρεωτικές ηλεκτρονικές διαδικασίες για το Δικαστήριο

1. Οι δικαστικές αποφάσεις και πράξεις, οι εκθέσεις, οι κλήσεις, οι γνώμες και κάθε άλλο έγγραφο που εκδίδεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και τη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιδίδονται ή κοινοποιούνται υποχρεωτικά στην ηλεκτρονική

διεύθυνση που έχει ειδικώς δηλωθεί από τον διάδικο ή τον πληρεξούσιό του. Η επίδοση στον αντίκλητο πληρεξούσιο δικηγόρο μπορεί να γίνεται και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αναγράφεται στο δικόγραφο. Αν ο διάδικος δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο, οι προς αυτόν επιδόσεις διενεργούνται με φυσικό τρόπο.

2. Οι κοινοποιήσεις και επιδόσεις που διενεργούνται με μέσα Τ.Π.Ε. θεωρούνται ότι ολοκληρώθηκαν εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη παραλαβής. Αν η απόδειξη παραλαβής δεν επιστραφεί εντός πέντε (5) ημερών από την ηλεκτρονική αποστολή, η επίδοση ή κοινοποίηση θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε με την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ηλεκτρονική αποστολή.»

Άρθρο 171

Ειδικές περιπτώσεις εξαιρέσεων από την επίδοση και κοινοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 341 ν. 4700/2020

Το άρθρο 341 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 341

Εξαιρέσεις από τις ηλεκτρονικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις

1. Αν, λόγω της φύσεως του εγγράφου, η επίδοση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ηλεκτρονικά, αντίγραφο του προς επίδοση εγγράφου επιδίδεται σε αυτόν που απευθύνεται με φυσικό τρόπο επίδοσης. Εάν η χρήση μέσων Τ.Π.Ε. είναι τεχνικά αδύνατη και εφόσον τούτο επιβάλλεται για λόγους επείγοντος, οι επιδόσεις ή κοινοποιήσεις διενεργούνται με φυσικό τρόπο, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Αμέσως μόλις καταστεί εκ νέου τεχνικά δυνατή η χρήση των μέσων Τ.Π.Ε., ακολουθεί και η επίδοση με τα μέσα αυτά.

2. Από την υποχρέωση κοινοποίησης και επίδοσης με ηλεκτρονικό τρόπο εξαιρούνται οι αποφάσεις, πράξεις και τα λοιπά έγγραφα και οι κλήσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας (α) χορήγησης προσωρινής διαταγής αναστολής εκτέλεσης, που υποβάλλεται αυτοτελώς (άρθρο 99), (β) εκδίκασης αγωγών για καθυστερούμενες συντάξεις, όταν το σύνολο του ποσού που είναι αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ (παρ. 2 του άρθρου 34), και (γ) χορήγησης του ευεργετήματος της πενίας (άρθρο 319).»

Άρθρο 172

Καταθέσεις και καταβολές με ηλεκτρονικά μέσα – Αντικατάσταση άρθρου 342 ν. 4700/2020

Το άρθρο 342 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 342

Υποχρεωτικές ηλεκτρονικές δικαστικές ενέργειες των διαδικών

1. Σε υποχρεωτική ηλεκτρονική κατάθεση υποβάλλονται και είναι έγκυρα, εφόσον φέρουν εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια της παρ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184):

(α) τα εισαγωγικά δικόγραφα των ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, των προσθέτων λόγων, των παρεμβάσεων, τα υπομνήματα και οι αιτήσεις για δικαστική ενέργεια που απευθύνονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο,

(β) τα έγγραφα νομιμοποίησης των διαδικιών, τα έγγραφα διορισμού και ανάκλησης πληρεξουσίου και αντικλήτου και τα αποδεικτικά κοινοποίησης του ασκηθέντος ενδίκου μέσου ή βοηθήματος,

(γ) οι αιτήσεις για τη χορήγηση αποφάσεων, γνωμών, πράξεων, πρακτικών, πιστοποιητικών, βεβαιώσεων ή άλλων εγγράφων που η χορήγησή τους προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις.

2. Με ηλεκτρονικό τρόπο καταβάλλονται παράβολα, δικαστικά ένσημα και οποιαδήποτε τέλη και δαπανήματα υπέρ του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

3. Τα δικόγραφα, αιτήσεις και λοιπά έγγραφα που έχουν υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκαν, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα τους από το Δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή και περιέχει την έκθεση κατάθεσης, όπου απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις. Η πρόσβαση στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί, πραγματοποιείται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ).

4. Εάν η κατάθεση δικογράφου, εγγράφου ή αίτησης με μέσα Τ.Π.Ε. είναι τεχνικά αδύνατη για λόγους που αφορούν στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί, ο χρήστης ενημερώνει αμέσως για την αδυναμία αυτή τη γραμματεία με κάθε πρόσφορο μέσο, σημειώνοντας (α) το είδος του δικογράφου, εγγράφου ή αίτησης που επιθυμεί να καταθέσει, (β) κατά περίπτωση, την προθεσμία που προβλέπεται ή έχει ταχθεί για την κατάθεσή τους, (γ) τη φύση της διαπιστωθείσας τεχνικής αδυναμίας, προκειμένου οι υπηρεσίες του Δικαστηρίου να εξακριβώσουν αν αυτή οφείλεται σε μη διαθεσιμότητα του ηλεκτρονικού συστήματος που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο. Σε περίπτωση επείγοντος, ο ενδιαφερόμενος καταθέτει αντίγραφο του δικογράφου ή αίτησης ή άλλου διαδικαστικού ή σχετικού εγγράφου στη γραμματεία ή το διαβιβάζει μέσω ταχυδρομείου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αμέσως μόλις καταστεί εκ νέου τεχνικά δυνατή η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο ή ο Δικηγορικός Σύλλογος που μεσολαβεί στη διαβίβαση αυτή, ακολουθεί η κατάθεση μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος. Το Δικαστήριο αποφαινεται επί της αποδοχής του δικογράφου ή εγγράφου που κατατέθηκε με μέσα Τ.Π.Ε. μετά τη λήξη της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που επικαλείται ο καταθέτων για να αποδείξει ότι ήταν τεχνικά αδύνατη η εμπρόθεσμη κατάθεση του εγγράφου αυτού με μέσα Τ.Π.Ε. για λόγους που αφορούσαν στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί.

5. Από την υποχρεωτική κατάθεση με μέσα Τ.Π.Ε. εξαιρούνται η κατάθεση των δικογράφων, εγγράφων και αιτήσεων για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και η καταβολή τελών, ενσήμων και παραβόλων, στο πλαίσιο της διαδικασίας (α) χορήγησης προσωρινής διαταγής

αναστολής εκτέλεσης, που υποβάλλεται αυτοτελώς (άρθρο 99), (β) αγωγών για καθυστερούμενες συντάξεις, όταν το σύνολο του ποσού που είναι αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ (παρ. 2 άρθρου 34), και (γ) χορήγησης του ευεργετήματος της пенίας (άρθρο 319). Εξαιρούνται, επίσης, η υποβολή από ιδιώτες διαδίκους των εγγράφων χορήγησης ή ανάκλησης πληρεξουσιότητας, καθώς και οι αιτήσεις ενώπιον του τριμελούς συμβουλίου συμμόρφωσης.»

Άρθρο 173

Δικαίωμα εξ αποστάσεως πρόσβασης και εξαιρέσεις – Αντικατάσταση άρθρου 343 ν. 4700/2020

Το άρθρο 343 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 343

Εξ αποστάσεως πρόσβαση

Το Δικαστήριο παρέχει στους διαδίκους, με ασφαλή σύνδεση και χρήση διαπιστευτηρίων πρόσβασης σε ηλεκτρονική εφαρμογή, τη δυνατότητα εξ αποστάσεως πρόσβασης στα δικόγραφα ή έγγραφα που έχουν υποβληθεί ή που έχουν επιδοθεί με μέσα Τ.Π.Ε. ή ψηφιοποιηθεί. Η ανωτέρω ηλεκτρονική εφαρμογή είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Από την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου εξαιρούνται τα δικόγραφα ή έγγραφα στα οποία έχει κριθεί από τον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστικού σχηματισμού ότι δεν επιτρέπεται η πρόσβαση, διότι παραβλάπεται απόρρητο, που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η πρόσβαση στα δικόγραφα και στα έγγραφα κάθε υπόθεσης τα οποία έχουν υποβληθεί ή επιδοθεί με μέσα Τ.Π.Ε. ή ψηφιοποιηθεί είναι δυνατή μέχρι τη συμπλήρωση πέντε (5) μηνών από την ημερομηνία της απόφασης ή πράξης με την οποία περατώνεται η υπόθεση αυτή ενώπιον του οικείου δικαστικού σχηματισμού.»

Άρθρο 174

Διαδικασίες της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με ηλεκτρονικά μέσα - Αντικατάσταση άρθρου 344 ν. 4700/2020

Το άρθρο 344 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 344

Ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση διαδικασιών σχετικών με τη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Αιτήσεις -καταλογισμού που ασκούνται από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή, στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στον νόμο, από το αρμόδιο όργανο της διοίκησης, υποβάλλονται με χρήση μέσων Τ.Π.Ε. και είναι έγκυρες εφόσον φέρουν εγκεκριμένη ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια της παρ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

2. Δυνατότητα εξ αποστάσεως πρόσβασης στα δικόγραφα ή έγγραφα που έχουν υποβληθεί ή που έχουν επιδοθεί με μέσα Τ.Π.Ε. ή ψηφιοποιηθεί παρέχεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

Άρθρο 175

Έναρξη ισχύος διατάξεων ηλεκτρονικών διαδικασιών - Αντικατάσταση άρθρου 345 ν. 4700/2020

Το άρθρο 345 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 345

Έναρξη εφαρμογής των ηλεκτρονικών διαδικασιών

Τα άρθρα 340 έως 344 αρχίζουν να ισχύουν από το δικαστικό έτος 2022-2023. Κατά το πρώτο δικαστικό έτος ισχύος επιτρέπεται στον Πρόεδρο του οικείου δικαστικού σχηματισμού, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του διαδίκου ή του πληρεξουσίου του, να χορηγεί εξαιρέσεις από την υπαγωγή στις ρυθμίσεις του άρθρου 342. Κατά το ίδιο έτος το Δικαστήριο δέχεται τη μη ψηφιακή κατάθεση δικογράφων και λοιπών εγγράφων. Για να εξετασθούν όμως από αυτό πρέπει, εκτός επείγουσας περίπτωσης, να έχει επακολουθήσει ηλεκτρονική κατάθεση.»

Άρθρο 176

Ανάπτυξη λογισμικού – Αντικατάσταση άρθρου 346 ν. 4700/2020

Το άρθρο 346 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 346

Λογισμικό για τη σάρωση δικογράφων

1. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο αναπτύσσεται λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης για τη σάρωση των δικογράφων που κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή. Η σάρωση πρέπει να επιτρέπει τη μηχανική ανάγνωση των δικογράφων, ώστε να καθίσταται δυνατή η θεματική κατηγοριοποίησή τους και ο εντοπισμός της σχετικής με την υπόθεση νομολογίας και νομοθεσίας, καθώς και των αποφάσεων του Δικαστηρίου που αντιμετώπισαν τα ίδια ζητήματα με αυτά που τίθενται στο δικόγραφο που σαρώνεται. Σε επόμενη φάση εξέλιξης του ίδιου λογισμικού, στοχεύεται η μηχανική ανάγνωση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης, ώστε να εντοπίζονται κρίσιμα δεδομένα για τη συγκρότηση της ελάσσονος πρότασης του δικανικού συλλογισμού.

2. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται ο τρόπος μορφοποίησης των δικογράφων, ώστε να καθίσταται εφικτή η σάρωση.»

Άρθρο 177

Αίτηση καταλογισμού επιχορήγησης – Αντικατάσταση άρθρου 347 ν. 4700/2020

1. Ο τίτλος του Κεφαλαίου 57 του ν. 4700/2020 (Α' 127) αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 57

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ».

2. Το άρθρο 347 του ν. 4700/2020 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 347

Διεύρυνση αρμοδιοτήτων της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δημόσιος φορέας που διέθεσε αμιγώς εθνικές πιστώσεις από τον προϋπολογισμό του σε άλλο δημόσιο φορέα για την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού που δεν εκπληρώθηκε σύμφωνα με ό,τι προέβλεπε η σχετική συμφωνία μεταξύ τους, μπορεί να ζητήσει από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου να ασκήσει αίτηση καταλογισμού κατά του αντισυμβαλλομένου του φορέα για το ποσό της επιχορήγησης.»

Άρθρο 178

Ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις

1. Όμοιες ως προς τη νομική τους επιχειρηματολογία και ως προς το πραγματικό τους υπόβαθρο συνταξιοδοτικές υποθέσεις εισάγονται για εκδίκαση ενώπιον Παρέδρου του Τμήματος στο οποίο εκκρεμούν, αν το νομικό ζήτημα που τίθεται σε αυτές έχει κριθεί απορριπτικά από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι υποθέσεις παραπέμπονται στον Πάρεδρο με πράξη του Προέδρου του Τμήματος. Ο Πάρεδρος εξετάζει τις υποθέσεις χωρίς ακροαματική διαδικασία και μπορεί να απορρίψει τις αιτήσεις δικαστικής προστασίας για μόνο τον λόγο του αβάσιμου κατά τον νόμο του αιτήματός τους χωρίς να εκφέρει κρίση επί του παραδεκτού αυτών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα άρθρα 91 και 93 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

2. Για τις υποθέσεις της παρ. 1 εφαρμόζεται το άρθρο 92 του ν. 4700/2020.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, όταν δικάζει αναιρετικά, μπορεί μετά την αναίρεση της απόφασης να διακρατήσει και να δικάσει την υπόθεση ως δικαστήριο της ουσίας, αν κατά την κρίση του δεν χρειάζεται άλλη διευκρίνιση.

Άρθρο 179

Δικαίωμα υπαλλήλων σε αποζημίωση και παρακολούθηση ειδικού προγράμματος

1. Η παρ. 4 του άρθρου 65 του ν. 4646/2019 (Α' 201) εφαρμόζεται και στους υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση των ελεγκτικών τους καθηκόντων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, καθορίζονται το ύψος της αποζημίωσης, οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για την καταβολή της.

2. Υπάλληλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου που συμμετέχουν ιδιωτικώς σε μαθήματα και εξετάσεις, και λαμβάνουν διεθνούς εμβέλειας τίτλο επαγγελματικής ικανότητας σε αντικείμενο σχετικό με τον έλεγχο πληροφοριακών συστημάτων ή με ψηφιακούς ελέγχους δικαιούνται να αποζημιωθούν από το Ελεγκτικό Συνέδριο δύο (2) έτη μετά την απόκτηση του τίτλου για τα έξοδα που κατέβαλαν προς απόκτηση του τίτλου, εφόσον ο τίτλος αυτός περιλαμβάνεται σε σχετικό κατάλογο που καταρτίζεται με απόφαση του αρμόδιου Τμήματος Ελέγχων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται το ύψος της αποζημίωσης, οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για την καταβολή της.

3. Οι υπάλληλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να παρακολουθήσουν ειδικό πρόγραμμα ελεγκτικής επάρκειας εξωτερικού ελεγκτή, το οποίο οργανώνεται από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) σε συνεργασία με το Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να λάβουν τη σχετική πιστοποίηση.

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 180

Επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις από δημόσιους πόρους

1. Κάθε έτος οι φορείς που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούνται να υποβάλουν, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, στους φορείς από τους οποίους εποπτεύονται, καθώς και στους φορείς από τους οποίους επιχορηγήθηκαν ή χρηματοδοτήθηκαν, εφόσον αυτοί δεν ταυτίζονται, απολογισμό της συνολικής οικονομικής τους δραστηριότητας και ξεχωριστό απολογισμό της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης που έλαβαν, εφόσον είναι μικρότερη του εκατό τοις εκατό (100%) των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν. Με τα ανωτέρω υποχρεούνται να συνυποβάλουν και τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο έτος.

2. Χωρίς την υποβολή από τους επιχορηγούμενους ή χρηματοδοτούμενους φορείς των στοιχείων που προβλέπονται στην παρ. 1, οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε καμία απολύτως επιχορήγηση ή χρηματοδότηση των φορέων αυτών. Κάθε επιχορήγηση ή χρηματοδότηση που δίνεται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 είναι μη νόμιμη και καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.

3. Από την υποχρέωση της παρ. 1 εξαιρούνται:

(α) τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν στο Υπουργείο Υγείας, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, απολογισμό της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης που έλαβαν και είναι μικρότερη του 100% των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν, καθώς και τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο οικονομικό έτος,

(β) οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, για τα οποία η ανωτέρω υποχρέωση εξαντλείται με την ενσωμάτωση των

οικονομικών τους στοιχείων στις βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

(γ) οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, για τους οποίους η ανωτέρω υποχρέωση εξαντλείται, όσον αφορά στα οικονομικά απολογιστικά στοιχεία, με την υποβολή όσων προβλέπονται από το άρθρο 157 του ν. 4270/2014 και

(δ) οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους.

Άρθρο 181

Λειτουργικές δαπάνες οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού

1. Λειτουργικές για τον οικείο Ο.Τ.Α., είναι οι δαπάνες που χωρίς να προβλέπονται από τον νόμο σχετίζονται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων οι οποίες προάγουν τα κοινωνικά, πολιτικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών ή συμβάλλουν στην ενεργό συμμετοχή τους για την προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων του Ο.Τ.Α., εφόσον όμως ανταποκρίνονται στο ανάλογο ή προσήκον μέτρο και δεν υπερβαίνουν τα εύλογα όρια που διαγράφονται με την τήρηση της αρχής της οικονομικότητας, εν όψει των συνθηκών πραγματοποίησής τους.

2. Λειτουργικές δαπάνες κατά την έννοια της παρ. 1 είναι ιδίως: α) Η περιοδική ενίσχυση άπορων κατοίκων με είδη ένδυσης, παροχή φαρμάκων και διατακτικών προμήθειας αναγκαίων για τη διατροφή τους ειδών κατά τις εορτές Χριστουγέννων, νέου έτους και Πάσχα. β) Η προσωρινή στέγαση άπορων κατοίκων και η προσωρινή λειτουργία ημερήσιων συσσιτίων για άπορους δημότες. Άποροι δημότες για τη λήψη των ως άνω παροχών είναι εκείνοι που περιλαμβάνονται σε κατάσταση την οποία συντάσσει η Οικονομική Επιτροπή του οικείου Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, η οποία μπορεί να λάβει πληροφορίες για τους άπορους κατοίκους από τους εφημέριους των Ιερών Ναών του οικείου Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού και από κάθε άλλη διαθέσιμη πηγή. γ) Η παροχή βραβείων πάσης φύσεως σε αριστούχους δημότες μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές. δ) Η παροχή αναμνηστικών ειδών σε συμμετέχοντες σε πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων των Ο.Τ.Α.

Άρθρο 182

Ανεξόφλητες οφειλές – Τροποποίηση παρ. 2, 4 και 5 άρθρου 82 ν.δ. 356/1974

Τροποποιούνται οι παρ. 2, 4 και 5 του άρθρου 82 του ν.δ. 356/1974 (Α' 90) και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 82

Διάκριση ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α. Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες με βάση τα εκάστοτε πρόσφορα διαθέσιμα ηλεκτρονικά μέσα της φορολογικής διοίκησης και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και των συνυπόχρεων ή απαιτήσεων αυτών έναντι τρίτων ή διαπιστώθηκε η καθ' οποιονδήποτε τρόπο εκποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων που δεν υπόκειται σε

ακύρωση ή σε διάρρηξη κατά τα άρθρα 939 επ. Α.Κ. και ειδικότερα διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων ή απαιτήσεων του οφειλέτη με επίσπευση του Δημοσίου ή τρίτων ή με διαδικασία εκκαθάρισης και η παύση των εργασιών της πτώχευσης εφόσον πρόκειται για πτωχό.

β. Έχει υποβληθεί αίτηση ποινικής δίωξης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43) ή δεν είναι δυνατή η υποβολή της.

γ. Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος από ειδικά οριζόμενο ελεγκτή της αρμόδιας φορολογικής ή τελωνειακής αρχής, ο οποίος πιστοποιεί, με βάση ειδικά αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των προηγούμενων περιπτώσεων και ότι είναι αντικειμενικά αδύνατη η είσπραξη των οφειλών.

Προκειμένου για εταιρείες που τελούν υπό κρατικό έλεγχο ή στις οποίες ασκείται κρατική εποπτεία και οι οποίες τελούν υπό εκκαθάριση ή πτώχευση, απαιτείται η αναγγελία του Δημοσίου στις ανωτέρω διαδικασίες εκκαθάρισης ή πτώχευσης και η συνδρομή των περιπτώσεων β' και γ'.

Προκειμένου για οφειλές που αφορούν κοινότητες ομογενειακών οργανώσεων που έχουν στην κυριότητα τους ελληνικά σχολεία στην αλλοδαπή απαιτείται η συνδρομή της περίπτωσης γ'.

2. Οι πράξεις του χαρακτηρισμού των επιδεκτικών ή ανεπίδεκτων είσπραξης και της καταχώρισης των απαιτήσεων σε ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης γίνονται με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων σύμφωνα με τις διατάξεις που τη διέπουν. Εφόσον πρόκειται για συνολική βασική οφειλή άνω του ενός και ημίσεος εκατομμυρίου (1.500.000) ευρώ, οι πράξεις αυτές κοινοποιούνται στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο των δημόσιων εσόδων, από την οποία και ελέγχονται. Αν κρίνεται αναγκαίο, έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί και στις πράξεις της παρούσας που αφορούν συνολική βασική οφειλή κατώτερη του ως άνω ποσού.

3. Από την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης και για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η καταχώριση: α) αναστέλλεται αυτοδικαίως η παραγραφή της, β) δεν χορηγείται στον οφειλέτη και στα συνυπόχρεα πρόσωπα αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για οποιαδήποτε αιτία ούτε άλλο νομίμως προβλεπόμενο πιστοποιητικό για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, εκτός εάν πρόκειται για είσπραξη χρημάτων που θα διατεθούν για την ικανοποίηση του Δημοσίου ή για εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, το προϊόν των οποίων θα διατεθεί για τον ίδιο σκοπό, γ) δεσμεύονται στο σύνολο τους οι τραπεζικοί και επενδυτικοί λογαριασμοί και το περιεχόμενο των θυρίδων σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα των παραπάνω προσώπων κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/ 2013 όπως ισχύει.

Το Δημόσιο διατηρεί ακέραιο το δικαίωμά του για την είσπραξη της οφειλής ή συμψηφισμό και μετά την καταχώρισή της στα ειδικά βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης.

4. Οφειλή που έχει καταχωρισθεί, κατά τα ανωτέρω, ως ανεπίδεκτη είσπραξης επαναχαρακτηρίζεται ως εισπράξιμη, εάν πριν από την παραγραφή της, διαπιστωθεί ότι υπάρχει δυνατότητα μερικής ή ολικής ικανοποίησής της είτε από τον οφειλέτη είτε από συνυπόχρεο πρόσωπο.

5. Με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να εκχωρεί τις αρμοδιότητές του σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4389/2016 (Α' 94) και να ρυθμίζει τον ειδικότερο τρόπο και τη διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης, να ορίζει κάθε σχετικό θέμα με τη διαχείριση και την παρακολούθηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της πλήρους Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τα ζητήματα της παρ. 1 του άρθρου 20, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης, καθώς και του επαναχαρακτηρισμού τους ως εισπράξιμων και να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών της καταχώρισης.».

Άρθρο 183

Διαγραφή οφειλών – Τροποποίηση παρ. 3 και 5 άρθρου 82Α ν.δ. 356/1974

Τροποποιούνται οι παρ. 3 και 5 του άρθρου 82Α του ν.δ. 356/1974 (Α' 90), καταργείται η παρ. 4 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 82Α

Διαγραφή των οφειλών προς το Δημόσιο

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους που έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 82 δύνανται να κριθούν διαγραπτές και να διαγραφούν και πριν από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 82 ενέργειες για τον χαρακτηρισμό τους ως ανεπίδεκτων είσπραξης,
- β. έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές ενέργειες για την ανταλλαγή των πληροφοριών και των διαδικασιών αναγκαστικής είσπραξης για τα κράτη με τα οποία υφίστανται αντίστοιχες συμφωνίες και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον με τα κράτη - μέλη της Ε.Ε.,
- γ. έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες στην αλλοδαπή κατόπιν αξιοποίησης πληροφοριών και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή απαιτήσεων αυτού έναντι τρίτων,
- δ. έχει ολοκληρωθεί η ποινική διαδικασία σε βάρος των οφειλετών κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43), εφόσον προβλέπεται, με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους που δεν έχουν χαρακτηριστεί ανεπίδεκτες είσπραξης σύμφωνα με το άρθρο 82 μπορούν να διαγραφούν, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 1, εφόσον εμπίπτουν αποκλειστικά και μόνο στις ακόλουθες κατηγορίες οφειλών:

- α. οφειλές αποβιωσάντων που δεν καταλείπουν οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο και των οποίων οι κληρονόμοι αποποιήθηκαν την επαχθείσα κληρονομιά,
- β. οφειλές ανά φορολογούμενο μικρότερες του ποσού του εκάστοτε ελάχιστου ποσού φόρου από την καταβολή του οποίου απαλλάσσεται ο φορολογούμενος.

3. Η διαγραφή των απαιτήσεων και η καταχώρισή τους σε ειδικά βιβλία διαγραφών γίνονται με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων σύμφωνα με τις διατάξεις που τη διέπουν. Οι πράξεις αυτές κοινοποιούνται στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο των δημόσιων εσόδων, από την οποία και ελέγχονται.

4. (Καταργείται).

5. Με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να ρυθμίζει τον ειδικότερο τρόπο και τη διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών, να ορίζει κάθε σχετικό θέμα με τη διαχείρισή τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών.»

Άρθρο 184

Ρυθμίσεις ασφαλιστικών οφειλών – Τροποποίηση παρ. 2 και 5 άρθρου 108 ν. 4387/2016

Τροποποιούνται η παρ. 2 και η περ. α της παρ. 5 του άρθρου 108 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 108

Διάκριση ασφαλιστικών οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί από το αρμόδιο όργανο, χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α. Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή των υπευθύνων της επιχείρησης, ή διαπιστώθηκε η με οποιονδήποτε τρόπο εκποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων που δεν υπόκειται σε ακύρωση ή σε διάρρηξη κατά τα άρθρα 939 επ. Α.Κ., ο έλεγχος της πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας, εφόσον πρόκειται για πτωχό ή ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης, εφόσον πρόκειται για οφειλέτη υπό καθεστώς εκκαθάρισης.

β. Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων ή απαιτήσεων του οφειλέτη.

γ. Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος των υπεύθυνων φυσικών προσώπων κατά τις ισχύουσες για κάθε φορέα διατάξεις ή δεν είναι δυνατή η άσκησή της.

2. Οι πράξεις του χαρακτηρισμού των επιδεκτικών ή ανεπίδεκτων είσπραξης και της καταχώρισης των απαιτήσεων σε ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης διενεργούνται με απόφαση του Διοικητή του Φορέα κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας του ΚΕΑΟ και με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Εσόδων του οικείου φορέα. Εφόσον πρόκειται για συνολική βασική κύρια οφειλή άνω του ενός και ημίσεος εκατομμυρίου (1.500.000) ευρώ, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο του Φορέα. Αν κρίνεται αναγκαίο από τον Διοικητή του Φορέα, οι πράξεις του πρώτου εδαφίου κοινοποιούνται στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για έλεγχο και πράξεις της παρούσας που αφορούν συνολική βασική οφειλή κατώτερη του ως άνω ποσού.

3. Από την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης και για χρονικό διάστημα 10 ετών από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η καταχώριση:

α. αναστέλλεται αυτοδικαίως η παραγραφή της,
β. δεν χορηγείται στον οφειλέτη και στα συνυπόχρεα πρόσωπα αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για οποιαδήποτε αιτία, εκτός εάν πρόκειται για είσπραξη χρημάτων που θα διατεθούν για την ικανοποίηση του Ταμείου ή για εκποίηση περιουσιακών στοιχείων, το προϊόν των οποίων θα διατεθεί για τον ίδιο σκοπό,
γ. δεσμεύονται στο σύνολό τους οι τραπεζικοί και επενδυτικοί λογαριασμοί των παραπάνω προσώπων κατά τις διατάξεις των άρθρων 30, 30Α και 30Β του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974, Α' 90). Το ΚΕΑΟ και οι αρμόδιες υπηρεσίες κάθε φορέα διατηρούν ακέραιο το δικαίωμά τους για την είσπραξη ή συμψηφισμό της οφειλής και μετά την καταχώρισή της στα ειδικά βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης.

4. Οφειλή που έχει καταχωρισθεί, κατά τα ανωτέρω, ως ανεπίδεκτη είσπραξης επαναχαρακτηρίζεται ως εισπράξιμη, εάν πριν από την παραγραφή της, διαπιστωθεί ότι υπάρχει δυνατότητα μερικής ή ολικής ικανοποίησής της είτε από τον οφειλέτη είτε από συνυπόχρεο πρόσωπο.

5. α. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μπορεί να ορίζονται άλλα όργανα για την υποβολή της σύμφωνης γνώμης της παρ. 2, να καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία των ανεπίδεκτων είσπραξης, κάθε σχετικό θέμα με τη διαχείριση και την παρακολούθηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

β. Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης, καθώς και του επαναχαρακτηρισμού τους ως εισπράξιμων και να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών της καταχώρισης.

Άρθρο 185

Διαγραφή ασφαλιστικών οφειλών – Τροποποίηση παρ. 3 και 5 άρθρου 109 ν. 4387/2016

Τροποποιούνται οι παρ. 3 και 5 του άρθρου 109 του ν. 4387/2016 (Α' 85), καταργείται η παρ. 4 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 109

Διαγραφή οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, που έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 108 μπορεί να κριθούν διαγραπτές και να διαγραφούν, με την επιφύλαξη της πλήρους διατήρησης των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των μισθωτών ασφαλισμένων, και πριν από την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 108 ενέργειες για τον χαρακτηρισμό τους ως ανεπίδεκτων είσπραξης,
- β. έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες στην αλλοδαπή κατόπιν αξιοποίησης πληροφοριών και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή απαιτήσεων αυτού έναντι τρίτων,
- γ. έχει ολοκληρωθεί η ποινική διαδικασία σε βάρος των οφειλετών εφόσον προβλέπεται, με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, που δεν έχουν χαρακτηριστεί ανεπίδεκτες είσπραξης, σύμφωνα με το άρθρο 108 μπορεί να διαγραφούν, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, εφόσον εμπίπτουν αποκλειστικά και μόνο στις ακόλουθες κατηγορίες οφειλών:

- α. οφειλές αποβιωσάντων που δεν καταλείπουν οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο και των οποίων οι κληρονόμοι αποποιήθηκαν την επαχθείσα κληρονομιά,
- β. όταν το ποσό της κύριας οφειλής από εισφορές κατά οφειλέτη δεν υπερβαίνει τα πενήντα (50) ευρώ και δεν έχει επιτευχθεί η είσπραξή του μέσα σε δέκα (10) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε,
- γ. όταν το ποσό της συνολικής οφειλής από οποιαδήποτε αιτία δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ και δεν έχει επιτευχθεί η είσπραξή της μέσα σε δέκα (10) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε.

3. Η διαγραφή των απαιτήσεων και η καταχώρισή τους σε ειδικά βιβλία διαγραφών γίνονται με απόφαση του Διοικητή του Ταμείου κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας του ΚΕΑΟ και με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Εσόδων του οικείου φορέα. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδια για τον έλεγχο του φορέα, από την οποία και ελέγχονται.

4. (Καταργείται)

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μπορεί να ρυθμίζονται ο τρόπος και η διαδικασία καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείρισή τους.

Με όμοια απόφαση που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να μεταβάλλονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις καταχώρισης των οφειλών στα βιβλία διαγραφών».

Άρθρο 186
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις του.
2. Ειδικά η ισχύς της Πρώτης Ενότητας αρχίζει όπως ορίζεται στο άρθρο 167 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αθήνα 13.7.2021

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

PANAGIOTIS PIKRAMMENOS PANAGIOTIS PIKRAMMENOS
13.07.2021 16:20

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

CHRISTOS STAIKOURAS CHRISTOS STAIKOURAS
13.07.2021 16:17

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

NIKOLAOS PANAGIOTOPOULOS NIKOLAOS PANAGIOTOPOULOS
13.07.2021 17:36

ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

VASILEIOS KIKILIAS VASILEIOS KIKILIAS
13.07.2021 16:16

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS
13.07.2021 17:32

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

NIKI KERAMEUS NIKI KERAMEUS
13.07.2021 17:54

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

KONSTANTINOS TSIARAS KONSTANTINOS TSIARAS
13.07.2021 16:16

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΟΛΙΤΗ

MICHAIL CHRYSOCHOIDIS MICHAIL CHRYSOCHOIDIS
13.07.2021 16:21

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

KONSTANTINOS CHATZIDAKIS KONSTANTINOS CHATZIDAKIS
13.07.2021 16:31

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

MAVROUDIS VORIDIS MAVROUDIS VORIDIS
13.07.2021 18:53

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

SPYRIDON-PANAGIOTIS LIVANOS SPYRIDON-PANAGIOTIS LIVANOS
13.07.2021 16:50

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΛΙΒΑΝΟΣ**

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ
13.07.2021 16:18

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

THEODOROS SKYLAKAKIS THEODOROS SKYLAKAKIS
13.07.2021 17:27

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

MILTIADIS VARVITSIOTIS MILTIADIS VARVITSIOTIS
13.07.2021 18:16

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

STYLIANOS PETSAS STYLIANOS PETSAS
13.07.2021 16:56

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ELEFThERIOS AVGENAKIS ELEFThERIOS AVGENAKIS
13.07.2021 16:34

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ